

GARDA DE FIER - X -

apr. 1937 - 10 febr. 1938

Documentele în ordinea introducerii în calculator :

LD: Vezi "Din luptele tinereții române". 1919- 1939. (antologie **Duiliu Sfințescu**).

CZCodreanu /

Anul 1937. Fișier G de F -I -

- ▣ **Comerțul legionar.**▣ **Moța și Marin.Spiritul de jertfă**
- ▣ **Jurământul cadrelor legionare**▣ **Legiunea,după 10 ani**
- ▣ **Ceasul biruinței legionare se apropie.**
- ▣ **Comemorarea lui Moța și Marin : sacrificiu și jertfă** ▣ **Remember...**
- ▣ **Circulară : Titulescu** ▣ **Memoriu către Rege** (politica externă)
- ▣ **Severă legalitate și ordine !** ▣ **Nici o dată comploturi sau lovituri de Stat !**
- ▣ **Dezlegare la umiliința desolidarizării de gardă**
- ▣ **Renunțarea la taberele de mână, uniforme, cântece**

CZCodreanu /

Anul 1938

- ▣ **Pregătirea pentru noi alegeri**▣ **guv.Goga : persecuții și represiuni**
- ▣ **Retragerea din propaganda legionară**▣ **Căderea guvernului Goga-Cuza**
- ▣ **Călinescu și Micescu vor să-l asasineze**
- ▣ **Mărturii la procesul lui CZCodreanu** (23-25 mai'38 , retro'37)

LD: Vezi : CZCodreanu , Circulari și Manifeste , 1927-1938 (antologia Ion Mării)

Fișier G de F , II , scrieri

- 58.) **CZCodreanu / Carmen Sylva , 2 apr.1937/**▣ **Circulara 65 : Studențimea umilită**
- 59.) **CZC. / 28 apr. 1937/**▣ **Protest : contra judecătorilor și avocaților**
- 60.) **CZC./ 13 iun.1937 /**▣ **Circulara 75 : interzicerea taberelor de muncă**
- 61.) **CZC./ 14 iun.1937/**▣ **Circulara 76 : respingerea propunerii OETR**
- 62.) **CZC. / 15 iun.1937 /** ▣ **Circulară : convocarea "informatoilor"**
- 63.) **CZC. / 18 iun.1937/**▣ **Circulara 79 : 24 iunie = 10 ani de la înființare**
- 64.) **CZC. / 23 iun.1937/** ▣ **Ordin : comportamentul în alegeri**
- 65.) **CZC. / 1 iulie .1937 /**▣ **Circulara 80 : legea "Carmen Sylva"**
- 66) **CZC. / 3 iulie .1937 /**▣ **Restaurantul legionar.**
- 67.) **CZC. / 3 iul.'37/**▣ **Circulară : copiii Legiunii**
- 68.) **CZC. / 5 iul.1937 /** ▣ **Tabăra de odihnă la munte și mare**
- 69.) **CZC. / 4- 5 iul.1937 /** ▣ **Circulara 81: Rapoartele comandanților regionali și județeni**
- 70) **CZC. / 6, 11 iulie 1937 /**▣ **Tabăra legionară-Câmpina .**
- 71.) **CZC. / 19 iulie 1937 /**▣ **Atitudini politice : față de Vaida ; față de Maniu .**
- 72.) **CZC. / 18 aug.'37 /**▣ **Circulara 86 : căsătoriile legionare**
- 73.) **CZC. / 31 aug.'37/**▣ **Circulara 87 : comerțul legionar**
- 74.) **CZC. / 13 sept.'37/**▣**Ordin : Batalionul legionar al comerțului**
- 75.) **CZC/ 13 sept.1937/** ▣ **Batalionul comerțului legionar**
- 76.) **CZC. / 15 sept.'37 /**▣ **Ordin : Bătălia fierului vechi**
- 77.) **CZC./ 20 sept.'37 /** ▣ **Instrucțiuni : strângerea metalelor**
- 78.) **CZC. / sept.'37 /** ▣ **Circulară: Consumul legionar -Obor.**
- 79.) **CZC. / 22 sept.'37 /**▣ **Circulara 89 : ruperea legăturilor cu " Porunca vremii "**
- 80.) **CZC. / 26 sept.'37 /** ▣ **Manifest către muncitori**
- 81.) **CZC./ 28 sept.1937 /**▣ **Circulara 92 : atenție la ordinele autorităților !**
- 82.) **CZC. / 28 sept. 1937/**▣ **Telegramă : ducelui Mussolini și lui Adolf Hitler**
- 83.) **CZC. / 24 oct.'37 /**▣ **Pensiune legionară -Predeal**
- 84.) **CZC. / 3 nov.1937** ▣ **Circulara 100 : pedeapsă pentru g-ral Uică !**
- 85.) **CZCodreanu / 3 nov.'37 /**▣ **Circulara 99 : contabilitate legionară**
- 86.) **CZC. / 11 nov.1937 /**▣ **Ședința de la Casa Verde : campania electorală**
- 87.) **CZC. / 22 nov.1937 /**▣ **Circulara 114 : "spălarea" ofensei legionare**

LD: Vezi alte documente la.....fișier G de F I :

- (10.) **Maniu, Pact electoral** PNT + PNL-georgist + **Totul pentru Țară**, 26 nov.'37
- (11.) **Tătărescu**, radio, **Pactul de "neagresiune"**, 13 dec.'37
- (12.) **Maniu, Pactul de neagresiune**, Sibiu, 17 dec.'37
- (13.) **PSD, PSU, Pactul de "neagresiune"**, dec.'37
- (14.) Prefect. Poliț. Capit., **Buletine informative**, acțiuni **G. de F.**, vara '38
- (15.) **Armd. Călinescu**, (Rostul FRN) > **Pactul Maniu-Codreanu**, ian.'39

Vezi doc. retro ' la fișier G de F - I bis, II, III.

(fragmente aduse în acest fișier)

- (12.) **Zaharia Boilă**, **Amintiri și considerațiuni asupra mișcării legionare**, 1971
 - (13.) **Iuliu Maniu, Scrisoare către Antonescu**, retro'30-'37, 15 dec.'40
 - /1930, 1933 . Dizolvările Gărzii de Fier / 1937. Pactul de neagresiune cu G.de F //**
 - (14.) **Ion Antonescu, Răspuns lui Maniu**, retro'1919-1940, 22 iun.'41
 - / Incapacitatea partidelor politice de a domina anarhia / /**
 - (15 a) . **Al.Vaida Voevod, Memorii**, / **Retrospectivă interbelică** / [1945 ?] '29 -37
 - / Carol II / Camarila / CZCodreanu / Totul pentru Țară / Pactul cu Maniu /**
 - (15.b) . **Procesul PN Ț / Actul de acuzare / Interogatorii / Mărturia** /29 oct '47
 - / 1937. Pactul de neagresiune cu G.de F //**
 - (51.) **Aprecieri ulterioare despre Garda de Fier**, 27-28 iunie '39 , retro'
 - Victimele viitoare ale legionarilor : Armd.Călinescu,N.lorga Vict.Iamandi**
- ////////////////////////////////////

Guvern Tătărescu .Vacanța parlamentară.Sucesiunea . Alegeri . 21 mart.'37 -

1.) Note . Acțiunile lui CZCodreanu ,6 , 21 , 25 , 26 apr. 1937

Direcția generală a poliției (poliția de Siguranță)

(Arhiva ISISP ; fond V, dsr.nr. 226 , 227)

[LD: atenție , am dat doc și la **Guvern Tătărescu XIII** .Vezi să nu repeți]

6 apr.'37 (f.9 -11

Corneliu Codreanu , într-o convorbire intimă cu legionari,
și-a exprimat dorința de a încerca reluarea raporturilor cu dl mareșal Averescu ,
raporturi întrerupte cu ocazia asasinării lui Stelescu ,
în urma cunoscutei **scrisori deschise adresate de Moța d-lui mareșal Averescu** .

21 apr.1937

Din cercurile lui **CZC** , se spune că **proiectează o coalizare**
cu **celelate grupări și personalități** care luptă **pe linie constituționalistă** .
Momentul este prielnic acestei coalizări , deoarece **Carol II a hotărât să le distrugă :**

Înlăturarea lui Forțu din învățământ ; inevitabila **condamnare a prof.Gerota** ;

manevra pentru **înlăturarea șefiei lui Maniu de la PNT** ;

hotărârea **Consiliului de Coroană** din 9 aprilie ;

legile excepționale aduse de guvern în ultima vreme)

motive suficiente pentru acțiunea comună a celor ce vor să lupte contra " ocultei"

(este vizată Elena Lupescu) . Pentru realizarea acestui plan, **CZC** a început **convorbiri**

deocamdată indirecte . În ce privește **reluarea raporturilor cu Averescu** ,

aceasta **depinde de depozitia lui Averescu la procesul asasinării lui Stelescu** .

Dacă Averescu nu-l va acuza direct pe CZC ,

atunci se crede că înțelegerea se va realiza . *

* Notă .Congres pan-politic la apelul lui Averescu

Mareșalul Averescu a lansat un Apel : să se adune toți șefii de partide , foștii șefi de guvern, foștii miniștri , să discute situația politică din țară . Din 100 de convocați, au venit doar 13 ! Eșec . Moment neprielnic. S-au chemat prea mulți sau prea puțini . Au fost chemați miniștri fără însemnătate ; nu a fost chemat șeful partidului " **Totul pentru țară** " (putem să-l dezaprobăm . dar există și are o anume popularitate) (Rev."Parlamentul românesc " , 28 apr.'37)

25 apr. 1937 (f.11)

Manuscrisul broșurii cu privire la d-na Lupescu,

întocmit de Vojen, Al.Cantacuzino și Sinulescu, a fost predat lui Corneliu Codreanu. Conducerea Legiunii , i-a însărcinat pe cei trei să întocmească o broșură privind pe Duduia, și " cercurile oculte " . Manuscrisul cuprinde 65 pag, și a fost dat de Codreanu lui Siancu , pentru a-l arăta lui Maniu , ca apoi să fie tipărit , eventual în Ardeal.

26 apr. 1937 (f.12)

CZCodreanu este obsedat de gândul că ar putea fi suprimat.

A dat dispozițiuni ca, în caz de dispariție a lui (în lupta cu Palatul) , toate organizațiile legionare să se îndrepte spre Maniu .

Prin asta , CZCodreanu a câștigat și pe Maniu.

2.)Corneliu Zelea Codreanu , Circulări și Manifeste , 1927-1938 ,

Colecția "Europa" , Ion Mării Munchen, Ediția a 5-a, 1981

[LD: atenție !am dat doc și la Guvern Tătărescu XIII .Evită repetiția]

CZCodreanu / 19 iulie 1937

▣ Atitudini politice : față de Vaida ; față de Maniu . (p. 167.168)

[LD : scrisoare trimisă prof.Apostolescu , voidist (Oradea) , care a cerut sprijin electoral . Explicațiile lui dezvăluie o avizată cunoaștere a situației din diferite zone și județe ale țării, din p.d.v. naționalist . Mai dezvăluie și ... considerentele pentru care va încheia , peste câteva luni , cunoscutul "pact de neagresiune" cu Iuliu Maniu, deși, ideologice, mai bine zis ca naționalist, se simțea mai apropiat de Vaida .]

Răspunde cu întârziere scrisorii . Îi vine greu să rezolve afirmativ sprijinul cerut, dar va face ceva...

" Noi, am dat concurs d-lui Vaida , în diferite ocazii , și acum la alegeri în Vechiul Regat , în câteva județe.Ajutorul nostru n-a fost hotărâtor.Pentru că noi nu suntem așa de numeroși cum zice lumea. Suntem tari, dar nu suntem mulți.

" Cu părere de rău trebuie să constat , însă, că d-l Vaida, pe care eu îl respect , nu-mi poate sta în ajutor împotriva forțelor care s-au pus să mă nimicească .

Să ne extermină pe toți.

Nu poate să ne ajute , pentru că n-o fi având suficientă trecere în această chestie.

Și atunci, cu toată dragostea și respectul pentru d-l Vaida,

sunt nevoit să-mi caut aliat cu care să mă pot apăra,

împotriva forțelor care vor să mă extermină cu întreaga Mișcare legionară.

"Aceste forțe sunt acele vizate de d-l Iuliu Maniu .

Și pe el personal vor să-l extermină .

Îmi este foarte greu ca , în momentul când tratez cu cineva , sau o caut, să lupt contra lui.

"Cunosc uneltirile de moarte în contra Mișcării Legionare.

Stăm în fața morții, și-mi pare rău că d-l Vaida , care ar vrea din toată inima, nu ne poate ajuta cu nimic.

" În războiul acesta în care soarta noastră, a tineretului legionar al României ,

a fost aruncată pe masa zarurilor , se joacă , în ultimă analiză ,

și problema românească a Bihorului cucerit de jidănimă ,

Bihor care, fără o biruință legionară, va rămâne tot jidănesc (adică sub putere și la discreție iudaică) , chiar cu o eventuală biruință , fie ea cât de strălucitoare , a Frontului Românesc"

[-----] CZCodreanu / 19 iul.'37

3.) Note . Acțiunile lui CZCodreanu , 27.aug. , 1937

Direcția generală a poliției (poliția de Siguranță)

(Arhiva ISISP ; fond V, dsr.nr. 226 , 227)

[LD: atenție ! Dat și la **Guvern Tătărescu XIII .Să nu repeți !**]

Notă , 27 aug.1937

Legionarii l-au întrebat pe CZC cum să răspundă maselor privind atitudinea lor față de Vaida sau de Maniu .

El a spus : < **Legiunea se găsește pe chestia națională pe linia d-lui Vaida Voevod, însă pe chestia constituțională ea se identifică cu acțiunea d-lui Maniu , și de aceea caută și a reușit să aibă raporturi perfecte cu ambii fruntași politici** > despre care el crede că mai târziu se vor împăca.

////////////////////////////////////

Notă, 3 sept.1937

CZC , pentru a atrage pe gazetarii simpatizanți, a oferit locuri pe listele **Partidului Total pentru Țară** , mai multor gazetari profesioniști, cu condiția să se pună 100.000 lei pentru propaganda electorală .

////////////////////////////////////

Notă, 4 oct.1937

CZC este îngrijorat deoarece a auzit că Iuliu Maniu își schimbă atitudinea față de Coroană. Se teme de o împăcare . În acest caz, **legionarii vor anticipa pe Maniu , și se vor declara profund monarhiști și Carliști .**

////////////////////////////////////

CZCodreanu : inaugurarea căminului legionar ; telegramă lui Mussolini și Hitler ,

26 sept.'37

[LD: atenție! Dat și la **guvern Tătărescu XIII**]

(Dir.g-rală a poliției ; Biroul Presei / Arh.ISISP, fond V , dosar 226, f.16)

Ziarul german "**Deutsche Tagespost**" din 29 sept. 1937 , care apare la Cernăuți, publică pe pagina a 2-a articolul "**Codreanu salută pe Mussolini și Hitler**"

în care arată că , duminică, 26 sept. la București, s-a inaugurat căminul legionar , care va fi terminat până de Sf Mihail și Gavril .

După slujba religioasă, după cuvântarea lui Codreanu , după așezarea pomului și crucii în vârful clădirii , CZC a trimis două telegrame (în l.germană și italiană) celor doi,

cu următorul conținut : < **Uniți în cuget cu întregul popor german și itaian , alături de Roma și Berlin, legionarii români , adică întreg tineretul român , care dispune de tot ce poate fi curat , hotărâtor și vitejesc ,**

salută cu o însuflețire nemărginită istorica întâlnire a Ducelui cu fuhrerul Adolf Hitler . Nici o putere din lume nu va putea sfărâma puterea lor

și nici o umbră nu va putea întina gloria lor Corneliu -Zelea Codreanu . >

C.Z Codreanu / 26 sept.'37

4.)Congresul tineretului PNȚ- Ilfov. , 4 oct.1937

("Dimineața" , an 33, nr. 11.060, 5 oct.1937)

[LD:Atenție ! Acest doc. este dat (întreg) **la PNȚ**, și(în parte) la **Guvernt Tătărescu XIII** și la **Sistem de partide** .Aici l-am pus numai ptr context și ptr a avea poziția față de G de F

Atenție la dozaj și evită reptarea]

[LD : **PNȚ** are ca președinte pe I.Mihalache. La acest congres, este înfățișat p.d.v. **țărănist, regătean " mihalachist"**- iertat fie cum sună ! - care va governa acțiunea acestui partid

în faza declanșării " sucesiunii " , când se sconta pe **câștigarea bunăvoinței regale** , pentru **aducerea PNȚ la guvernare** .

După eșecul acestei tentative, **Maniu va prelua președinția partidului** (26 nov.) ,

și va governa acțiunea în alegeri, adică câștigarea bunăvoinței electoratului,
Fiind vorba de un interval scurt de timp, dubla strategie a PNT,
poate fi pusă pe două coloane . Inclusiv în problema poziției față de Gardă .]
Doc.integral - fișier PNT XV

Octav Livezeanu (PNT-tineret secretar g-ral Muntenia, Oltenia ,Dobrogea)

I.C. Petrescu (secretar g-ral PNT-tineret)

Virgil Madgearu (secretar -gral PNT ; șeful PNT Ilfov)

c) **Octav Livezeanu (PNT-tineret secretar g-ral Muntenia, Oltenia ,Dobrogea)**

▣ **Organizațiile de tineret PNT**

Sămânța aruncată cu doi ani în urmă] 1935] **a rodit și a sporit**.

În munca lor, **tinerii țărăniști au întâmpinat greutăți**. S-au întâlnit cu **tineri făcând parte din alte partide**, cu care au vorbit.. [-----]

Am întâlnit legionari , obligați să facă **front în dosul oamenilor compromiși** ,

scăpați ca prin urechile acului din **paragrafele codului penal**

și de **sanctiunea confiscării averilor** , de către comisia de control [-----]

"Dar n-am întâlnit nicăeri un tânăr național -țărănist care să fie obligat a pleca fruntea în pământ și care să nu poată răspunde cu mândrie de toate faptele marilor săi conducători .

Am putut fi calomniate ; ticăloșia omenească e mare .

N-am putut fi acuzați nici o dată fiindcă **n-am dat prilejul nici unei fapte nelegiuite** " [-----].

[-----]

d.) prof. **I.C. Petrescu (secretar g-ral PNT-tineret)**

▣ **Statul național -țărănesc**

La congresul profesorilor universitari PNT unde s-a discutat problema tineretului ,
președintele PNT I.Mihalache , a lămurit în chip plastic,

imaginea statului național -țărănesc. **Cele patru pietre unghiulare**

de la temelia construcției statului național-țărănesc , sunt :

lumină, sănătate, gospodărie și dreptate . [-----]

Se vor tulbura, de sigur, moravuri învechite .

Multe culcușuri căptușite cu mătase vor dispărea .

Dar care bun Român nu simte în el chemarea de a contribui

ca **opera de dreptate să se plinească întru totul ? [LD ?!]**[-----]

Se sperie și se împotrivesc **incapabilii** [-----]

Se sperie și se împotrivesc **incorecții** [-----]

" Un regim nou , într-o țară nouă , alungă de la posturile de conducere

pe cei necinstiți , care **și-au bătut joc** de această țară, **înfingând colții** în bunurile ei

ca și **animalele de pradă** .O zidire nouă nu suferă **sălbăticiuni** ,

cu care **guvernările liberale** au minat puterea acestui neam.

Nouă țară, noi moravuri. În atmosfera care se va crea, **necinstiții** se vor asfixia! "

////////////////////////////////////

e) **Virgil Madgearu (secretar g-ral PNT ; șeful PNT Ilfov)**

La congresul trecut, **a recomandat tineretului**

să se întărească în credința național -țărănistă și să o răspândească .

Roadele acțiunii , îndreptățesc să se mulțumească organizațiilor de tineret .

Virgil Madgearu / 4 oct.'37

▣ **Ordinea legală primejduită**

▣ Coeziunea națională amenințată

[LD : Madgearu vorbește de "**violența legionară**" , fără să o numească .
vorbește de "**diversiunea**" guvernului în ce privește **tolerarea extremismului și anarhiei** .
Și, din analiza lor , trage **o concluzie politicianist - partizană** :
nu guvernul "carenței de autoritate " ci PNT - cu ale sale gărzi țărănești, cu declarațiile sale repetate de adjudecare a guvernării- **a "pacificat" spiritele și a adus ordinea în țară !**
În felul acesta , **PNT își exprimă acordul cu măsurile și legile liberale din ultimul an** ,
privite ca **răspuns la presiunile PNT** , pentru că , în orice caz, pentru Madgearu ,
deci pentru PNT , **pericolul public nr 1 , continua să fie PNL** , și , într-o astfel de viziune,
trebuia înlăturat de la guvernare .]

" **Noi ne-am ridicat** cu toată hotărârea **împotriva introducerii violenței** , ca armă de luptă politică. Atitudinea noastră **nu ne era dictată numai** de convingerea **necesității păstrării ordinii democratice** , întemeiată pe **supremația dreptului** și susținută pe **principiul autorității** , răzimată pe **ordinea legală** . **Ci** era impusă de **un comandament național** , care poruncește să se păstreze **unitatea sufletească** a Națiunii ca **să se chezășuiască propășirea țării în timp de pace**, și **forța de luptă în vreme de război** .

[Guvern- Garda de Fier]

"Acum un an , unitatea sufletească a Națiunii era **grav amenințată** prin excesele și violențele exercitate de **o anume grupare extremistă** , care se bucura de **impunitate** și , prin anume acte ale sale, lăsa impresia că **tinde să creeze un fel de stat în stat** .
Deși primul ministru declara că nu e vorba decât de **un simplu val artificial de agitațiune**, **fie** că **voia să-l zăgăzuiască** , pentru ași **continua jocul de diversiuni** în politica internă, **fie** că **nu era capabil** , fiind lipsit de curaj și de autoritate , **stările de dezordine** luau proporții , **actele de anarhie** se înmulțeau , **ordinea legală era primejduită** și **coeziunea națională amenințată** .

[Gărzile țărănești]

"**Numai după ce**, într-un ceas de grea cumpănă și **silit de carența autorității de Stat**, **PNT a hotărât să organizeze gărzi țărănești de auto apărare** ,
guvernul, după două remanieri, n-a avut încotro și **a trebuit să renunțe la jocul diversiunilor** politice și silit să accepte întăriri din afara propriului său partid
a început să restabilească ordinea legală
Avem dreptul să fim mândri că, prin atitudinea sa hotărâtă , **am forțat guvernul** carenței de **autoritate** să-și îndeplinească , cel puțin în ultima etapă de guvernare ,
prima datorie a oricărui guvern într-o țară civilizată : garantarea ordinii publice. "

[Disciplina universitară]

" Avem în același timp **satisfacția** că, **ne-am știut face ascultați** și în ceea ce privește disciplina în universități. Spuneam la **congresul de acum un an** :
< **La universități este momentul să se introducă disciplina** .
Disciplina în ce privește pe profesori, ca să-și facă datoria la catedră,
disciplina în ce privește pe studenți,
ca să-și dea silința să obțină **maximum de cunoștințe**. >
" **Reforma universitară** din primăvara trecută **a corespuns acestei cerințe** și din primul moment al aplicării , **disciplina a început să-și facă drum în universități**.

[Cumințirea extremiștilor]

" Se pare că **s-a înțeles** în sfârșit și în rândul **mișcărilor extremiste** ,
că **scoala pumnului și revolverului trebuie să fie exclusă**
dintre **îndeletnicirile extrașcolare** ale tineretului universitar român ."
Virgil Madgearu / 4 oct.'37

▣ Dictaturile Hitler- Mussolini -Stalin: nu sunt de export !

▫ **Moda imitațiilor : eșecul încercărilor pe plan intern**

▫ **Întărirea democrațiilor . PNȚ= candela democrației românești**

[LD : nu mă grăbesc să -l taxez pe Madgearu miop sau naiv ; să nu uităm , era anul 1937. El și partidul său chiar au ținut vie flacăra democrației.

"**Dacă am reușit** să obținem prin atitudinea și acțiunea noastră politică , **aceste rezultate** , nu-i mai puțin adevărat , ca **ambianța generală a favorizat** această evoluțiune.

Experiența de aiurea ne-a servit de **învățământ** .

Moda dictaturilor nu mai are același curs de acum un an.

Înșiși creatorii regimurilor de autoritate din Italia, Germania și chiar Rusia, și-au manifestat **convingerea că nu-i recomandabil** pentru nici o țară **să împrumute instituțiile alteia.**

Fascismul și național-socialismul, nu sunt deci doctrină de export.

De asemenea, **ultima fază de evoluție a regimului sovietic** ,

indică **o micșorare a rolului Internaționalei a III -a,**

ca factor de propulsiune externă a bolșevismului .

" În același timp, **prestigiul statelor** cari n-au părăsit **așezămintele democrației** și **apără patrimoniului ei** , **s-a întărit** atât prin **soliditatea poziției lor** economice și financiare, cât și prin **atitudinea lor** față de greutățile și primejdiile situației internaționale , atitudine de care , toate națiunile înțeleg din ce în ce mai mult , că **atârnă menținerea păcii.**

" **În opinia publică românească , dornică de pace,** atât de necesară operei de consolidare națională și călăuzită de ideea patriotică a primatului frontierelor,

creșterea prestigiului statelor păstrătoare ale instituțiilor democratice ,

a avut o rezonanță puternică . **PNȚ a ținut candela democrației românești** aprinsă

și **a ferit-o de a fi stinsă de furtuna atacurilor** , la care a fost expusă în vremea din urmă .

" **Față de amatorii de dictatură** , recrutați din **naufrația vieții noastre publice** ,

n-a fost nevoie decât să se sublinieze **pericolul posturii în care s-au așezat ei însăși** și să se reamintească opiniei publice **biografia acelor domni .**

Eșecul lor se vedește în **năzuința** ce o arată **de a deveni " populari" ,**

căutând să obțină voturi pentru grupările lor ,

în care scop **practică cea mai excesivă demagogie**, lipsită de orice scrupule. "

Virgil Madgearu / 4 oct.'37

▫ **Clarificările PNȚ : # Bolșevism# Autoritarism**

Constituționalism # Naționalism-"românizarea"

[LD : 26 nov.2003 . Pentru anul 1937, când emitea aceste judecăți, trebuie ținut cont de circumstanțele electorale.**Istoria avea însă să-i invalideze judecățile și la modul imediat** , având în vedere **succesul mișcărilor extremist -naționaliste în alegerile din dec.'37**].

Ceea ce este însă discutabil , este **optica de " opoziționist"** cu orice preț și cu orice prilej :

dacă era vorba de **semnale negative - vinovat era al PNL !** ;

dacă se luaseră unele **măsuri pozitive - meritul era al PNȚ !**

Exceptând virulența antiliberală , uneori justificată , cel mai adesea pătimașă,

Madgearu avea dreptate în multe privințe, **ideile lui erau consistente** ,

demne de **doctrinarul nr.1 al PNȚ, cum a fost considerat .]**

Madgearu

[**Bolșevism ?!**]

" **Față de curente** care încercau **să compromită ideea democrației**

prin **crearea de confuzii** voite **între țărănism și bolșevism**

sau **să ne acuze de străinism** , noi am întreprins **o acțiune de lămurire.**

Astăzi, în gândirea românească este un bun comun , că

nu este o prăpastie mai adâncă decât aceea dintre **democrație și bolșevism**

și nu este un scut mai puternic împotriva comunismului , decât țărănismul.

[-----]

Madgearu /

[# Autoritarism ?!]

" Dar pentru a apăra instituțiile democratice , noi a trebuit să combatem și contrafacerea lor de către actualul guvern .

Democrația nu este opusă ideii de autoritate.

Dimpotrivă , ideea de autoritate este premisă a ordinii democratice .

Democrația cere numai ca autoritatea Statului să nu se mai întemeeze arbitrar , **ci pe lege** , adică pe **respectul drepturilor și libertăților individuale** , **dar și** pe împlinirea de către toți a tuturor îndatoririlor și **respectarea tuturor prescripțiilor legale.**

Ca un corolar al acestei concepții despre autoritate ,

ordinea legală democratică implică sancționarea tuturor celor ce înfrâng legea.

" Iată pentru ce constatând timp de doi ani **carența autorității [guvernul liberal]**

și **impunitatea infractorilor [extremiștii]** , noi ne-am împlinit datoria

să chemăm guvernul la răspundere și să-l forțăm să-și îndeplinească misiunea de a păstra ordinea și respectul legilor sau să plece .

" Ordinea democratică mai presupune asumarea întregă a răspunderii de către cei ce guvernează , de la primul ministru în jos ,

implicând **sancționări politice , morale și penale**

pentru cei ce săvârșesc ilegalități , abuzuri sau greșeli de altă natură "

[-----]

Madgearu /

[# Constituționalism]

" În sfârșit , **ordinea democratică nu poate fi despărțită de respectul drepturilor și libertățile constituționale.**

A lipsi pe cetățeni de exercițiul celor mai elementare drepturi ,

prin **permanențizarea stării de asediu și cenzurii** ,

este cea mai odioasă falsificare a guvernării constituționale și democratice .

" Cu toate că în cei patru ani , **ordinea internă n-a fost amenințată ,**

decât atâta timp cât **guvernul a renunțat sau nu a fost capabil să-și exercite autoritatea ,**

și **cu toate că** , între timp , **guvernul a cerut și obținut de la Parlament**

legi speciale pentru asigurarea liniștei publice ,

regimul stărilor excepționale a rămas neclintit timp de patru ani ,

constituind un **unic exemplu în lume , dacă se exceptează statele dictatoriale .**

" Constatând **inutilitatea completă** , mai mult chiar , **efectele direct contrarii celor scontate** ,

prin **regimul stării de asediu și cenzurii** , și , pe lângă aceasta , **folosirea stărilor**

excepționale , în scopul exclusiv al **acoperirii abuzurilor guvernului și partizanilor săi** ,

PNȚ , care , după **asasinarea lui IGDuca** , a **aprobat** aceste măsuri cu un **caracter**

temporar , și-a făcut pe deplin datoria , ridicându-se în **Parlament împotriva legilor prin care ,**

an de an , s-au prelungit starea de asediu și cenzura . [-----]

Madgearu /

[# Naționalism]

[**LD** : clarificări și definiții substanțiale privind **vocabularul "naționalist"**

de totdeauna și de pretutindeni . Evitând cu sobrietate - vorbea într-o adunare populară ! -

exploatarea populistă a sentimentelor naționale , el vorbește despre :

patriotism , idee națională , coeziune națională , românizare ,

în respectul **drepturilor individuale** și a **normelor legale** ,

inclusiv de **protejare a elementului românesc .**]

" **Dacă** față de **guvernul liberal** , noi am avut , îndeosebi **rolul să apărăm**

ordinea constituțională subminată ,

față de organizațiile extremiste , în afară de **lupta împotriva violențelor ,**

a trebuit să ducem o întregă acțiune de demascare a caracterului demagogic

al tendințelor și pozițiilor critice față de naționalismul nostru .

Aceste grupări s-au încumetat să-și asume **monopolul naționalismului** ,
cu tendința de a înfățișa PNT drept **adept al doctrinei internaționaliste** .

" În împejurări normale , partidele politice dintr-o țară , se pot despărți pe orice acțiune,
afară de ideea națională . Cu excepția **partidelor socialiste** , a căror doctrină are un
caracter internațional , cel puțin înainte de război ,

ar fi răsunat în pustiu a se contesta caracterul național al unei grupări politice din orice țară "

E un simptom , ce descoperă anormalitatea stărilor sociale și politice actuale ,

năzuința unor organizații politice de a confisca în folosul lor

cel mai profund sentiment al omului civilizat - patriotismul .

" Explicabil , în statele cari urmăresc după război **revizuirea granițelor** ,

acest fenomen nu-și poate găsi , în statele care și-au găsit așezarea lor națională ,

după război , **nici o justificare** , în afară de **manifestarea unui egoism politic feroce** .

" Firește , în țări ca România , prezența în număr atât de însemnat

a unor **minorități naționale** , formând **o cincime din totalul populației** și ,

în deosebi , **poziția de inferioritate economică** , în care se află **elementul românesc** ,

din cauza vicisitudinilor geografice și istorice , în care s-a format și s-a dezvoltat statul românesc ,

creiază o problemă națională .

" Cine nu împărtășește dorința ca Românii să stăpânească toate bogățiile țării și

prin aceasta să se chezăsuiască pe vecii vecilor **România Românilor ?**

Justifică însă aceasta , despărțirea Românilor între ei , în formele celei mai aprige dușmăanii ,

în "**naționaliști**" și "**înstrăinați**" sau "**vânduți străinilor**" ?

" Dacă **țelul urmărit de toți** , din același sentiment patriotic ,

nu justifică îndușmânirea dintre frați de sânge , îndreptățește deosebirea între căile

și mijloacele recomandate , **o asemenea diviziune națională ?**

" **Comandamentul național de a păstra coeziunea sufletească între toți locuitorii țării , pentru**

a nu face din cei 5 milioane de cetățeni minoritari , tot atâția dușmani interni ,

în caz de război , **exclue acele metode** de promovare a românilor , în viața economică și

socială , care ar fi de natură să provoace ura între românii de sânge

și minoritățile conlocuitoare . [-----]

Virgil Madgearu / 4 oct.'37

▫ "Românizarea" vieții economice ,sociale , învățământ .

[LD : de remarcat că , Madgearu se ocupă exclusiv de ceea ce generic se numea

" problema națională " , ceea ce denotă că **problema domina sceana politică românească** .

Dincolo de nota specific opoziționist- antiliberală , Madgearu - deci PNT -

se delimitează de mișcările și măsurile naționalist -demagogice .

Argumentele lui sunt realiste , moderate , democratice .

" **Împlinirea țelului general al românizării vieții economice și sociale**

nu se poate face decât printr-o acțiune de Stat"

Programul general al PNT este străbătut de această idee cardinală .

Este o falsă pretențiune că noi ne-am fi modificat programul ulterior ,

sub presiunea evenimentelor .

Programul este și astăzi **cel votat** în [4-5] februarie 1935 de C. C. Executiv .

"Noi n-am respins ideea națională ca **punct cardinal al programului** ,

ci exclusiv formulele goale de orice alt conținut , în afară de **caracterul lor demagogic** .

[-----]

Virgil Madgearu / 4 oct.'37

▫ Dezorientarea , neîmplinirile guvernului liberal : # românizarea economică

lacunele învățământului # problema minoritară

[LD : de remarcat că , și în această analiză critică , Madgearu se ocupă exclusiv

de ceea ce generic se numea " **problema națională "** .]

" Guvernul n-a izbutit în 4 ani să inițieze o acțiune eficace pentru românizarea vieții economice. El s-a limitat la plasarea personalului românesc. În loc să acționeze cu succes , cel puțin în această direcție , guvernul a favorizat agitarea problemei, făcând cor cu anume grupări extremiste și cultivând demagogia naționalistă. [-----]
Madgearu /

[# "românizarea" economică]

" Peripețiile anteproiectului de **decret -lege** , elaborat în vara 1936, de ministerul Industriei și Comerțului , **cu violarea expresă a Constituției** , stau mărturie despre caracterul demagogic al politicii guvernului .
"Cele două rapoarte oficiale , privitoare la aplicarea legii pentru asigurarea utilizării personalului românesc în întreprinderile particulare , pe lângă lametațiuni nedemne, despre **sabotajul exercitat** de cei interesați, și mărturia **efectelor minimale** ale măsurilor aplicate, cuprind pasagii menite să **ajute mai departe agitația în jurul acestei probleme**. [-----]
Mdgearu /

[# lacunele învățământului]

"Chiar limitată la promovarea personalului românesc, cât timp organizarea învățământului public nu asigură producerea ,în număr suficient, de elemente tehnice românești , nici locurile disponibile din întreprinderile existente , nu vor putea fi ocupate de români .
" Prin urmare , **dacă nu se remaniază adânc , ucenicia și învățământul tehnic aplicat** de toate gradele și **dacă nu se dă întregului învățământ o îndrumare** , care să creieze elemente capabile și aplicate spre îndeletnicirile practice, destinate să forțeze **introducerea elementelor românești în viața economică , vor rămâne material de agitație politică** .
" Din **41.307 studenți** înscriși în anul **1934/ '35** (din care **32.307 români**) , n-au absolvit diferite facultăți decât **3.707** (din care **2.848 români**) .
Deci nici 9% din totalul studenților înscriși n-au fost promovați licențiați, doctori, ingineri, arhitecți etc.
Din aceștia, în timp ce au ieșit **1.055 licențiați în Drept**, decât **428 licențiați în Științe comerciale, 98 de licențiați în Științe agronomice, 133 ingineri, 271 medici umani și 61 medici veterinari** .
" Cu asemenea randament al învățământului superior, lipsit complet de orice orientare , în raport cu interesele naționale, nu numai că **nu se poate asigura promovarea elementului românesc**, dar nu pot fi satisfăcute nici nevoile elementare de administrare a Statului.
" În locul unei preocupări serioase în această direcție , se urmează , fără întrerupere , agitația. Rostul unui guvern nu este însă să agite și nici chiar să favorizeze agitația problemei naționale, ci determinând termenii reali ai fiecărei probleme , **el este dator să îndrumeze , prin măsuri de Stat , rezolvarea loar** " [-----]
" Este timpul ca , în locul agitațiilor sterile și a supralicitațiunii naționaliste demagogice , care coincid cu **măsuri de Stat răzlețe și accidentale** , de o eficacitate națională extrem de redusă , **oamenii de stat** , mânați de grija patriotică a ridicării națiunii să cadă de acord asupra unui **plan național de rezistență și de promovare a românilor pe toate tărâmurile vieții economice și sociale**.
"Fără provocarea nimănui, **fără atingerea drepturilor pe care le au toți cetățenii unui stat civilizată**, printr-o politică de Stat consecventă , încadrată într-un program național , **românii vor izbuti să redobândească terenul pierdut**, din cauza unor împrejurări istorice vitrege." [-----]
Virgil Madgearu / 4 oct.'37

▣ Misiunea statului național -țărănesc :

ideea națională # solidarizarea cu țărănimii # cooperativizarea # stat cultural românesc # sănătatea țaranului # regim democratic, monarhic, constituțional .

" Ași fi fost înclinat să închei expunerea, în fața acestui congres al tineretului , numai cu considereațiuni ideologice.

Recent, însă, șeful Partidului Național -Liberal [Dinu Brătianu .LD : lipsă document]

opunând idealului **statului țărănesc , formulei naționaliste ,**

afirma că **< nu s-a concretizat ce este statul național-țărănesc**

și nici cum se poate realiza ,

după cum nu s-a arătat , cum se poate realiza noul naționalism >

Și se întreba dacă este ceva nou în aceste formule

< puse înainte ca trambulină pentru a sări un hop electoral. >

[-----]

Madgearu /

[# ideea națională]

" **Premisele statului național-țărănesc** se desprind de la sine din **realitățile societății**

românești . Iar noua așezare de stat , în granițele noastre etnice ,

fără **o afirmare a ideii naționale românești , în toate domeniile ,**

nu vom putea să ne împlinim misiunea noastră culturală ,

prin **dezvoltarea tuturor însușirilor creatoare ale geniului românesc. "**

[-----]

Madgearu /

[# regim democratic , monarhic , constituțional]

" Firește , realizarea **statului național -țărănesc** urmează a se face

în cadrul **regimului monarhic constituțional.**

Precum în ordinea socială , **primatul țărănimii nu înseamnă luptă de clasă.**

tot astfel în lupta politică se exclud orice tendințe exclusiviste [-----]

Virgil Madgearu / 4 oct.'37

▫ **Guvernarea liberală : bilanț negativ.**

" **Dacă scrutăm** sub acest unghi de vedere , **actuala guvernare liberală** ce se apropie **de 4**

ani, nu putem ajunge la încheierea că a contribuit la întărirea capacității de acțiune

și rezistența națională a Statului românesc. [-----]

Ea se soldează cu un bilanț negativ.

" **În ordinea politică , s-a făcut încă o dată dovada că partidul liberal**

nu poate menține ordinea fără stare de asediu și cenzură ,

și nici măcar cu aceste măsuri excepționale.

" Deasemenea, țara s-a convins că , ori de câte ori ,

ca să se cramponeze de putere, **are nevoie să pună la cale diversiuni**

nu se dă înapoi de la nimic,

chiar dacă prin anarhia deslănțuită pune în primejdie siguranța Statului.

[-----]

" **În lumina acestor constatări, opinia publică să judece**

valoarea afirmațiunii recente a d-lui CICBrătianu , că partidul liberal este

< singurul partid capabil să realizeze ceva temeinic pentru țară>"

[-----]

Virgil Madgearu / 4 oct.'37

▫ **Verdictul opiniei publice : încrederea în PNȚ**

▫ **Speranța în încrederea Regelui : chemarea la guvern**

"Avem toată îndreptățirea să fim mândri

de această încredere crescândă a maselor populare,

și , în ceasul când vom primi din nou încrederea înțeleptului nostru Rege,
din a Cărui dragoste de neam și muncă fără preget , închinată operei de înălțare a țării,
să luăm pildă și îndemn, prin faptele și jertfa noastră ,
să aducem dovada , că am meritat creditul ce ni s-a acordat ! [-----]
Congresul PNT-tineret , Ilfov / 4 oct.'37

5.) Întrunirea "Grupului H" , 7 oct.'37

Petre Gheață (vicepreșed. Camerei) , Declarație ,
Guvernarea liberală. Între democrația națională și extremism . Problema tineretului .
(" Dimineața" , an 33, nr.11061 , 8 oct.'37) **Doc.integral - fișier PNL XII**

Petre Gheață / 7 oct.'37

▣ **Configurația politică internă postbelică**

▣ **Extremismul de " stânga" și "dreapta"**

" În asemenea condițiuni, analistul obiectiv al evenimentelor politice de la noi
își explică pentru ce Partidul Liberal a putut împlini patru ani de guvernare .

"Ceea ce se petrece în configurația politică a țării noastre de câtva timp,
își are explicația cauzală normală .

Apariția grupărilor de extremă dreaptă , ca expresie a unor curențe politice noi,
nu este un fenomen izolat și neobișnuit .

Fenomenul acesta se integrează ciclului evoluției politice de pretutindeni .

Într-adevăr : în momentul de criză, materială sau spirituală,

popoarele își caută potolirea nevoilor care le biciuesc , în soluții extremiste .

" **Imediat după război** ca reacție împotriva mizeriilor încercate sub regimul dictatorial
al războiului, **popoarele s-au îndreptat cu furie către extremismul de stânga ,**
așteptând de la soluțiile radicale ale acestuia, **remedierea stărilor deplorabile** ,
pricinuite de conflictul mondial .Și , cum era natural, **soluțiile extremismului de stânga**
au făurit iluzii, **dar n-au putut rezolva , ameliora**, stările precare de fapt.

" Ca reacțiune, a apărut fenomenul **extremismului de dreapta** ,

îmbrăcând **diverse forme dictatoriale**, trezind **nădejdele izbăvirii definitive** ;

și mărginindu-se ,în fond, după experiența din **Germania,Italia și Portugalia**,

să suprimă libertățile cetățenești , **să sugrume gândirea** și să practice cu iscusință
asasinatul politic. În ordine economică , extremismul actual n-a reușit să realizeze
decât **dozarea mizeriei**.

" Ca orice consecință a **fenomenelor trecătoare de criză**,

și **regimurile de extremă dreapta sau extremă stânga**, **au un caracter efemer.** "

[-----]

Petre Gheață / 7 oct.'37

▣ **Problemele tineretului**

▣ **"Efectul Duca"**

[LD : eu înțeleg ce voia să spună Petre Gheață . Numai că , la fel ca și alți politicieni,
se feresc să spună lucrurile mai simplu, le sulesc și răsulesc, parcă să nu supere

" **tânăra generație**" !Ad-hoc, m-am hotărât să dau un nume acestei frici : "**efectul Duca**"

De aceea am pus **fond albastru** la cum trebuie să trateze **partidele democratice ... tineretul !**

Din toate , eu trag o singură concluzie : **nu prea știau ce să facă să o mai îmblânzească .]**

"**Vremea noastră** a pus cu o **neobișnuită acuitate problema tineretului**.

Generația tânără de pretutindeni , ieșită din răsturnarea pricinuită de război,

își afirmă cu duritate și cu îndrăzneală , pretenția de a creia ,

după concepția ei , cu mijloace proprii, cu o energie surprinzătoare , cu fanatism , o construcție socială nouă , care să corespundă idealurilor ei și căreia să-i imprime un ritm accelerat , în toate domeniile.

" Omul politic prevăzător , nu trebuie să ignore sau să disprețuiască această pretențiune ;

ea reprezintă expresia tare a unei noi mentalități și a unei voinți , care nu se lasă înfrântă .

Departate de a privi cu indiferență această problemă , conducătorii partidelor democratice au datoria să o examineze cu toată seriozitatea , străduindu-se să dea o soluție cât mai eficientă aspirațiilor tineretului ; și , în același timp , să utilizeze , selectând din rândurile lui, toate elementele valoroase.

" A nu acorda atențiunea adecvată acestei generații , reprezentând o realitate în viața socială ,

înseamnă a înregimenta din lipsa de pricepere , din miopie politică, imensa majoritate a tineretului în falangele grupărilor extremiste .

Acolo se deschide acestui tineret poarta tuturor posibilităților de comandament și i se flutură mirajul binefacerilor infinite .

De aceea, nu voi înceta să repet : atenție permanentă la tineret. !

Petre Ghiață / 7 oct.'37

▫ Detractorii democrației

▫ Extremismul de dreapta și de stânga

[LD 28 nov.2003 : peste timp, Petre Ghiață

mai sus am vorbit de " efectul Duca" - manifestat printr-un soi de teamă .

M-am pripit . E doar o față a medaliei . Pentru că reversul ei , este reacția bărbătească , fermă , conștientă, până la jertfă.

Asta propunea Petre Ghiață partidelor și politicianilor sincer democrați.

Pornind de la ipoteza lui, am o dezlegare nu prea măgulitoare la adresa lui Maniu ...

cu al său pact electoral încheiat cu CZCodreanu !]

" Fac parte și eu , ca și mulți prieteni din generația mea, din categoria oamenilor politici care cultivă și prețuiesc forța electorală . Păstrând neîntrerupt contactul cu masele populare , înțelegem cu mai multă ușurință cauzele și curentele politice și putem aprecia cu mai multă justete forța acestor curente . De aceea, ca sincer democrat , sunt dator să recunosc ,

că ar fi o mare greșeală să tratăm cu ușurință și să privim cu dispreț , existența și puterea de acțiune ale grupărilor de extremă dreapta de la noi.

Nu este cazul să analizez acum datorită căror fapte curentul de dreapta "a prins " și la noi, ca aiurea ; e suficient să constatăm existența acestor grupări ,

lupta lor violentă, împotriva regimului democratic,

pentru ca să ne dăm seama că

partidele democratice românești trebuie să conteze pe un adversar de temut.

Dacă voim să păstrăm intactă această structură a statului românesc ,

democrația trebuie slujită cu devotament, cu energie și spirit de jertfă.

" Împotriva adversarilor noștri de la extrema dreapta sau de la extrema stânga,

nu putem opune nici dilatatismul oportuniștilor , nici galanteria juisseurilor , nici , mai ales, nici ! - perfidia savantă a profitorilor de toate categoriile.

A păstra asemenea elemente în linia de comandament a partidelor democratice ,

înseamnă a pierde bătălia la cel dintâi șoc serios ; asemenea elemente n-au ce căuta la nici unul din posturile de comandă ale grupărilor democratice .

" Împotriva fanatismului -uneori sincer - al extremiștilor,

democrația trebuie să opună tăria unor convingeri nesdruncinate și dorința de sacrificiu a unor elemente pentru cari,

libertățile cetățenești , puterea cuvântului și utilitatea criticismului

nu sunt simple metafore de paradă .

" Va ști democrația românească să răspundă precis acestor imperative ale epocii noastre ,
regimul de astăzi va fi salvat ,

iar curentele extremiste vor fi anihilate în încercarea lor de prăbușire a acestui regim .

" Dacă partidele democratice nu vor provoca , de îndată , în interiorul lor ,
prefacerile corespunzătoare noii lupte- regimul democratic românesc va fi trăit"

[**LD : adică va sucomba**]

[**Atenție LD : " efectul Duca" :**]

" Sunt , desigur , în rândurile acelor care **au luat poziție împotriva regimului democratic ,
oameni de bună credință , tineri** care trăesc **sub semnul unei credințe fanatice ;
asemenea adversari impun respectul luptei** , chiar atunci când atitudinea lor este eronată.

Dar sunt foarte **numeroși** acei care **s-au transformat în detractori ai democrației** ,
după ce s-au blazat storcând toate **beneficiile** morale și materiale din mila sau din indolența
reprezentanților democrației [**LD : aluzie la Goga**] [-----]

Ivirea curentelor de dreapta le **excită până la paroxism** **pofta** noi de **profitorism** ,
și ca nu cumva să triumfe noua mișcare și să-i azvârle dincolo de baricade ,
înverșunații detractori de astăzi au aruncat haina vetustă a democrației ,
ca să îmbrace **hlamida preferențelor totalitare ale sistemului dictatorial**.

[-----]

P.Ghiață / 7 oct.'37

6.)Moartea g-ral Gh.Cantacuzino - Grănicerul (" Totul pentru Țară") , 10 oct.'37

("Dimineața" , 11 oct.'37 ;rev."Parlamentul Românesc " , 31 oct. '37)

(Arhiva ISISP , fond V , dosr 225 , f. 96)

S-a săvârșit din viață generalul **Gh .Cantacuzino -Grănicerul** (68 ani)

după o lungă suferință , la domiciliul său din str.Gutenberg.

G-ral Cantacuzino s-a născut la Paris , în 25 dec. 1869 , unde a urmat și liceul.

Școala militară a făcut-o la **Craiova**.

În războiul din **1913** , a comandat **un regiment** ;

în războiul de reîntregire , **o brigadă de grăniceri** .

Pentru faptele sale de vitejie , a fost decorat cu ordinul " Mihai Viteazul "

După război , a fost **administrator al Eforiei spitalelor civile**.

A fost ales **în Parlament** , ca **deputat independent** , în **1920 , 1922 , 1931**.

După dizolvarea " Gărzii de Fier , a întemeiat **partidul " Totul pentru Țară "**

al cărui șef a fost până la moarte . ("Dimineața")

////////////////////////////////////

Liniștit și frumos cum frumoasă și liniștită l-a fost viața , **George Cantacuzino -Grănicerul ,
s-a stins înconjurat de legionari** , în al căror crez s-a îmbrăcat ,
pentru al căror **triumf și-a închinat toată ființa sa**.

Cu acest brav ostaș al credinței și a faptei , **viața noastră românească mai pierde unul**
din puținii ce i-au mai rămas **dintr-o generație de eroi** , care au crezut în visul lor ,
au știut să lupte și să moară pentru realizarea acestui vis.

Să repetăm ceea ce a recunoscut și recunoaște o lume , că **a fost un viteaz care a sfidat
norocul și a sfidat loviturile și moartea ?** Umbra lui s-ar tulbura.

Pentru că **el n-a conceput viața decât ca bravură și bărbăție**.

N-a conceput existența decât ca **luptă pentru un ideal**.

Și a fost , pe rând , **ostașul fanatic al deșteptării , al întregirii , și al înălțării neamului său** .

[-----] **Vremea , care-l trece în istorie** pe puntea faptelor pe care le-a săvârșit , nu l-a cruțat.

Și puțința de a înțelege sufletul românesc , a plătit-o scump , după cum
scump a plătit mișcarea legionară orice pas a făcut înainte.

" În adevăr , această mișcare este unica în analele istoriei .

căreia i se smulge inima , i se retează brațele , i se înăbușe respirația ,

este lovită de moarte și de oameni și - cu toate acestea -

crește și înflorește și cucerește .

[-----]

" Dintre toate curentele sociale și politice , ostașul din viță de domn luptător pentru lumină și pentru cruce , **s-a înfrățit cu acela care avea de învins mai multe greutăți** , care era menit să înfrunte mai multă suferință , dar care pornea din **adâncurile doritoare de învoire ale sufletului românesc** batjocorit și împilat de streini și de ticăloasele lor slugi. " **S-a înfrățit ca să dea tot ce stăpâna ca bunuri materiale** , rezervându-și pentru sine Jilava și duioșia dragostei unui tineret credincios .

[-----]

Din puținii buni, pe care îi mai avem, **s-a mai dus încă unul.** (rev.*Parlamentul Românesc*)

////////////////////////////////////

Au sosit în Capitală cca 3500 legionari. Măsurile de ordine , cortegiul funerar, etcetc. (Poliția de Siguranță , Corpul detectivilor, **Notă**, f. 96)

////////////////////////////////////

Moartea lui Gh.Cantacuzino-Grănicerul / 10 oct.'37

7.)Rev." *Parlamentul Românesc*" - (11-20) dedicat partidelor politice , 31 oct. '37

- Tabloul partidelor politice ["naționale "] românești-** discuțiuni -
- Nicolae Petrescu , ***Evoluția doctrinelor politice***
- Gh.Bezviconi , ***Personalitățile politice ale Basarabiei de la unire încoace***
- Mihail Manoilescu , ***Doctrine vechi și noi***
- C.Argetoianu, ***Partidul Agrar***
- IDSuchianu , ***Ideologia ca factor al politicii românești***

[LD: atenție! am dat fragmente și la Guv.Tătărașcu,ș.a]

Doc.integral : fișier **Sistem de partid XIII**

Redacția /

▣ **Partide " naționale" și " pseudo-naționale"**

Dar când nu ești partid special (etnic, muncitoresc, agrar etc) - **este inutil și absurd** să te intitulezi " **național** " . **Inutil, absurd, și pe deasupra , suspect .**

Pentru că se pune întrebarea : **qui prodest ?**

Fiecare partid care-și zice " **național** " , își zice astfel ca **o afirmare împotriva altor partide**, ce-și zic și ele la fel . Pentru a afirma că **numai el e "național "** , în timp ce celelate partide nu-s, și **deci uzurpează această adjectiv** - pentru această luare de poziție contra altora , partidele din România **își autoaplică apelativul " național"** și pretind exclusivitatea titlaturii . Așa dar , **frecvența acestei firme** aparent pleonastice , **ascunde o necesitate reală :**

demascarea celor ce se slujesc pe nedrept acest titlu.

Acum pricepem. "**Național**" înseamnă "**adevărat național**" , față de "**fals național**" , cum sunt toate celelate.

În condițiile acestea , **fiecare partid e , rând pe rând, " adevărat" și " fals" .**

Redacția /

▣ **Partide " constituționale " și " neconstituționale"**

O a doua **particularitate bizară** pe care o prezintă viața politică a partidelor noastre este **identitatea de program** . Luați textul oficial al declarațiilor fiecărui șef :

toate partidele înscriu în programul lor **apărarea constituției** și a **drepturilor cetățenești .**

Logic , ar trebui ca între ele **să existe o alianță firească** de câte ori constituția este încălcată . În realitatea , **se întâmplă contrariul.**

Face excepție PNT care , cu 4 ani în urmă , la începutul guvernării liberale, **au sărit în ajutorul liberliberilor** - deși adversari- **fiindcă se urzea o combinație de răsturnare în disprețul mecanismului constituțional legitime .**

[**PNL-2, LANC, P.Agrar .Goga ... deși " constituționale" ... s-au opus ...**]

Partidelor de extrema dreapta nu li se poate aduce **această acuzație** , deoarece ele afirmă **limpede ostilitate lor față de constituția liberală ,**

critică democrația și proslăvesc dictatura .

Dar atunci ... cum se explică că **diversele partide de extrema dreapta se între-devorează ?**
Explicația paradoxului, este și aici întristătoare .

Concurența este mai înverșunată între cei ce fabrică același produs.

Diferite grupuri de dreapta se concurează exact ca niște negustori care vând aceeași marfă . Nu mai aplică morala, ci economia politică .

În loc de alianță, identitatea de program stârnește concurența, lupta, vrăjmășia.

Partidele politice / 31 oct.'37

//

b.) Nicolae Petrescu , Evoluția doctrinelor politice

[-----]

N.Petrescu /

▣ **Doctrine (partide) postbelice**

▣ **Statul totalitar**

▣ **Extremismul " de stânga" și "de dreapta"**

După terminarea războiului, au apărut **noi curente de opinie , noi doctrine politice , și noi grupări politice** , în majoritatea țărilor , dar , în general , ele **se reduceau la două :** **extrema stânga** și **extrema dreapta** .

Ceea ce era **caracteristic** în această efervescență politică , era faptul că toate s-au ridicat **în numele unei concepții de Stat** , nepractice până atunci , **decât în țările lipsite de un regim constituțional democratic .**

Este concepția statului totalitar , întrevăzută de **filozoful englez Hobs** și ridicată la valoare metafizică de **filozoful german Hegel** .

Este dreptul Statului de a interveni în diversele activități ale societății în mod discreționar și fără apel, pentru nici o categorie de cetățeni .

Etatismul de " dreapta" sau de " stânga" este bazat pe o doctrină care cere , în esență , integrarea necondiționată a societății în mecanismul Statului .

Antinomia Societate - Stat , a fost dizolvată printr-un artificiu de organizare .

Socializarea sau naționalizarea agriculturii , a industriei, comerțului, a capitalului și a muncii , însemna în fapt **intervenționism pe seama individualismului .**

N.Petrescu / 31 oct.'37

▣ **Prezentul " deschis"**

▣ **Dictaturile de dreapta sau de stânga**

O dictatură de dreapta sau de stânga , s-a realizat pe deplin în unele țări .

[**Germania, URSS , Italia**] **Doctrina** în numele căreia o asemenea formă de guvernare își îndreptățește misiunea , **pare a câștiga teren chiar în țările cu o solidă tradiție politică și cu o îndelungă deprindere cu libertățile individuale.**

Procesul de transformare în această direcție continuă, și nu se poate prevedea până unde va merge , nici care vor fi , până la urmă,

rezultatele generale pentru știința politică și arta guvernării .

Din **succesele parțiale** înregistrate până acum în unele țări,

unde **se experimentează noile concepții ,**

nu se desprinde clar dacă mișcarea excentrică , fie spre dreapta , fie spre stânga, pe care o arată reforma Statului, **va soluționa mai bine** , decât vechile metode din trecut,

problemele de organizare a societății.

Numai timpul va hotărî în această priință .

N.Petrescu / evoluția doctrinelor politice / 31 oct.'37

d.) Mihail Manoilescu , Doctrin**e vechi și noi**

[-----]

Manoilescu / 31 oct.'37

▣ **Doctrin**e noi = doctrinele de dreapta .

▣ **Național-creștinism, legionarism, corporatismul**

" Iată de ce, regret, nu aș putea face o antiteză între " doctrinele vechi" și " cele noi" , și nu m-aș simți capabil să analizez decât doctrinele noi sau reînnoite cu vigoare, cum este doctrina partidului Național-Creștin, **doctrina legionarismului**, sau doctrina corporatistă . Dar pentru a face această examinare a năzuințelor concrete ale **dreptei românești**, mi-ar trebui spațiul unui alt articol "

////////////////////////////////////

f.) ID Suchianu , Ideologia ca factor al politicii românești

Suchianu /

▣ Idee - ideologie - doctrină

Există societăți unde elementul ideologic nu joacă nici un rol (caz tipic, SUA)
Numai în Europa oamenii se grupează în jurul unei doctrine .
România este o țară cu multă vocație pentru grupări politice pe bază doctrinară
Românii le place "să adere" sufletește la cutare idee. Unele destul de mediocre.
Ar fi preferabil să se cerceteze lozincile și formulele .
Suchianu /

▣ "Omul și pogonul" - legionar

Exemplu : mișcarea legionară. Ea este fondată pe idei . Aceste idei, **simpliste** cum sunt - și **parțial false** - constituie ceva , moralmente, " nobil" , la așa-zisii simpatizanți (nu și la militanți !) , acel norod anonim de cetățeni care au impresia că " gardismul" - prin tinerețea șefilor și limbajul îndrăzneț - ar putea duce la o înnoire morală .
Ar fi preferabil să se cerceteze lozincile și formulele -revolver .
De pildă " omul și pogonul" [LD : 5.000 metri pătați] .
Să se vadă tulburarea morală socială imensă , **de sens net comunist** , pe care ar determina-o , o societate compusă din **gospodării de un pogon fiecare** .
Ea ar fi dezastruoasă din p.d.v. economic.
Sistemul promisiunilor, în sine, naște o atmosferă pernicioasă [-----]
Formula "omul și pogonul " este un exemplu tipic a felului cum poate fi prezentată ca ceva revoluționar, o situație ca o " fotografie anticipată a sărăciei rurale definitive " Când țărăniștii luptau era altceva. Acum s-a întâmplat " o tragi-comică răsturnare de valori" .
Noii veniți "au pastîșat țărănismul țărăniștilor "
Ei sunt " agrarieni" și pretind că vor să amelioreze soarta țaranului.
În realitate, oferă țaranului " un program agrar care echivalează cu **eternizarea mediocrității patrimoniale** .Avuția unui pogon, este exact asta "

[-----]

Suchianu /

▣ Descifrări ideologice

▣ Diversiuni : comunismul , antisemitismul

De aceea se caută discreditarea doctrinei țărăniște , făcând din ea un sinonim al **comunismului** , **evreismului** , etc etc care se bucură astăzi de o antipatie publică, **dar cu care țărănismul, de fapt , n-are nici o afinitate** .

Există în România "**moravuri comuniste**".

Dar acestea sunt reprezentate de **guvernele reacționare** care **etatizează, confiscă, penalizează veleitățile de libertate, socializează** unele activități.

Există în România "**flagel evreesc**".

Dar este specific **populației de samsari - milionari și gazetari** - care împart cu guvernanții beneficiile bănești ale puterii. [-----]

////////////////////////////////////

Partidele politice / 31 oct.'37

8.) Gh.Brătianu , Expozeu , Întrunirea liberal-georgistă de la Marna , 1 nov.'37

Gh.Slama , C.Toma , Mihai Antonescu - cuvântări

("**Dimineața**" , an 33, nr. 11.088, 2 nov.'37 + foto medalion **Gh.Brătianu ; M.Antonescu**)

Din 1930 , de când se rupsesse din PNL pe tema restaurației,

a luptat pătimaș împotriva partidului pe care dorea să-l conducă !

a avut destule răspunderi morale , tăceri echivoce și simpatii nefirești ,

la asasinarea lui Duca și în alte momente de dificultate pentru liberali ;

a procedat ranchiunos , solidarizându-se cu adversarii ai PNL

- cum a fost PNȚ , dar și G de F -

În noiembrie 1937 , în preajma deschiderii crizei succesoriale,

crezuse că bătuse "**ora " lui** " : PNL (și fratele Dinu) îi doreau revenirea în partid ;

Regele Carol , poate , (poate ?) **voia să și-l apropie din nou.**

Și de data asta , însă , "**ora**" **va trece pe lângă el...**și el va face cunoscutul "pact"

cu PNȚ și G de F] Doc.integral : **fișier PNL-g - III**

[-----]

Gh.Brătianu / 1 nov.'37 / retro '30

▣ **Idei și acțiuni georgiste salvatoare**

" Realizările ce le înscrîm ca **rezultatele acțiunii** și luptei noastre , sunt **următoarele** :

[-----]

Principiul naționalismului

" Tot astfel , în 1933 am fost printre cei dintâi care , în **ritmul vremurilor noi**,

am știut să afirmăm nu numai **principiul naționalismului** ,

pe care alții l-au îmbrăcat în **formule mai zgomotoase** [**Vaida, Goga, Codreanu**] ,

dar **posibilitatea unor realizări concrete**, în deplin acord cu **sentimentul național**,

în marginea rațiunii și a bunului simț.

Colonizarea românilor rămași peste hotare , **naționalizarea orașelor și a ținuturilor**

de la graniță , înfîietatea ce trebuie asigurată românilor în țara lor, în slujbe și întreprinderi,

toate au fost înscrise în programul nostru de alegeri de acum **patru ani [1933]** ,

înainte de a fi fost vorba , în viața noastră politică , **de proporții și de numere** [**Vaida**] .

Și în aceste revendicări , pe care le-am cules din aspirațiile cele mai firești ale poporului

nostru, **am știut să nu trecem de marginea** care desparte **sentimentul de răspundere**

și al interesului de stat , de desfrâul făgăduelii deșarte și demagogiei ." [**PNC și G de F**]

[-----]

Etică politică

Și , în sfârșit , de-a lungul anilor de luptă și de jertfă , s-a desprins din acțiunea noastră ,

în crizele trecute de guvernare , sau în cadrul mai recent al **Frontului Constituțional** ,

în mijlocul **oportunismului** sau **lipsei de conștiință**,

ce s-a vădit de atâtea ori **în rândurile altor formațiuni politice** ,

o hotărâre stăruitoare și neînduplecată de a păstra neatinsă ,

împotriva ispitelor ca și a amenințărilor , **demnitatea noastră de oameni și de români.**

" **Putem afirma** , fără teamă de desmințire , că **acest sentiment** ne-a călăuzit și ne-a stăpânit

în toate acțiunile noastre , întotdeauna întovărășit de **conștiința neadormită a intereselor**

supreme ale statului și ale națiunii.

Aici am găsit îndreptarul care ne-a arătat nu numai drumul de urmat, dar și marginile între care acest drum a fost tras :

marginile care despart lealitatea de **servilism**, interesul social de **demagogie**, naționalismul constructiv de **excese distrugătoare**, realismul unei politici de independență și echilibru de **abstracțiunile periculoase ale ideologiilor internaționale**, realizările temeinice pentru apărarea țării de **parada deșertăciunilor de împrumut**.
Cele mai multe din aceste acțiuni , nu au fost cu puțință decât prin acțiunea de independență a opoziției.
Am luptat deschis pentru că am fost liberi ."

Gh.Brătianu / 1 nov.'37

9.) Gh.Tătărăscu , Expozeu , șed.CC al PNL ,/ 4 ani de guvernare / 2 nov.'37

("Dimineața" , an 33, nr. 11.089, 3 nov.'37 + foto Gh.Tătărăscu -sosirea de la Ankara)

[LD : expozeu la sfârșit de guvernare . Îl consider un **bilanț etalon**, din multe puncte de vedere

Ce trebuia evidențiat **nu lipsește** ; ce trebuia ocolit , ca vulnerabil, **nu este amintit** ;

Totul ilustrând **succesul guvernării și optimismul de viitor** .

Trebuia să inducă în propriul partid, în opinia publică , dar, mai ales, în urechile regale,

legitimarea mandatului și pretenția reinvestirii.

Criticile respinse prin inventarierea realizărilor ;

opoziția pusă la punct prin aluzii și ignorare .

Subtitluri , sublinieri , semne, îmi aparțin .] Doc.integral : **fișier Guvern PNL XIV**

[-----]

Tătărăscu / 2 nov.'37 / retro **15 nov.'33**

▫ Moștenirea preluată la guvernare

[-----]

Atmosfera social-politică / retro 15 nov.'33

[**Al.Vaida, GGMironescu, ș.a.**]

" Sub povara acestor dificultăți, **sufletul maselor** se zbătea între **îngrijorare și desorientare** și un **simțământ de neîncredere** în posibilitățile de refacere începuse să încolțească în toate clasele , creând **atmosfera prielnică tuturor desnădejdelor** ca și **tuturor aventurilor** , în timp ce **conflictul dintre debitori și creditori** , împărțit în două tabere vrăjmașe , **amenința să ia proporțiile unei adevărate desordini naționale**.

lată moștenirea ce am primit în ceasul în care **ne-am așezat în locul de răspundere** .

Preluarea puterii. Asasinarea lui IGDuca / retro **15 nov.'33**

" Și pentru ca să nu lipsească nimic activului de dificultăți și de amenințări al acestei moșteniri , **destinul i-a adăugat tragica dispariție a omului care**

se pregătise pentru ca să poarte răspunderile acestui război de consolidare

- a lui Ion Duca , șef, președinte și mucenic. [-----]

Tătărăscu / 2 nov.'37

▫ Administrația Generală

[**Gh.Tătărăscu** , **I.Inculeț- Vict.Iamandi-D.luca** - / **Eug.Titeanu** / **Aurelian Bentoiu**

/ **Gh.Tătărăscu** - **Gabriel Marinescu** /

[LD : expozeul lui Tătărăscu la acest capitol este **vag**, aș spune **deliberat lacunar și evaziv** , cu **aprecieri și epitete generalizatoare** nesemnificative, încât nu am aflat mare lucru despre administrația generală a țării.

Nimic despre **starea de asediu** ! **Nimic** despre **cenzură** !

Nimic despre activitatea **instituțiilor - Poliția . Siguranța** - însărcinate cu păstrarea ordinii interne și de siguranță ! **Nimic** despre **legislația represivă specială** .

Nimic despre **prefecturi și primării** - ca organe ale administrației de stat **Numai** chestiuni de **reglementări interne** ale acestor instituții , și acelea **amestecat**]

Funcționari administrativi și jandarmii

" În domeniul administrației generale , activitatea guvernului s-a dovedit **rodnică și constructivă** . În locul **legiurilor administrative haotice și paralizante** , am instaurat **o nouă lege** care corespunde **nevoilor reale ale administrației centrale și locale**, **selecționează organele de conducere** , asigură **independența și continuitatea** acțiunii administrative. [-----]

Tătărescu / 2 nov.'37

▣ Școala și cultura națională

[**dr. C.Angelescu - Alex.Popescu -Necșești / Alexandru Lapedatu / Victor Iamandi - Iuliu Valaori - Fl.Ștefănescu -Goangă /**

[-----]

Straja Țării

[LD : gândește-te în ce măsură **cele trei creațiuni noi - străjeria, premilităria și munca obștească** - au fost **imitații** străine , **nostalgii** de adolescență a lui Carol, sau , pur și simplu au fost "**confiscate**" de la **Garda de Fier** , după ce s-a constatat **succesul lor**, **atracția tineretului** pentru **taberele de muncă și instrucție legionară** .

Eu mai degrabă cred **această filieră, cu care s-au dat mai multe lovituri de o dată !**

"Am acordat o grijă deosebită marelui probleme pe care o reprezintă disciplina și educațiunea tineretului.

Din inițiativa și sub îndrumarea directă a MSRegelui , s-a întemeiat **marele așezământ de educație și disciplină națională " Straja Țării "** , care înglobează **întreg tineretul până la 18 ani** .

În cadrul acestui așezământ , tineretul nostru își găsește astăzi **un teren prielnic pentru întărirea și înălțarea sufletească și pentru dezvoltarea tuturor însușirilor** care pregătesc pe **cetățeanul și pe soldatul de mâine**.

Iubirea de patrie, devotamentul față de Tron, cultul ordinei și al disciplinei , al forței și al sănătății - vor fi întărite în atmosfera strjeriei , **deschizându-se astfel tineretului nostru drumul împlinirii marilor datorii față de Țară și față de Rege "** [-----**revine concluziv** -----]

" Străjeria, premilitarismul și munca de interes obștesc vor rămâne **cele trei creațiuni noi** prin care **se așază definitiv generațiile tinere pe drumul ordinei și al disciplinei naționale "**

Disciplina în Universități

[LD : scurt, laconic, fără explicații și argumente . Ingenios și prudent , Tătărescu nu părăsește caracterul de bilanț : arată unde s-a ajuns . De ce, și , mai ales , cum s-a ajuns la acest rezultat, **nici o precizare, nici o explicație**. În felul acesta dă dovadă de **o mare abilitate** (sau ipocrizie ? sau eschivare ? sau ambiguitate ?)

reducând totul la **o simplă frază** cu caracter pedagogic !]

" Am restabilit spiritul de disciplină și de muncă în viața universitară , smulgând tineretul universitar din atmosfera luptelor politicianiste și l-am dus în sălile de cursuri unde trebuie să-și întărească mintea și sufletul. "

[-----]

Tradiție și continuitate :

gouv. I.I.C. Brătianu - gouv.Tătărescu

" Această **a doua lungă guvernare a României Mari** , completează în chip armonios **opera guvernării lui Ion I.C.Brătianu din anii 1922 -1926** .

" În această **primă guvernare** s-au așezat **temeliile noului Stat întregit** prin întocmirea **Constituției** , prin făurirea **legilor de unificare** și printr-o **legiferare organică** , prin care **s-a fixat definitiv cadrul** înăuntrul căruia avea să se dezvolte **România nouă**, și s-au fixat , în același timp , **primele așezăminte** care aveau să asigure această dezvoltare.

" Guvernarea noastră din ultimii patru ani , desăvârșește opera începută.

Prin concepțiile din care a izvorât , prin orientările care au călăuzit-o , prin obiectivele ce le-a urmărit , această guvernare se leagă de guvernarea din 1922-1926 , într-o logică și rodnică continuitate . "Iată opera noastră ! "

" Ea a fost săvârșită într-o atmosferă de liniște , de pace și de concordie

fără precedent în anele noastre politice ."

Deplina libertate politică

[LD : **liniște și pace** - cu **asasinarea primului ministru și șefului de partid ?**

concordie fără precedent- cu **stare de asediu și cenzură ?!**

Cum să explic **această trufie a lui Tătărescu** , care ridică guvernarea sa la rang de **" pildă" pentru toate națiunile ?**

Va trebui să mă pronunț răspicat în această chestiune .]

" În decursul acestor **4 ani țara** , încrezătoare în acțiunea guvernului, a oferit spectacolul unei mari încodări de muncă , desfășurate într-o ordine și o disciplină care **pot fi pildă pentru toate națiunile .**

Nici greve, nici conflicte, nici tulburări .

" **Măsurile excepționale** pe care le-am menținut [**stare de asediu, cenzură, legile represive**] , n-au fost **decât o amenințare împotriva profesioniștilor agitației .**

Mișcarea ideilor și a curentelor politice , precum și **acțiunea partidelor legal constituite** , nu a fost **întru nimic stânjenită** de acest regim și **alegerile politice și alegerile administrative**, s-au desfășurat întotdeauna **în cea mai desăvârșită libertate .**

" **Acești patru ani de guvernare** au însemnat , astfel, în dezvoltarea noastră **maximum de muncă și maximum de liniște.**

La capătul lor, **Statul nostru se găsește consolidat înăuntru și cu prestigiul sporit în afară.**

Țara poate privi în liniște și cu optimism desfășurarea viitorului :

de a fi ridicat-o din marasmul în care am găsit-o la începutul guvernării noastre

și de a- i fi redat încrederea în forțele ei, și de a- i fi pus în mișcare toate resorturile creatoare- rămâne **ultimul rezultat luminos din opera noastră.**" [-----]

Tătărescu / 2 nov.'37

▣ **Sucesiunea**

▣ **Misiunea guvernului - încheiată ; Misiunea PNL - continuă**

" **Misiunea aceasta se apropie de sfârșit .**

Parlamentul, a cărui emanație este guvernul nostru, se apropie de **limita termenului constituțional.**

În acest timp, **situația generală va fi supusă unui examen .**

Coroana va hotări în această criză deschisă în chip normal în viața Statului.

" **Oricare va fi viitorul , datoria noastră este să veghem.**

Va veni de sigur o zi în care misiunea guvernului va înceta ;

nu văd însă ziua în care va înceta misiunea partidului nostru .

Vom continua să ne îndeplinim misiunea noastră istorică :

la guvern să consolidăm , în opoziție să veghem și să îndrumăm.

" Să ne amintim azi că **suntem singura forță politică organizată , cu rădăcini puternice în toate clasele care compun România nouă , și singura rezervă politică** ce poate oricând face față tuturor problemele interne și externe.

" **Noi nu suntem un partid de clasă [aluzie la țărăniștii din PNȚ ș.a]**

și nici un partid de regiune [**aluzie la ardeleni din PNȚ ș.a .**] ,

ci **suntem partidul care , reprezentând națiunea în totalitatea ei , stă în slujba numai a intereselor ei permanente .**

Noi nu suntem un partid de improvizare pus în serviciul curentelor trecătoare

[**aluzie la G de F , PNC .**] și **nu noi vom fi exploataorii formulelor** care pot îmbăta timp de o zi sau o noapte un popor , dar care se sfârșesc totdeauna printr-o tragică redeştere în fața realităților și ale demagogiei .

" **Noi suntem și rămânem împlinitorii actelor de întărire a solidarității naționale și de ridicare a tuturor caselor care îndeplinesc un rol** [LD : **lipsă sfârșitul discursului. .Păcat!**]

Tătărescu // 4 ani de guvernare // 2 nov.'37

10.) **I.Manu, C.Codreanu, Gh.Brătianu , Pactul de neagresiune, / declarații / 26**

nov.'37

/ Declarațiile lui Iuliu Maniu / Tratatul pentru carteluri electorale :

P.Conservator , **PSD**, **Fr.Plugarilor**,**P.Maghiar** , **P.Evrees** ș.a //

("Dimineața",27 nov.'37)

[LD: atenție : am dat acest comentariu și document și la **Guv Tătărescu XIV** . Vezi să nu se repete Doc. integral, **fișier PNT-XIV**]

[LD: atenție ! trebuie obligatoriu să tai nodul gordian al interpretării **Pactului Maniu -Codreanu** Trebuie evidențiat că, după 1933 mai ales, **opoziția democratică** s-a consumat , a fost acaparată , de lupta cu **opoziția naționalistă** (mai bine zis PNT contra PNC) **Carol-Tătărescu au speculat** cu abilitate această încrâncenare , în folosul **propriilor țeluri** . **Intenția lui Maniu** a fost de a construi un "**Front constituțional**" sub steagul apărării **Constituției** și **constituționalismului**.

În acest context , "armistițiul" dintre cele două **opoziții**, își arată **reală semnificație** :

concentrarea atacului principal contra **Guv.Tătărescu și Carol II** ,

percepuți ca exponenți ai tendințelor **autoritariste , dictatoriale** .

Atât în epocă, dar mai ales în istoriografia comunistă, semnificația acestui "pact"

a fost răstălmăcită în toate felurile. **Nici nu a fost greu !**

Singura idee comună a acestor partide cu care Maniu dorea "**front constituțional**"

era ... **ura lor comună față de Tătărescu și Carol !**

Că această ură avea **temeiuri și ținte diferite** , **pentru Maniu nu a contat !**

Că fiecare din ele - în eventualitatea victoriei a acestui " front" - năzuia (spera, urmărea)

să-și promoveze **propriile programe și scopuri** - a fost **ignorat în schema lui Maniu !**

Maniu spera (intenționa , credea) , **ca PNT-** cea mai mare forță electorală pe eșicher -

să fie principal beneficiar !

Aceasta a fost **tactica lui Maniu** - proaspăt revenit la președinția PNT .

Că a fost **nerealistă, utopică și hazardată - se poate admite .**

Că a apărut ca o **operație " contra naturii" - este evident .**

Că a reușit **înlăturarea răului imediat** - guvernarea Tătărescu - **este de netăgăduit .**

Că și-a atenuat **atacul contra "dreptei naționaliste "** - PNC, Garda de Fier - a fost un fapt .

Că voia (poate nu știa !) să facă alianțe cu **Frontul Plugarilor și Madosz** (organiz.PCR !)

Că și-a atras **critici, inamicii, adversari** -în propriul partid , la alte partide democratice , determinând **dizidențe și aripi " pro-carliste "** sau "**anti-fasciste "** - **se va vedea imediat .**

Că, prin asta , a contribuit , indirect , la **instaurarea dictaturii** contra căreia se ridicase ,

este discutabil și obligatoriu de raportat la conjunctura internă și internațională.

Consecințe ? Concluzie ? Învățămintele ?

Tot atâtea , în funcție de **premiza** de la care se pleacă și de **unghiul urmărit** .

Cea mai mare **întrebare și ipoteză** rămâne aceasta : **cum de nu s-au putut coaliza**

partidele autentice - democratice- chiar așa ! - împotriva curentelor de dictatură ,

de autoritarism ? **De ce** abia după **lovitura de stat dată de Carol** , se va întâlni ,

pe aceeași platformă , **Maniu și Brătianu ?**] Doc.integral : **fișier PNT XV**

▣ **Pactul de neagresiune - Codreanu -Maniu -Brătianu**

Iuliu Maniu / 26 nov'37

▣ **Declarația de presă .**

Pactul de neagresiune cu C. Codreanu și Gh.Brătianu

Redacția / comentarii /

▣ **Tratatul pentru cartelurile electorale**

Muncitorii cer denunțarea Pactului

Declarațiile lui Maniu

Documentul / 26 nov.'37

▣ **Pactul de neagresiune - Codreanu -Maniu -Brătianu**

" Se încheie , între partidele subsemnate, o înțelegere cu scopul de a apăra libertatea și a asigura corectitudinea alegerilor .

Aceste partide încheie, pentru timpul alegerilor actuale, în vederea scopului propus, un pact de neagresiune.

"Pactul de neagresiune înseamnă înconjurarea actelor și limbajului de violență și de denigrare, dar nu împiedică afirmarea ideologiei proprii și discuția de bună credință.

"Se va aduce un cuvânt de chemare și celorlalte partide să se alătore acestei înțelegeri. O comisiune comună va stabili modul de procedare și demersurile care vor trebui puse în aplicare în cazul infracțiunilor ce ar fi să se producă .

Semnat C .Codreanu, I.Maniu, Gh.Brătianu "

////////////////////////////////////

Pactul de neagresiune cu C. Codreanu și Gh.Brătianu

" O țintă imediată a activității mele , în calitate de prezident, a fost realizarea unei înțelegeri cu alte partide pentru asigurarea libertății și corectitudinii alegerilor. N-AM NĂZUIT LA UN CARTEL ELECTORAL , care ar stânjeni , în oarecare măsură, propagarea ideologiei fiecărui partid din înțelegerea încheiată .

"Năzuința mea și dorința sinceră a partidului nostru , în direcțiunea aceasta, au fost încununuate de un succes care mă mulțumește și care îmi dă convingerea că vom putea asigura libertatea alegerilor și ordinea în decursul desfășurării propagandei electorale ,

chiar în caz că s-ar practica practica atât de dureroasă și de rușinoasă , ieșită la iveală cu ocazia atâtor alegeri conduse de adversarii noștri.

" Am realizat și semnat chiar astăzi o înțelegere electorală cu Partidul Liberal de sub conducerea d-lui Gheorghe Brătianu și cu partidul " Totul pentru Țară" de sub conducerea d-lui Corneliu Codreanu hotărându- ne tustrei să adresăm și celorlalte partide o chemare ca să se alătore acestei înțelegeri.

" Am toată nădejdea și chiar indicii că vor urma și adezluni pe care le vom primi cu mult respect și sinceră prietenie .

" Urgența publicării acordului , pentru a orienta pe alegători și opinia publică , este justificarea pentru faptul că nu am putut inaugura sau termina conversațiuni simultane cu alte partide.

" Înțelegerea încheiată se vede din textul pe care vi-l predau [predă textul acordului] și pe care îl va vedea opinia publică .Din el reiese că, fiecare partid își păstrează nealterat ideologia sa proprie, pe care va fi în drept s-o propage și perfectă sa independență .

"Singurul și limitatul scop al înțelegerii este

de a lăsa libera manifestare a voinței naționale și libera exprimare pentru fiecare cetățean - oricărui partid ar aparține - a credinței sale politice .

" La baza acestei înțelegeri nu stă decât gândul de a salvagarda demnitatea națională , dând posibilitatea liberei și legalei afirmări a glasului ei și zădărnicierea eventualelor tentative de a falsifica voința națională .

" Oricine a citit splendidul discurs al d-lui Ion Mihalache și declarațiile mele [24 nov.] s-a putut convinge că - la baza gândului nostru,

ca și la acel al partidelor cu care ne-am întovărășit [LD : oare ?!] pentru scopul acesta nobil- este o fierbinte iubire de neam , un devotament nesfârșit pentru prosperitatea țării noastre și pentru păstrarea ordinii constituționale și legale [LD oare ?!]

" Cred că sunt în nota opiniei publice generale românești , când adresez

un frățesc apel tuturor partidelor și tuturor cetățenilor să se alătore acțiunii noastre "

////////////////////////////////////

Redacția /

▣ **Muncitorimea împotriva Pactului**

La ora 8 seara, o delegație reprezentând mișcarea muncitorească [LD : cine ?!]

care a activat în ultima vreme pentru lista unică a forțelor democratice , s-a prezentat la Iuliu Maniu , formulând un Protest împotriva Pactului de neagresiune prin care s-au încălcat tratativele duse până atunci de PNȚ, prin pact, aducându-se un real serviciu mișcării fasciste și reacționare din România . Delegația a cerut denunțarea acestui Pact, dăunător democrației , din toate punctele de vedere ,și a anunțat continuarea luptei lor separate de PNȚ .
Redacția /

▣ Declarațiile d-lui Maniu

Ținta urmărită de d.Maniu - asigurarea libertății și legalității alegerilor - va fi sincer aprobată de întreaga lume democratică a țării. Acordul încheiat - așa cum am spus și ieri - ridică nedumeriri și critici bine întemeiate.

DI Mihalache a refuzat să colaboreze cu d.Vaida , fiind că președintele "Frontul Românesc " , are un program de dreapta . Atitudinea sa , fără echivocuri - a făcut pretutindeni o puternică impresiune . D.Tătărescu a încheiat un acord electoral cu d.Vaida - și rău a făcut. Iată însă că DI Maniu încheie un acord cu partidul " Totul pentru Țară " , care are un program și mai de dreapta .

DI Maniu reprezintă intransigența constituțională și democratică . Corneliu Zelea Codreanu vrea abolirea așezămintelor constituționale, e antidemocrat , și cere , cinstit și sincer, dictatura .

Amestecul acesta va provoca confuzie în opinia publică . Oriunde a fost practicat - el s-a soldat cu pagube imense pentru democrație. Exemplul din Germania este prea evident .

Ar fi totuși un câștig , dacă partidul "Totul pentru Țară" , angajat într-o acțiune pentru respectarea strictă a libertății - ceea ce e în contradicție cu doctrina și practica sa - ar părăsi metodele pe care le-a folosit până astăzi. Se va întâmpla acest lucru ?"
Pactul de neagresiune Maniu -Codreanu-Brătianu / 26 nov.'37

11.) Corneliu Zelea Codreanu , Circulări și Manifeste ,

a) Declarație: Pactul de neagresiune ... * , " Buna Vestire " , 30 nov. '37 ;
"Manifestul electoral al d-lui Corneliu Z.Codreanu " " Dimineața " , 29 nov.'37

b) "Slobozenie" la intrarea în Gardă , 30 nov.'37

c)Comentariile "Adevărului " 1 dec.'37

[LD : Declarația din 29 (30) nov. , despre care editorul spune că nu a apărut în diverse ediții, eu am găsit-o în "Dimineața " (am tăietura de ziar) , sub titlul de Manifest electoral ; este absolut identică ; la sfârșit cuprinde încă câteva fraze(pe care le voi marca cu altă culoare) și o propoziție concludivă a ziarului .] Doc integral : fișier G de F - X - CZCodreanu / 30 nov. 1937

▣ Acordul electoral cu Iuliu Maniu și Gh.Brătianu (p. 220 - 223)

(* Declarații apărute în "Buna Vestire " , 30 nov. - care lipsesc din alte ediții - nota editorului)

" Domnilor zăriști,

Știți că am încheiat un acord cu dl Iuliu Maniu și Gh.Brătianu !

Acest acord are ca scop : apărarea libertății și ducerea unei lupte electorale civilizate , din care să lipsească denigrarea,neloialitatea, și reaua credință.

Acordul prevede că fiecare din părțile contractante își va afirma ideologia sa proprie în fața țării, într-o formă de bună cuviință și eleganță.

Deci acordul voiește să realizeze două lucruri : libertatea de exprimare și , în al doilea rând, înlăturarea a tot ce ar putea împiedica o cât mai bună judecată a țării.

Adică ducerea bătăliei electorale în câmpul ideilor , cu înlăturarea desfășurării de patimi personale, cu înlăturarea relei credințe, cu înlăturarea violențelor , care , toate , împiedică totdeauna o bună judecată.

M-a mirat profund scrisoarea unui președinte de partid , în care spune că partidul său nu poate încheia un "**Pact de neagresiune**" care **i se pare straniu și imoral** , cu un alt **partid cu idei diametral opuse**.

"**Pact de neagresiune**" nu în privința " ideilor" care, tocmai aceasta dorim, să se lupte libere , domnule președinte, ci **pact de neagresiune** în privința ghioagelor, în privința relei credințe , a atacului nesincer sau plătit .

Cum adică este **imoral** ca cineva să invite , chiar pe cel mai mare adversar al său, **la o luptă dreaptă , corectă , civilizată ,** și este **moral** ca să-l ponegrească pe nedrept , să-l insulte , să-l calomnieze ? Este mai **moral** , să-l aștepți de după gard și să-l izbești cu o ghioagă în ceafă ? Domnilor ziariști,

Deci, în cadrul acestui **pact de neagresiune** , care are ca scop **nu părăsirea ideilor și credințelor** noastre , ci **tocmai afirmarea lor** cât mai libere în fața țării , **d-l Iuliu Maniu a invitat pe ziariști și le-a făcut declarații** în sensul ideilor sau credințelor sale.

Mi-am permis , în cadrul aceluiaș **pact**, ca să vă invit și eu **pentru a-mi spune în fața țării ideile și credințele mele.** **Politica externă.**

"**DI Maniu** , afirmând punctul de vedere al partidului său în politica externă a spus în esență : < Suntem alături de **marile democrații ale Occidentului** , suntem alături de **Mica Înțelegere și de Înțelegerea Balcanică** > și-și arată marele său atașament față de **Societatea Națiunilor.**

Cu profund respect pentru dl Maniu , îmi permit să afirm că **părerile mele SUNT EXACT CONTRARII.**

Eu sunt **contra marilor democrații ale Occidentului** , eu sunt **contra Micei Înțelegeri** , eu sunt **contra Înțelegerii Balcanice** , și n-am **nici un atașament pentru Societatea Națiunilor** , în care nu cred. Eu sunt **pentru o politică externă a României alături de Roma și Berlin.** **Alături de statele revoluțiilor naționale . În contra bolșevismului .**

O spune un om care n-a călătorit și n-a cerșit nimic nici la Roma și nici la Berlin.

[**LD : citat folosit adesea în istoriografia românească, rupt din context**]

În 48 de ore după biruința Mișcării Legionare , România va avea o alianță cu Roma și Berlinul, intrând astfel în linia misiunii sale istorice în lume : apărătoarea Crucii , a culturii și a civilizației creștine.

Aceasta nu înseamnă că urâm Franța și poporul francez , căci el va face tot ca noi, reintrând și el în **aceeași misiune istorică în lume.**

Ceea ce este astăzi , **este o simplă divagație iudeo-masonică .** de care poporul francez , în ceasul învierii lui, se va scutura cu o energie hotărâtoare .

" **În privința revizionismului**, a fișat și speculat de **d-l Titulescu**, Mișcarea legionară **afirmă că nici o revizuire de frontieră nu se va face în defavoarea României .**

Politica internă.

"**DI Maniu este pentru democrație.**

Eu sunt de părere exact contrară .

Sunt contra democrației. După cum **sunt și în contra dictaturii .**

Sub aurora dimineții , **se naște un alt sistem , nou, neântâlnit până acum.**

Pentru acela sunt eu.

DI Maniu spune că partidul său

va aduce justiție și toleranță pentru minorități.

Eu sunt pentru JUSTIȚIE , fără TOLERANȚĂ .

Pentru că am tolerat așa de multe încât suntem pe patul de moarte.

Mișcarea Legionară va aduce justiție pentru români.

Vorbesc despre **aceiași justiție de secole înfrântă în defavoarea Neamului Românesc .**

vorbesc de **acele drepturi milenare ale românilor** , pe care **ei trebuie să și le recucerească** , și care , după cea mai severă aplicare a justiției , **nu au a le împărți cu nimeni.**

Și mai cu seamă **nu există nici o justiție care să ne oblige a împărți drepturile noastre**

de stăpânire și de conducere a țării , cu jidanii .

DI Maniu , în partea finală , **susține** , după toate manifestările de până acum , **că țara este cu partidul său.**

Păreră mea este alta : eu cred că țara este cu viitorul. **E , adică , cu Mișcarea Legionară .**

Cu toate aceste diferențe mari de idei și de păreri ,

nu înseamnă că nu **putem voi împreună alegeți libere** , tocmai pentru a putea vedea **care este și părerea țării** , și , în orice caz , nu înseamnă că **dacă suntem de păreri diferite , să vie un al treilea să ne fure voturile și mie , și lui , și țării.**

Termin cu o **declarație** .Vorbesc **despre d Titulescu :**

Tinerimea română legionară , căreia i s-a răpit libertatea , care a fost schingiuită la 1933-1934 prin cea mai nemiloasă violență , **pe orice listă ar fi ca să apară dl Titulescu , peste orice pact , îl va combate cu violența cea mai mare.**

Întreaga tinerime se va prezenta în județele în care va candida

și **se va opune din toate puterile la reintrarea acestui om în politica internă a țării.**

Cu dl Titulescu nu putem încheia decât un pact de agresiune."

C.Z Codreanu / 30 nov.'37

[LD : în "**Dimineața**" mai există :

" Peste două zile voi da o **circulară**

prin care voi da **lămuriri mai ample asupra problemei jidovești**

și tot o dată voi trata chestiunea "**Mișcarea legionară și Monarhia**" .

Iar peste o săptămână voi da o **circulară despre " Partidul liberal și cuziștii "** .

București , 29 noiembrie 1937 , ora 6 "

C.Z Codreanu / 30 nov.'37

Redacția : Textul de mai sus dovedește că **tot ce am scris noi în privința**

Pactului de neagresiune încheiat între d-nii Luliu Maniu și d. Corneliu Codreanu este deplin întemeiat .

////////////////////////////////////

11.b) CZCodreanu / 30 nov.1937

▣ **Circulara 117 : "slobozenie" la intrarea în Gardă (p. 224)**

(în atenția doritorilor)

[LD : Este în plină campanie electorală . Nu sesizez exact sensul și scopul acestei deschideri de porți , după atâția ani de categorică interdicție .

Ori voia să verifice " sinceritățile " în condiții de luptă cu riscuri ,

ori era sigur de victorie , și-i trebuiau aderenți la guvernare .

Nu cunosc efectul acestei invitațiidar știu că nu era un capriciu.]

" În toamna aceasta se împlinesc **7 ani de când am interzis cuziștilor de a putea pătrunde în Mișcarea Legionară** . Motivele care m-au determinat atunci să iau această hotărâre se știu și se vor vedea mai limpede într-o circulară ce va urma .

" **Aceeași măsură am luat-o în 1934 împotriva liberalilor** cărora

le-am interzis intrarea printre legionari , deoarece partidul lor a oprimat , schingiuit și chinuit , o întreagă tinerime , **din ordinul puterii iudeo-masonice** .

" În adevăr , sunt **7 ani de când nici un cuzist n-a pătruns la noi** .

Și nici un liberal , de 4 ani .

Astăzi ridic acest zăgaz pentru termen de o lună de zile , adică până la 30 decembrie .

Luna care urmează **se pot înscrie și vor putea deveni legionari și cuziști și liberali** , în afară de acei care au atăcat ei personal , Legiunea .

După data de 30 decembrie se vor închide aceste înscrieri .

Luna următoare va fi după alți 7 ani , adică în anul 1944 , în decembrie .

Am luat această hotărâre pentru că știu că **e ușor să te înscrii la cineva când îl aplaudă toată lumea** .Eu **vreau să văd** în aceste vremuri când sunt atăcat , **cine bate la ușa casei mele** .

Vreau să știu , în aceste ceasuri de răspântie , **pe cel ce se vinde , pe cel ce șovăește**

și pe cel ca are încredere nelimitată în brațele și inimile noastre .

Și credință în marele destin legionar "

////////////////////////////////////

c) " **Adevărul** " / 1 dec.'37 (preluat de "Dimineața" , 2 dec.)

▣ **Agresiune contra pactului de neagresiune**

" **Dar dacă** din punctul de vedere al d-lui Codreanu aceste declarații clarifică o situație , ele **crează o situație din cele mai dificile** pentru celelate părți contractante , care au semnat Pactul de neagresiune.

În special **PNȚ** , în numele căruia a semnat d.Maniu , este pus la grea încercare .

" Într-adevăr , cum se poate concepe o înțelegere între un partid care stă neclintit pe principiul democrației , constituționalismului și libertății , și un organism politic care continuă să declare fățiș război tuturor acestor postulate democratice ?

" Cum se poate ca un partid - care stă neclintit pe principiul înțelegerii cu Alianții și este atașat concepțiilor de securitate colectivă , garntată prin **Societatea Națiunilor** - să facă o înțelegere , fie și trecătoare , cu un organism politic care se pronunță categoric pentru alipirea României la axa Berlin - Roma ?

" În ce țară s-a mai văzut o astfel de împerechere incalificabilă ?

Ce vor înțelege democrațiile din Apus - care aveau până acum o desăvârșită încredere în PNȚ și pentru credințele lui în politica externă - văzând că în România sunt posibile asemenea acorduri electorale ?

" Până acum , în rândurile democrației , gestul d-lui Maniu a provocat nedumerire și îngrijorare . În urma celor declarate de d.Corneliu Codreanu , putem spune , fără exagerare , că în rândurile democrației , în genere , și ale PNȚ , în special , domnește o adevărată stupeoare .

" Dar declarațiile mai pun în discuție și un caz special .

Printr-o curioasă coincidență , tot pe ziua de ieri , s-a întors și d.Titulescu , primit cu multă căldură și deosebit entuziasm de organizația național-țărănistă din Capitală . [-----]

Or , și împotriva omului și împotriva credinței lui în politica internă și externă , se ridică amenințător d.Corneliu Codreanu , care și-a pus semnătura

pe Pactul de neagresiune alături de d.Maniu , șeful partidului care se pregătește să puie candidatura d-lui Titulescu "

Corneliu Z.Codreanu / 30 nov.'37

12.) **Zaharia Boilă** , Amintiri și considerațiuni asupra mișcării legionare , 1971, retro

[LD oct.2003 .Regeret dar ... este atât de contaminat de ceea ce istoriografia comunistă scria despre Gardăîncât prefer scrisul său de epocă. Fișez totuși câteva afirmații , nu știu dacă ale lui ,ale familiei sau ale editorului (care intervine cu note de subsol)

Ceea ce este interesant în mărturiile lui Z.B , este faptul că el s-a întâlnit , a discutat , le-a primit destăinuirile , i-a sfătuit uneori , pe **Corneliu Codreanu , Moța , Stelescu , Nae Ionescu** ș.a. - dar alții au fost **nașii , sforarii , complicii , vinovații**

Bârfă și zvonistică de cafelea ziaristică ...alterată de imprecizuni calendaristice

Cu toate acestea , indirect , prin el,aflu câte ceva din **ideile și acțiunile lui Iuliu Maniu** , (al cărui credincios nepot și colaborator a fost) , atât despre **Garda de Fier...** cât și despre **Carol II și liberali** (ținte principale în bătălia "legalistă și democratică")
Doc.integral : fișier G de F , VIII-scrieri

Z.Boilă / retro' 11 mart.'37

▣ **Carol II - Codreanu - Maniu (p. 51 - 55)**

[LD : Chiar dacă este o poveste ... este o poveste cu tâlc !

ZB apare iar în postura de intermediar, de om de încredere a lui Maniu
acceptat însă și de Codreanu . oricum, este o explicație întortochiată privind acest pact.]
" În ziua de **11 martie 1937**, **Corneliu Codreanu** [-----] a trimis la mine [**hotel Bulevard**]
pe **secretarul său Stănicel** propunându-mi o **întâlnire** într-un loc "neutru, nesupravegheat de
poliție " .Întâlnirea a avut loc **în casa inginerului Ionică** din București (strada Basarabiei)
" Chiar de la început ,**Codreanu mi-a destăinuit scopul** acestei întrevederi :

dorința de a-l întâlni pe Iuliu Maniu .[-----]

I-am răspuns că , în principiu, nu cred să se ivească obstacole deosebite în calea unei
asemenea întâlniri, dar trebuie să știe că , momentan , **Maniu lipsește din țară** ,
fiind călătorit în străinătate pentru un timp mai îndelungat .

Foarte neplăcut surprins , **Codreanu** m-a întrebat dacă am vreo posibilitate
să-l încunostițez pe Maniu în scris despre ce este vorba, fără bine înțeles să aflu Siguranța.
[-----] După un moment de ezitare, i-am răspuns : < Întâmplarea face ca tocmai mâine
să plece **un prieten al nostru (Aurel Leucuția)** cu mașina **la Viena** ,
unde **îl va întâlni pe Maniu** .Cu d-sa **i-aș putea trimite o scrisoare .>**
[-----]

A urmat **un dialog** pe care **ZB încearcă să-l reproducă ad litteram** :

- **Eu** : Vă ascult cu răbdare

- **Codreanu** :**Domnule Boilă, pe scurt, eu sunt condamnat la moarte de către regele Carol II**

- **Eu** : Dvs ? Și pentru ce ? Iertați-mă , dar **îmi vine greu să cred** cele spuse. [-----]
După toate cele întâmplate în ultimul timp [-----] nu găsesc motivul pentru care regele
să vă condamne la moarte . Reamintiți-vă **Congresul de la Tg.Mureș** , pentru scopurile
cărui **regele a donat 100.000 lei**, apoi **Memoriul adresat de dvs** în chestiunea politicii externe,
care ,așa cum a fost conceput, pare a fi dictat de rege.În fine, amintiți-vă de **comportarea**
autorităților bisericești și civile cu ocazia înmormântării lui Moța și Marin .

- **Codreanu** : **Da, toate acestea sunt perfect adevărate** , dar de atunci **a intervenit un fapt** pe
care dvs nu-l cunoașteți , dar după ce îl veți cunoaște , **veți înțelege că vorbele mele** ,
sau mai exact **temerile mele**, sunt cât se poate de întemeiate.[-----]

Nu am dreptul să vă cer un jurământ , dar **vă rog insistent să-mi promiteți**
că nu veți divulga nimenui cele ce vă comunic acum

-**Eu** : D-le Codreanu, aveți **cuvântul meu de onoare** că, în afară de **dl Maniu** ,
nimeni nu va afla cele comunicate de dvs.

-**Codreanu** : **Nu de mult , regele mi-a acordat o audință secretă** care a avut loc
într-o vilă particulară . În cursul acestei audiențe, **regele mi s-a destăinuit** ,
sau mai exact făcea în așa fel ca **eu să am impresia că se destăinuește** .
El spunea că are de gând să abandoneze partidele politice , care nu se deosebesc
între ele din punct de vedere ideologic, ci **au aceeași preocupare** constantă
de **a veni la putere cu orice preț, și** < de a mă face **prizonierul lor , unii pretinzând chiar**
să-mi dicteze până și comportarea mea în viața familială și particulară > .

< **Prefer să urmăresc realizarea programului meu și deoarece - cum sunt informat -**
programul meu nu se deosebește de al vostru , al tineretului, am să vă aduc la putere,
și să te numesc pe tine prim -ministru>

< **Dar este nevoie ca diriguirea mișcării voastre să treacă exclusiv în mâna mea .**
Cer deci să mă proclamați căpetenia voastră . >

I-am răspuns regelui că eu ,deocamdată, **nu urmăresc să vin la putere** ,
deoarece **nu am cadre pregătite** pentru guvernare .

Eu am creat o școală politică în care o să instruiesc tineretul ,
pregătindu-l pentru ziua de mâine.

Eu vreau să transform mentalitatea acestor tineri ,
ai căror părinți nu se pot schimba de azi pe mâine .

Organizația mea nu este sută la sută teroristă , dar nu mă sfiesc a recunoaște
că **este paramilitară** , înlăuntrul căreia vreau să mențin **o disciplină de fier**.

Majestatea Voastră sunteți capul țării și simbolizați suveranitatea națională , sunteți deci
și **comandantul suprem al oștirii** și implicit , deci, și al nostru ,dar **nu puteți să vă asumați**
roluri mai inferioare [sic !] , să vă degradați , adică la rangul unui **simplu șef de partid**
sau grup politic. **Nu am putut spune regelui tot ce gândeam** în adâncul sufletului meu,

și anume că **nu pot să-l las să prostitueze și organizația noastră**, cum a procedat cu celelate partide politice, și nici că **vrea**, probabil, **să mă uzeze și pe urmă să mă arunce la gunoi** ca pe o lămâie stoarsă.

- **Eu** : Dar ,în definitiv, **ce vă face să credeți** că ,numaidecât , **v-a condmnat la moarte** ?
Iată , **Maniu duce contra lui o luptă aprigă** de ani de zile
și **o luptă mult mai primejdioasă în urmări**, și **totuși nu-l condamnă la moarte** .

- **Codreanu** : **Cu dl.Maniu este altceva**. D-sa este, ce-i drept, considerat **dușmanul numărul unu**, dar **nu îi este rival** , căci **Maniu nu vrea să instaleze dictatura** , ba a renunțat și la **șefia partidului** său .Pe când **regele în mine vede un rival** , pe care **trebuie să-l înlătore** cu orice preț și cu orice mijloace. Apoi **omorârea lui Maniu ar stârni un mare rezon**

în opinia publică dinăuntru și din afară ;
în același timp, **înlăturarea mea** nu va produce o impresie deosebită ,

ba din anumite părți **va fi primită cu satisfacție** - așa cel puțin își închipuie Carol II .

El pe mine nu mă consideră nici măcar popular în țară . **< Iacă un tânăr bicisnic, aiurit >** cum a declarat nu o dată **despre mine în fața lui Nae Ionescu** .

- **Eu** :**Am înțeles**. Dar vă rog să mă lămuriiți **cum vă închipuiți o colaborare cu dl Maniu** ?
Dvs aveți o **cu totul altfel de mentalitate** , altă educație, alt program politic, altă tactică de luptă. Maniu - democrat , filofrancez, filoenglez, în luptă înverșunată **cu revizionistii germani și maghiari, legalist** , găsindu-se în atitudine protestatară **față de comportarea particulară a regelui Carol II** .

În schimb , dvs , **dle Codreanu**, sunteți pentru **absolutism și totalitarism**, pentru **prietenie cu Hitler și Mussolini**, care susțin **revizuirea tratatelor de la Paris**.

În chestiunea d-nei **Lupescu** - după cum mi-a declarat ocazional Ion Moța -

vă dezinteresează. Și apoi, chiar vara trecută **i-ați condamnat la moarte** pe **cei mai apropiați prietini politici** ai d-lui Maniu , **pe Titulescu și Madgearu** , precum și **pe șeful partidului însuși** [**Mihalache**] din care dl Maniu face parte.

-**Codreanu** : (mi-a zâmbit - îndeletnicire foarte rară la el - și a făcut un gest diminutiv cu mâna **Asupra acelor condamnări se mai poate reveni** .

Comparația pe care ați făcut-o este aproximativ **exactă**,

deși **îmi atribuiți unele păreri pe care nu le am**, sau, mai exact , le-am revizuit pe parcurs.

Să nu credeți că eu nu cunosc și nu detest viața particulară a regelui.

Eu îl socot pe acest rege o pacoste pentru țară , indiferent de faptul că am devenit dușmani.

Căci dacă nu-l socoteam așa, poate încheiam târgul cu el.

Eu cu domnul Maniu doresc să fac o alianță contra regelui Carol II .

D.Maniu este meșter în formule juridice și politice .

D-sa **va găsi formula potrivită** , dacă peste tot acceptă alianța mea.

De altfel, **eu nu vreau deocamdată să vin la putere** și , peste tot,

nu vreau să vin prin revoluție sau lovitură.

Vreau să cuceresc guvernul pe cale pașnică - cam la fel ca Hitler - **prin alegeri , obținând majorități în parlament** ."

-**Eu** : " În fine, **eu nu am dreptul să mă pronunț în numele d-lui Maniu** , căruia am să-i comunic dprința dvs și tot ce mi-ați destăinuit ."

Ulterior a fost informat că **planul lui Codreanu nu a fost aprobat** de toți membrii Gărzii .

Ba , în majoritate, **nu împărtășeau animozitățile** lui Codreanu **față de regele Carol** .

Iar când au aflat ce-a sacrificat Codreanu ... toți **au convenit că s-a săvârșit o mare greșeală**.

Mișcarea trecea prin momente critice.

Spre sfârșitul lui **iunie '37** , luând la cunoștință solicitarea lui Codreanu,

Maniu i-a dat prin Z.B. următorul răspuns :

< Fiind eu un membru disciplinat al Partidului Național -Țărănesc , nu pot să am o discuție

- cu caracter politic - cu șeful unei grupări politice străine , pentru a găsi o platformă de

colaborare, fără ca în prealabil să nu-l încunoștiințez pe d.Ion Mihalache , șeful partidului.

De vreme ce însă dl Codreanu a cerut ca întrevederea- solicitată de el - să rămână în secret și

nimeni altul să nu aibă cunoștință de ea, cu regret , nu-i pot satisface dorința.

Atenție LD ! De altminteri, în câteva luni situația politică se va schimba radical și

toate piedicile din calea unei întrevederi între noi vor fi înlăturate .>

...Pe **10 iulie**, la Predeal, **Z.B.** i-a adus la cunoștință **lui Codreanu răspunsul lui Maniu** .

A rămas nedumerit când **Codreanu i-a răspuns :**

Atenție LD ! < Și eu văd la fel cu dl Maniu, în curând vom putea sta de vorbă nestânjeniti , în alte împrejurări . >[-----]

Z.Boilă / retro nov.'37

▣ **Maniu revine la șefia PNT**

▣ **Pactul electoral Maniu - Gh.Brătianu- Codreanu(p. 60-65)**

[**LD : nu uita subiectivitatea și întârzierea cu care ZB își scrie amintirile !Și mai ales să nu cumva să preia atâtea fantezii , atâtea date eronate , dacă vor fi fost ale lui !]**

"**Ion Mihalache** convoacă imediat **Comitetul Central Executiv** și își dă demisia de la șefia partidului. **Propune în locul său pe Iuliu Maniu** , care este proclamat în unanimitate .

Revenirea lui Iuliu Maniu în fruntea PNT , avându-se în vedere și impopularitatea lui Carol II, dezlănțuie , atât în țară , cât și în străinătate , **un mare entuziasm.**

Maniu declară : REVENIREA MEA ÎN FRUNTEA PARTIDULUI , ÎNSEMNEAZĂ : LUPTĂ !

Evenimentele s-au împlinit doar așa cum le-a prezis Maniu, cu exactitate matematică.

Chiar a doua zi, **Iuliu Maniu se întâlnește** , în casa profesorului dr.Gerota ,

cu Corneliu Zelea Codreanu , apoi , la a doua întrevedere , **participă și Gheorghe Brătianu.**

Edițiile speciale ale ziarelor vestesc evenimentul senzațional :

cei trei șefi de partide încheie un acord pentru apărarea libertății alegerilor .

Nu un cartel electoral cu scopul fixării unor candidaturi comune, **nici un pact politic**

pentru parcurgerea aceluiaș drum și realizarea unor puncte de program.

Se precizează că **acordul durează până la terminarea alegerilor, adică maximum 30 de zile.**

Atât la Gardă cât și în PNT , sunt multe nemulțumiri .

Se formează **două tabere** : pe de o parte, **lichelele carliste și camariliste** ,

pe de altă parte , **românii conștienți .**

Iuliu Maniu ridică mănua :

guvernul personal al regelui Carol II trebuie răsturnat în alegeri .

Presa carlistă și satelită pornesc **o furibundă campanie contra pactului .**

O droaie de **invecive și acuze** sunt aruncate **asupra autorilor pactului :**

... **Că Iuliu Maniu l-a lansat în viața politică pe Codreanu !**

... **Că Maniu a investit Garda de Fier** cu caracter de autenticitate !

... **Că Codreanu și-a trădat puncte principale din program - anticomunism și anti francmasoneria !**

Acuzele ce se aduceau celor doi, se băteau cap în cap .

În schimb , **nu se putea răspunde la ele** , pentru că **cenzura** era necruțătoare ,

pentru că **radioul** era monopolizat de Tătărescu iar **întrunirile** erau împrăștiate de poliție.

lată reflexiunile lui Maniu :

/ **Pactul nu este un pact ideologic, politic , programatic** ci de apărare a libertății alegerilor ;

/ **Nu el l-a lansat pe CZCodreanu**, despre care nu a scris nici o dată până în 1937 ;

/ **CZC s-a lansat singur** , candidând în alegeri , **în guvernarea Iorga** (vara '31) ;

/ **Gh.Tătărescu a protegit** toate mișcările antisemite între anii 1922-1937 ;

/ **Carol II a oblăduit** mișcarea legionară , dând și bani pentru Congresul de la Tg.Mureș , unde Mihalache, Titulescu și Madgearu au fost condamnați la moarte ;

/ **Ce băiat cuminte ar fi fost Codreanu** dacă accepta oferta regelui ;

Reacțiile forțelor politice externe și interne :

/ **Presa și radio-ul francez și englez** au salutat cu **satisfacție** riposta energică a opoziției

/ **Presa sovietică** (la inspirația lui Stalin !) a scris favorabil despre "**pactul**" **Codreanu -Maniu** ;

/ **Partidele de opoziție - cu excepția PNC-Goga - au aprobat "acordul "** , alăturându-se

forumului anticarlist : PSD, PP (Averescu) , PNA (Argetoianu) P.Maghiar, P.German,

Blocul Evreesc etc etc .**Până și PCR** , aflat în ilegalitate, a dat un **Comunicat** ,

recomandând simpatizanților să voteze cu Maniu (ceea ce mai târziu a negat)

Z.Boilă / Maniu -Codreanu .

13.) Iuliu Maniu, Memoriu către Antonescu , 13 dec.'40

Din vol. **Memorii - scrisori către Antonescu**,

(AIC, fond Președ. Consil. de Min., d.48/1940 și d.25/1940)

[Context: răzburările și asasinatele legionare : Virgil Madgearu asasinat ; Mihalache amenințat]/

Apără PNT, pe Mihalache, amenințat de răzburarea legionară

/ 1930. Dizolvarea G de F , cf. legii contra organiz. conspirative ;

/ 1933. Protest față de măsurile antigardiste luate de I.G.Duca ;

/1937. Pactul de neagresiune cu G.de F /

<... Veninul și simbria presei din Sărindar se revarsă din plin , sub presiunea atacurilor din ce în ce mai violente. Ministrul de Interne este schimbat cu un om cu metode speciale de distrugere a mișcării legionare. În adevăr, noul ministru de interne își începe activitatea prin dizolvarea Gărzii de Fier și Legiunii Sfintului Arhanghel Mihail . Ministrul vizat este Ion Mihalache[...]. > "

Maniu / retro'30

" Ion Mihalache, fost președinte al PNT, s-a ridicat la răspunderi înalte în Stat, prin forța calităților morale și intelectuale, nu a tranzacționat nici când în contul conștiinței sale cu concepția capitalistă exploatoare, cu morala și cu tradițiile nenorocite ale vechiului politicianism , ci a urmat una din cele mai frumoase căi de viață publică, rădăcinată în zvîrcolirile spre mai bine dinaintea de război, trecută apoi glorios prin focul războiului și afirmată pe urmă în anii năzuințelor de refacere ale României."

[1930] Rostul trecerii lui la Ministerul de Interne, nu are nici o contingentă cu acea "presă din Sărindar" nici privind ordinea și siguranța publică, de poliție sau de politică, ci modificarea legii administrative, și o nouă lege a finanțelor locale.

Sistemul legal în ființă în acel timp, oprea funcționarea unor organizații politice secrete.

Aceasta era dispoziția legală, după cum există și azi.

"În acea vreme, Garda de Fier ființa ca o asemenea organizație secretă.

Era deci datoria miniștrilor de interne și instituției să satisfacă precisa poruncă a legii.

Maniu / retro'33

[1933]" I.Mihalache , printr-o simplă întâmplare, a aflat cu un ceas mai devreme de a apărea "Monitorul Oficial", despre jurnalul de dizolvare a partidului "Totul pentru Țară",

Neîntârziat, a alergat la fostul prim ministru I.G.Duca, și cu multă stăruință

a încercat să-l abată dela hotărîrea luată.

Durere, dl. I Mihalache nu a putut opri fatala măsură.

Maniu / retro'37

[1937] " În preajma alegerilor din '37, dl-Mihalache , în cadrele forurilor de conducere a PNT alături de inițiatorii propunerii de colaborare dintre acest partid și partidul "Totul pentru Țară"

[Pactul de neagresiune] -colaborare care ,știm , a dat rezultatul cel mai satisfăcător."

I.Manu / retro '30-37

14.) Ion Antonescu, Răspuns lui Maniu, 22 iun.'41, retro '1919-1940

(AIC, fond Președ. Consil. de Min., dosar 48/1940 , f.42-97)

// Tragedia României se datorează partidelor , fie în regimul democrat,

fie în cel "mască", al dictaturii lui Carol //

// Nici PNT nu a fost o forță morală // // Maniu -atitudine protestatară "pur negativă "

[Respinge ,punctual,criticile și autoaprecierile lui Maniu]

"Această situație tragică , a fost rezultatul nefast al activității și guvernării partidelor politice, fie în faza libertăților democratice,

fie în faza camuflată a regimului autarhic al lui Carol al II-lea,

ai cărui exponenți au fost tot elementele vechilor partide.

Recunosc că dvs. ați avut o atitudine protestatară față de acest ultim regim, dar această atitudine a fost pur negativă. [...]

Partidele erau fărîmîțate ,neputincioase și lașe.

Cu regret trebuie să constat că nici PNT n-a însemnat în viața politică a României

o forță morală, în stare să regenereze viața noastră publică,
cu toată atitudinea uneori exemplară pe care dvs.personal ați avut-o.
Aceasta din cauza defectelor inerente democrației noastre,
care a cultivat libertățile pînă la cele mai deșănțate abuzuri..."(p.3)
Antonescu Maniu / 'retro 1919-1940

15.a) **Al.Vaida Voevod, Memorii, / Retrospectivă interbelică / [1945 ?]**

Vol.III, Editura Dacia, 1997, p. 157- 160 - ș.a.)

[LD : 24 ian.2004 .Lucrez pe memoriile lui Vaida la relațiile lui cu Garda de Fier.

Vreau să știu de la el de unde i se trage porecla " nașul " Gărzi de Fier.

La **RealitateaTV** ... Ion Cristoiu are ca **interlocutor** pe **nepotul lui CZCodreanu** ,
Nicador Florea Codreanu (fiul lui Horea Codreanu), pensionar , care -și deapănă amintirile
despre unchiul său . Văd **o poză CZCodreanu** cu nepotul în brațe, în curtea Casei Verzi ;
văd **reportaj cu " Casa Verde "** , și cu blocul construit de legionari
(care a fost **zidită pe pământul g-ral Cantacuzino**, alături de casa acestuia
(unde a fost **sediul p.Totul pentru Țară**) casă revendicată de actorul Șerban Cantacuzino ,
strănepotul generalului .

Văd un **facsimil de pe un doc.** , purtând semnătura lui **I.Antonescu** către Carol (ian. 1938)
ascult vocea lui CZCodreanu , de pe un disc (1937) - păstrat cu mari sacrificii -
și realizez că am acel document -cuvântare .

Nicador Florea Codreanu are org. "**Acțiunea Românească** " ; a ridicat o **troiță la Tâncăbești**
, pe locul unde a fost asasinat Codreanu (29/30 nov.'38), comemorare de 60 de ani ;
a editat cartea de memorii a preotului **I . Demetrescu -Borșa "Cal troian intra muros "**
(secretarul lui CZCodreanu ; voluntarul în grupul Moța-Marin din Spania ; omul persecutat
succesiv de regimul lui Carol, a lui Antonescu , al comuniștilor ... (cartea a fost recuperată din
arhivele Securității , la ordinul lui Virgil Măgureanu)]

[LD : mă impresionează la Vaida **meditația** privind posibilitatea **cunoașterii în istorie** ,
pe care nu am găsit-o la mulți oameni politici ai vremii. Și un talent literar de necontestat ,
care scoate la iveală un alt om decât ... Vaida în exercițiul puterii]

" **Cât este de greu** pentru epigoni de a-și face o idee , măcar în câțva asemănătoare ,
despre cele **trecute vremuri** . **Nici chiar** descrieri ale **contemporanilor** unei epoci trăite ,
nici cei mai **geniali istorici** , **nu izbutesc să evoce** decât **umbra palidă a lumii dispărute** ,
fie dinainte cu două milenii , fie numai cu 60-100 ani. **Poate romancierii** ,
dotați cu o excepțională fantezie intuitivă ne apropie mai mult de imaginea realității de odinioară .
[**evocă pe André Maurois , Remarque, Clemanceau, Balzac, Tolstoi, ș.a.**]

"Fac aceste observații spre a demonstra că nu am iluzia de a putea contribui cîtuși de puțin la
lămurirea vremii pe care voi în cerca să o reoglindesc , descriind fragmente din epoca ce am trăit
Mă voi strădui să redau **adevărul și numai adevărul** - **sine ira et studio** -

[latină, Tacitus : **fără mânie și părtinire**, caracterizând obiectivitatea științifică]

atât în privința **persoanelor** cât și **a faptelor petrecute** .

Eufemia dulceață , ca și tendința răutăcioasă , nu au făcut parte din însușirile firii mele .

[-----]

Vaida / retro '30 - ' 38

▣ **Camarila ?!**

" **Camarila ? D-na Lupescu ?** Se poate că vor fi fost unele persoane care se bucurau
de un credit prea mare la Rege. Dar de câte ori am fost la guvern, **fie ca ministru** ,
fie ca prim -ministru , **nu am avut de pătimit din cauză de intrigi** ,
decât din partea unor colegi miniștri , care intenționat **informau greșit pe Rege** .

[-----]

Vaida / retro '30 - ' 38

▣ **Coaliția anticarlistă**

▣ Morală ?! Creștinism ?!

Pe lângă divergența de concepție asupra problemei **ce este și ce nu este constituțional** , între Maniu și Rege,

era problema " **moralei creștine** " , concretizată în carne și oase prin **prezența D-nei Lupescu în patul regal** .

Firește , în afară de Maniu , **toată feminitatea autohtonă** **forma o oștire de malcontente , contra lui Carol** .

Cauze de ordin moral ? Creștinism ?

Alte erau izvoarele care adăpau această **coaliție** .

Vaida / retro '37

▣ Guvern de coaliție ?

▣ Soluția Goga + grup PNT

"Chemarea lui Goga la guvern a dovedit și acestuia că **Regele Carol al II-lea a voit** să ofere ocazia **formației politice improvizate Goga -Cuza** să se lichideze **însăși**

- în 42 de zile . ca **incapabilă în interior și**

imposibilă în relație cu situația externă de pe atunci .

" Cum . în prealabil , **alegerile s-au poticnit** tocmai de prima de 40 % lăsată partidului său de către Ionel I.C.Brătianu , **momnetul nu admitea soluții rezonabile** . [-----]

" **Poate** ar fi fost mai oportun să fie numit **un guvern Național -Țărănesc** .

Considerând , însă , că **Maniu nu admitea să se guverneze fără alegeri** ,

iar **repetarea alegerilor era contraindicată** de situația externă - dar mai cu seamă în urma

pactului electoral de control al procedurilor dintre Maniu , Z.Codreanu și Gh.Brătianu - **mai rămăsese soluția Goga -Cuza** .

" Nu e de uitat că , pe lângă **pactul cu Maniu** ,

CZCodreanu primise și voturile grupărilor de stânga (iredentiste, comuniste și socialiste) **care nu au numit candidați** , dar **au contribuit , prin voturi numeroase** ,

la obținerea **rezultatului codrenist** , **sporit mult peste cifra așteptată de înșiși legionari** .

[-----]

Vaida / 1945 , retro' 37

▣ Pactul Maniu -Codreanu

▣ Cartelul Vaida -Tătărăscu

" **Cu Căpitanul m-am întâlnit ultima dată** în preajma **alegerilor conduse de Tătărăscu**

(de fapt de Franasovici) .Mă interesa să aflu autentic **dacă face înțelegerea cu Maniu și**

Gh.Brătianu . **Dânsul mi-a confirmat** că - chiar de la întâlnirea noastră- **va pleca la Maniu**

spre a încheia **nu un pact electoral** , ci **o înțelegere de ajutor reciproc** ,

contra ingerințelor electorale .

" Astfel **m-am văzut constrâns să închei** și eu , pentru Frontul Românesc,

cartelul cu liberalii .

Rezultatul l-a compromis nedibăcia lui Franasovici , acesta admitând - încrezuți cum erau ai

lui Dinu ! - ca **bătrânii să fie pre copleșitor capete de liste** , obișnuiți să primească **mandatele**

de-a gata , **fără trudă** , prin matrapazlăcurile administrației , jandarmeriei și cu ajutorul fondurilor ,

firește , **în numele naționalismului constituțional , democratic liberal "**

Vaida / 1945 , retro' 37

▣ Concurența Codreanu -Carol II

" **L-am întrebat pe CZCodreanu ce are în contra Regelui** .

El mi-a expus , potolit cum vorbea , dar **cu multă pornire** , **abia stăpânită** ,

că e revoltat că < în țara mea > să nu-l lase să-și organizeze

legiunile de educație fizică și de educație națională .

Am încercat să-i arăt că într-un stat civilizat **nu pot exista organizații particulare parastatale** ,

independente. Să se încadreze cu organizația lui în organizațiile de educație fizică și premilitară .
[-----] **Asculta vădit nemulțumit** . Mai mult decât în toate celelalte discuții precedente ,
m-am convins că el vedea în rege un fel de concurent , care îi încurcă planurile .
Între acești doi oameni , înțelegerea era cu nepuință .

Regele era stăpânit de ideea de a înfăptui organizarea tineretului ,
spre ail face educația cetățenească . Această ambiție însemna pentru el **o datorie regală**
și un drept de a lua în mână inițiativa și conducerea.

CZCodreanu, mînat de rîvna unei ambiții - acoperite cu formule și ritual mistic-
aspira să se înstăpânească pe conducerea generațiilor tinere
și apoi pe puterea statală .

Rege și Căpitan , nu puteau acționa paralel. Erau două săbii pentru aceeași teacă .
În timpul absenței lui Carol, **Codreanu se obișnuise cu iluzia că moștenirea generației**
bătrâne- regenți, conducători de partide - îi va reveni mură-n gură .

Reîntoarcerea și activitatea regelui, îl stînjeneau la tot pasul.

Din cauze **"constituționale "** ori de **" morală creștină "** (dna Lupescu) ,

CZCodreanu nu avea nici o pornire contra R egeului .

Aceste două platforme erau tranșeele inexpugnabile ale lui Iuliu Maniu . "

Al.Vaida / 1945 ? / retro ' dec.'37 - ian.'38

15.b) Procesul PNȚ / Actul de acuzare / Interogatorii / Mărturii /29 oct '47

(Ediția Marcel- Dumitru Ciucă , "**Procesul lui Iuliu Maniu** " , vol II. Partea I, II

Editura Saeculum, București, 2001) **Doc.integral : fișier PNT -Lichidarea**

[LD : Firește nu am de gând să tratez aici și acum, chestiunea procesului din 1947 .

Dau fragmente din acest proces , pentru a surprinde relativitatea în aprecierea
unor fapte, persoane, opinii]

[-----]

A.Prim Procuror col.Georgescu Alexandru , " Raport introductiv" , 29 oct.'47

"Guvernele național -țărăniste au curățat drumul

pentru instaurarea dictaturii fasciste în țara noastră. [-----]

" Partidul lui Maniu a încheiat un acord cu șeful Gărzii de Fier , Corneliu Codreanu,

și fascistul Gheorghe Brătianu, cu scopul de a împiedica

succesul forțelor democratice la alegerile din toamana anului 1937.

Făcându-și depoziția în calitate de martor la procesul lui Corneliu Codreanu ,

la 25 mai 1938, Maniu a declarat : < Am făcut pactul de neagresiune în alegeri,

pentru că m-am convins de sinceritatea și lealitatea acuzatului Codreanu .>

" Prin declarația lui Maniu se stabilesc acțiunile sale solidare cu Corneliu Codreanu ,
agent al Gestapoului, adept fanatic al Fascismului. "

[-----]

INTEROGATORIU

d.) Ion Mihalache / 30 oct.'47

Ion Mihalache / 30 oct.'47

[-----]

Ion Mihalache / 30 oct.'47

[PNT - partid democratic]

-Președ. : Cine poartă răspunderea alunecării spre dreapta , a Partidului ?

-Mihalache : " Nu cunosc că partidul a alunecat spre dreapta .

E o judecată subiectivă , care nu se tranșează în fața forurilor de judecată,

ci în fața forurilor politice , care , într-o țară democratică și constituțională ,

stau în națiunea consultată prin alegeri , ale maselor populare , care înseamnă demos-ul ,

care și-au dat verdictul , în mod masiv, pentru PNT ." [-----]

[Legionarii]

[-----]

" **Totuși**, ca unul ce , **în partid, am reprezentat** , împreună cu regretatul **Madgearu, elementul antilegionar , fără nici un menajament** - fiind **condamnat și la moarte** de ei, **prin jurământ, la un congres al lor, și a trebuit să stau ascuns două luni** , în timpul lor -

[-----]

[-----]

INTEROGATORIU

e.) Iuliu Maniu / 31 oct.'47

Maniu / 31 oct.'47

[Legionarii]

- Președ. : ... ați dat elementelor legionare sau ați promovat unele elemente legionare în conducerea partidului dvs .Recunoașteți ?

- Maniu : "**Nu este adevărat .La conducerea partidului nostru nu se găsește nici un fost legionar. Se găsește, însă, la conducerea Partidului Comunist.**

-Președ. : Este inexact ce afirmați .

[-----]

-Procuror : ... **cu toată atitudinea prolegionară, profascistă și prohitleristă care se desprinde din trecutul presei Național-țărăniște , desigur că este linia partidului.**

-Z.Boilă : Nu cunosc la care articole se referă dl procuror.

-Ilie Lazăr : **Dacă martorul , care în ultimii 30 de ani în Ardeal a fost permanent director de ziar și a înregistrat tot ce s-a petrecut în viața politică a Ardealului, dacă a constatat d-lui, în tot acest timp. că am fost rasist, reacționar, șovin, acum mai nou, antisovietic . Să răspundă.**

-Z.Boilă : **Ilie Lazăr a primit pe vremea legionarilor o scrisoare în care a fost condamnat la moarte .Cu această scrisoare a venit la mine să mă întrebe ce să facă . L-au condamnat pentru articolele apărute în "Viața Maramureșului"**

[-----]

Procesul PNT / Oct.-nov.'47

16.) Gr.Iunian, Expozeu : PRT și problemele politice , Cernăuți, 29 nov.'37

("Dimineața " ,an 33, 1 dec. 1937)

GrIunian / 29 nov.'37

▣ Refuzul de intrare în guvern

▣ Refuzul de cartele electorale

[-----]

PNT : Pactul cu Garda de fier.

" Am fost apoi vizitat de d Maniu , care mi-a propus un pact de neagresiune.
I-am spus că mă voi găsi foarte bucuros alături de toată lumea care este împotriva violențelor .

La întrebarea cu cine a făcut pactul mi-a răspuns :

cu **georgiștii și cu partidul " Totul pentru Țară "**

I-am spus hotărît d-lui Maniu că **nu pot subscrie un asemenea pact ."**

Legionarii și comuniștii

" **Partidul radical-țărănist** nu poate concepe un **pact politic** cu partidul

" **Totul pentru Țară "** ,tot așa cum nu poate concepe un acord politic cu partidul comunist .

Și partidul " **Totul pentru Țară "** , și **Partidul Comunist** ,

unul la **extrema dreaptă** , și altul la **extremă stângă**,

sunt **adversari hotărâți** ai regimului democratic și ai **libertăților constituționale** ,

pe care noi le apărăm.

"Sănătatea poporului nostru, refuză astfel de acorduri

și le va refuza și mai hotărît , mâine.

La riposta d-lui Maniu că nu e vorba de un pact de conlucrare, i-am răspuns că

Partidului Radical Țărănesc nu-i este îngăduit să facă un act politic

care să nu fie limpede. Cum aş putea să explic eu o apropiere între mine

și fosta Gardă de Fier, în fața opiniei publice, și chiar o apropiere între mine și partidul dvs,

când se cunosc motivele de despărțire care s-au accentuat și mai mult în ultima vreme .

Nici un fel de rațiune nu poate să justifice un asemenea act .

Semnarea lui ar însemna abdicarea de la linia morală în care ne-am așezat ,

abdicarea de la linia democrației și a libertăților. "

[-----]

Gr.lunian / 29 nov.'37

▣ Minorități

Cum este posibil ca un partid [**PNT**] care se pretinde democrat ,

să facă un pact imoral ca cel făcut cu d. Codreanu ?

[-----]

Gr.lunian / 29 nov.'37

17.) Apelul tineretului democrat din București / **garda lui Titulescu** / 1 dec.'37

(" Dimineața" , 1 dec. 37)

Primim următoarele :

< Tineretul democrat din București , gardă în jurul d-lui Nicolae Titulescu ,

ca răspuns declarației de agresiune pe care extrema -dreapta i-a a făcut-o,

cheamă pe toți tinerii democrați la întrunirea din seara de miercuri, 1 decembrie, ora 8,

în Casa de Sfat a Partidului Național - Țărănesc , din str.Cobălcescu nr 4.

Titulescu, apărătorul hotarelor , apărătorul păcii pe pământul țării noastre nu poate fi

atâcat . Pentru independența noastră, pentru viitorul tineretii noastre ,

să facem zid viu de apărare în jurul lui Nicolae Titulescu . >

Gardă pentru Titulescu / 1 dec.'37

18.) **Istrate Micescu** despre procesul intentat de către CZCodreanu , 2 dec.'37

(" Dimineața" , 2, 3, 4 , dec .'37)

[LD : îmi lipsește din documentare o verigă din lanțul acestui conflict :

scrisoarea adresată de Istrate Micescu lui Goga , prin care ar fi nemulțumit o serie de avocați,

(legați fie de " **Frontul Românesc**" , fie de **Garda de Fier**) , care îl sprijiniseră

în alegerile de la Barou .Printre ei , Radu Budișteanu , D.Cosmovici, Basarab Sion ș.a

Important este să semnalez, pe lângă deruta provocată de Pactul de neagresiune ,

și a Pactului electoral Vaida -Tătărăscu , în rândul forțelor democratice,

fenomenul simetric , provocat în rândul forțelor naționaliste.

Scenariu ? - cine a fost păpușarul ? ; Diversiune ?- cine au fost agenții ?

Degringoladă ? - cine au fost vinovații ? Hazard ? Anarhie ?]

Istrate Micescu / 2 dec.'37 Doc.integral : fișier PNC - VI -

Istrate Micescu , decanul baroului de Ilfov, a făcut următoarele declarații :

Istrate Micescu / 2 dec.'37

▣ Frontul Național Unitar

▣ Derută printre vaidiști și legionari

"Stăruind , în ultimii ani de luptă, pentru desmeticirea conștiinței naționale ,

asupra necesității realizării unui **Front Național Unitar**, și izbutind, în fine, să-l fac, grație patriotismului d-lor **ACCuza și Goga**, m-am simțit dator să arăt **cauzele care au limitat formarea acestui front unic, numai la Partidul Național-Creștin și la asociațiunile profesionale și muncitorești cu program român -creștin.**

" Arătând cu acest prilej situațiunea politică creiată prin **defecțiunea Frontului Românesc, atras de Partidul Liberal,** și "**dezertarea la inamic**" a comandantului Gărzii de Fier, se pare că **am lămurit**, fără să-i supăr pe partizanii d-lui Vaida, și **am iritat**, fără să-l luminez, **pe căpitanul legionarilor.**

" Cei vechi aveau dreptate : < **Lumina nu creiază lucrurile, dar, ajutându-te să le descoperi, este ca și cum le-ar crea** > **Vaidiștii**, văzându-și șeful trecând cu arme și bagaje la liberali, **se înscriu în massă în noul Front Național.**

Istrate Micescu / 2 dec.'37

▣ "Lațul" Pactului de neagresiune pentru Codreanu

" **Legionarii**- nelămuriți de ce s-a întâmplat - **cer explicații căpitanului**, care **de trei zile se zbate în lațul pactului de neagresiune**, neștiind cum **să-și recapete**, o dată cu **libertatea de acțiune** pierdută, **prestigiul legendei zdruncinate**.
" **În aceeași zi**, și în mai puțin de 24 de ore, în **două ediții consecutive** ale "**Bunei Vestiri**", **căpitanul se zbuciumă de mama focului** - care, din fericire, de data aceasta, nu e de revolver - **între obligamentele pactului de neagresiune** (cum le-ar zice d. Maniu), și **nostalgia violenței prestigioase.**

" Căci ce altceva înseamnă **încotrările sale agresive** la adresa **Frontului Popular** în care **l-a prins dl Maniu**, după ce **a semnat pact de neagresiune** cu acel front ?

Istrate Micescu / 2 dec.'37

▣ Procesul intentat de Codreanu

" **Și ce altceva înseamnă plângerea de ieri de calomnie** adresată parchetului de Ilfov, **în contra mea și în contra doctorului Ilie Rădulescu**, decât **renunțarea la " palma de fier"** pe care o promitea alaltăeri cui ar fi îndrăznit să-l contrazică - pentru a lua, ca orice om pașnic, calea judecătii . **E un progres : Căpitanul renunță la pistol,** și **ia calea pocăinței** pe cărările procedurale ale **Codului penal.**

Experiența i-a dovedit că **cine începe cu pistolul, sfârșește cu judecata** .

Un om de acțiunea face deci economie de timp ; și în loc să mai înceapă ca altădată cu pistolul, pentru ca s-o sfârșească cu procesul - o ia deadreptul la jurați .

Perfect raționat - să mai zici că nu e intelectual !

" **Am deci un proces de calomnie cu dl Căpitan ... Bun !**

Îl am și îl țin, pentru că sunt om precaut ; **și chiar dacă** zbuciumul contradictor al firii sale șovăelnice, relevat de trei zile la "**Buna Vestire**", **l-ar duce să renunțe la proces**, - **nu renunț eu** . Îl țin de mână . și **va trebui să mă urmeze** ; îl am în mână , și **nu-mi va scăpa**, tocmai grație caracterului său, șovăitor și plin de contradicții "

" Ca să fiu înțeleș și de d. Căpitan și de dl Maniu, citesc din Biblie :

< **Omul slab e cel care începe cu a vrea, și pe urmă nu mai vrea** . >

Istrate Micescu / 2 dec.'37

▣ Pactul de neagresiune :

▣ Judecata opiniei publice sau judecata juraților ?

" **D.Căpitan dă publicității Pactul de neagresiune**, prin care **dl Maniu l-a momit din Frontul Național**, și **l-a legat de gardul democrației** pentru paza urnelor, **s-a supus judecătii opiniei publice.**

Nu știu dacă publicarea acestei isprăvi se datorește setei de considerațiune a d-lui Căpitan, sau sincerității d-lui Maniu, care, după mărturia d-lui Căpitan, e un om de ispravă .

" **O dată apărut în presă pactul e supus judecătii tuturor** ; deci și judecătii mele.

De ce s-a supărat d.Căpitan de judecata mea , când singur a provocat-o ?

Cu mine nu avea pact de neagresiune.

Având deci dreptul să-l judec , de ce șovăie sub emoția acestei judecăți ?

De ce s-a contrazis , renunțând la judecata opiniei publice , în fața căreia ne găsim jure -democratico (de domnia sa adoptat și acceptat) **și a luat calea Curții de Jurați , depunând plângere de calomnie la Parchet ?**

lată o contrazicere .Nu e singura - căci suntem în serie !

" În adevăr , după ce a părăsit judecata opiniei publice și a ales-o pe aceea a juraților ,

a părăsit judecata juraților și a revenit la judecata opiniei publice , publicând în presă plângerea adresată parchetului.

Așa e că nu știe ce vrea ? Așa e că e o fire șovăelnică , contradictorie , slabă ?

Ei bine , **tocmai această slăbiciune a d-lui Căpitan , e tăria legăturii cu care l-am agățat de**

proces : și îl voi ține în el , până la urmă . Căci chiar dacă dânsul ar renunța la el ,

publicarea plângerii în contra mea , în care **afirmă că sunt calomniator** ,

îmi procură mijlocul de a nu-i permite să fugă de proces .

Are să fie frumos : **d-nul Căpitan , în proces de calomnie cu naționalismul**

și în **pact de neagresiune cu democrația .**

Și iar vom vorbi de "**dezertare la inamic**" , pentru că așa a vrut .

< **Ale tale dintru ale tale**> - zice Sfânta Scriptură

Istrate Micescu / 2 dec.'37

▣ **Cazul Titulescu**

▣ **Răspunderi și consecințe**

[LD : extraordinar ce seamănă **tonul de instigare** ca cel folosit **contra lui IG Duca !**

Să l se fi pregătit lui Titulescu aceeași soartă ca a lui Duca ,

și Maniu , prin semnarea Pactului , s-o fi dejucat ? Să fi fost la mijloc și jocul lui Lupu ?

Toate aceste ițe vor deveni din ce în ce mai încălcite și vor pregăti , cu adevărat ,

lațul ce i se pregătea lui Codreanu ? Și dacă da , ce rol a jucat în toate astea Goga ?

Călinescu ? Iorga ? Carol ?]

" **Acum** , până vom judeca procesul , **să ne întoarcem la opinia pulică** ,

căreia îi suntem datori să nu părăsim arena : și **să stabilim răspunderile**

cu privire la **pactul de neagresiune și la consecințele lui .**

" Înainte de a încheia acest pact cu d.Maniu - care e în drept să-i spună

< **pacta servanda sunt** >- d. Căpitan a asmuțit tineretul universitar contra d-lui Titulescu ,

pentru ca această tineret pe care îl amăgește de câțiva ani încoace ,

să opună < un veto cât un munte > în fața oricărei pretenții a domnului Nicolae Titulescu de a se manifesta și reface în haosul politic actual

În manifestul verde , pregătit la <**sediu**> , d. Căpitan asmute tineretul în contra acestui

< **om funest** > pentru a i se face < **o bună și dreaptă primire** >

După ce **a lipit acest manifest** pe toate zidurile cartierului universitar

și pe toate **felinarele** din fața **Facultății de Drept** ,

de ce a mai semnat dl Căpitan pactul cu dl Maniu ?

Asta nu e **o dezertare** de la **Frontul Naționalist** , în care a înrolat tineretul nostru ? Cum ? ...

" **Nu i-a spus** domnului Căpitan , d.Maniu **că-l aduce pe d.Titulescu** ?

Dacă dl Maniu l-a păcălit pe dl Căpitan - mai întâi **ce fel de Căpitan e** ?

Și apoi , **dacă a fost păcălit , de ce nu denunță și pactul și pe dl Maniu ? ...**

" **Cea mai bună probă** , însă , **că dl Căpitan a știut de venirea d-lui Titulescu** , e ,

pe de o parte , **că dl Titulescu n-a trecut granița până ce pactul n-a fost semnat** ,

iar pe de alta , **că d. Lupu n-a îndrăznit să-l expună pe dl Titulescu** ,

până ce pactul n-a fost în buzunarul d-lui Maniu .

" **Nici evreii pământeni n-ar fi îndrăznit să facă cortegiu d-lui Titulescu** ,

de la Gara de Nord la Biserica Albă , **unde acesta** - cum spun ziarele - **ar fi aprins lumânări**

și **s-ar fi rugat lui Dumnezeu** , mulțumindu-i **că grație pactului și unui supliment**

de < **globule roșii** > poate în fine **să-și răcorească sufletul mistuit de < dorul patriei >** ,

prin < **prouese** > atletice și democratice ,
promițându-ne **scene de atletism** pe Maidanul Dulapului ."
Istrate Micescu / 2 dec.'37

▣ Tribulațiile lui CZ Codreanu

" Când s-a întâmplat minunea , dacă d Titulescu se ține de vorbă ,
nu e în drept , oare , tineretul legionar **să întrebe pe dl Căpitan**
ce a rămas din acel veto cât un munte ?

Și ce o să răspundă Căpitanul ?

" Opinia publică și-a deschis ochii .

D.Codreanu e o fire șovăelnică și firile șovăelnice

n-au dreptul să facă **rățoieli de căpitan. Cum ?**

Nu e o **șovăire**, și **contradicție** , nu e **tribulație** , **dibuială** și **nesigurantă** în tine

și în ceea ce vrei , când **treci de la pistol la călimară**

și **de la pactul de neagresiune la agresiunea verbală** ,

tocmai de cei de care te leagă pactul ?

Nu e **contradicție** când **anunți falnic** și faci să te creadă lumea

că lupți : pentru Credință, pentru Neam, și pentru Rege ?

Pentru credință alături de evreii doctorului Lupu ?

Pentru Neam și pentru Rege , alături de domnul Maniu și de d.Titulescu ?

Și cu ce lupți ? **Cu contraziceri și reveniri** , cu **amenințări și plângeri** că ești calomniat,

cu pacte de neagresiune și cu atitudini agresive

față de **naionaliștii de la " Porunca Vremii" și de la " Barou " !**

| **Istrate Micescu** / 2 dec.'37

▣ <Cine se aseamănă se adună . >

Din aceste **alianțe penduliforme** - balanțând între **violență și timiditate** ,

între **crimă și morală** , o singură certitudine rămâne : **pactul de neagresiune cu ideile !**

Dar dl Căpitan nu e agresiv cu ideile : nu se dă la ele , nici ele la d-lui .

<**Cine se aseamănă se adună !** >

De aceea , probabil , a făcut pact cu dl Maniu

Și tot în virtutea acestui proverb de adâncă cumițenie românească,

mă găsesc astăzi alături de domni ACCuza și d.Octavian Goga "

Istrate Micescu / 2 dec.'37

19.) **Virgil Madgearu** , **declarații , Cernăuți , 10 dec.'37**

("Dimineața " , 12 dec.'37)

Madgearu / 10 dec.'37

▣ **Neconstituționalitatea soluției succesiunii**

▣ **Guvern hibrid**

▣ **Regimul liberal = regim de dictatură lașă**

▣ **Cenzură, stare de asediu și decrete -legi**

[-----]

Madgearu / 10 dec.'37

▣ Situație anormală - soluție anormală

▣ Siluirea voinței poporului

" S-a pus întrebarea aici la **Cernăuți** , de către **un om politic** ,

pretins apărător al democrației , [**LD : Gr.Iunian, 29 nov. Vezi mai sus**]

cum de e posibil ca Partidul Național-Țărănesc , care-și zice democratic,

să încheie **o alianță** cu partidul "**Totul pentru Țară** " , reprezentantul **concepției dictatoriale ?**

" Ei bine, se poate ! La situații anormale, soluții anormale !

Ne găsim într-o situație anormală . Voința poporului este siluită .
Stăm în fața unor alegeri în care vor fi aplicate toate metodele de falsificare .
[-----]

Deci , ceea ce ne interesează interesează , în primul rând,
e să asigurăm, pe orice cale, libertatea și corectitudinea alegerilor .
Madgearu / 10 dec.'37

▫ Pactul de neagresiune

" Să nu se facă confuzii ! DI Maniu s-a declarat pentru democrație
iar partidul Totul pentru Țară , pentru regimul totalitar .
DI Maniu s-a declarat pentru Franța și Anglia , iar partidul Totul pentru Țară ,
pentru Italia și Germania . Din aceste declarații categorice ,
s-a văzut că nu este nici o confuzie .
" Noi rămânem stegarii democrației românești .
Suntem astăzi singurii stegari ai democrației românești .
Nu cunoaștem altă limită în democratismul nostru , decât cea dictată de necesitățile naționale
ale statului român . Lupta e deschisă . E lupta democrației contra dictaturii lașe .
Toți care cred în democrației, trebuie să fie alături de noi ." [-----]
Virg.Madgearu / 10 dec.'37

20.) Intruniri electorale PSD+PSU + sindicate , 11 dec.'37

("Dimineața" , 12 dec.'37)

[LD : în conformitate cu linia adoptată, întrunirile electorale transmit acel mesaj :
**eșecul listelor unice democratice ; lista PSD+ PSU cu semnul triunghiul ;
demascarea PNT ca partid burghez nedemocratic ;condamnarea pactului de neagresiune .**
Noutatea : demascarea comuniștilor că ar fi aderat la Pactul Maniu - Codreanu ;
analogia cu momentul trădării petrecute în **Germania** , care a facilitat venirea lui **Hitler** .]
A. Întrunire muncitorească , sectorul Galben Doc.integral : fișier PSD -III -
Ion Bâzgak (PSD, sind.tâmplarilor) :
trădarea democrației de PNT , prin **pactul cu Codreanu** ;
atitudinea inconștientă a **conducătorilor comuniști**
B. Întrunire muncitorească în sectorul Negru
Niculescu -Dolj (PSD demascare cartel Maniu -**Codreanu** -comuniști
I.Pascu (PSU) : analogie cu greșala făcută în **Germania față de Hitler**
C. Întrunire muncitorească în cartierul Grivița
Ștefan Voitech (PSU) : **lupta antifascistă ; inconștienta comuniștilor**

A.) Întrunire muncitorească , Sectorul Galben

Convocată de PSD , Str.Teiul Doameni

Ion Bâzgak (PSD, sind.tâmplarilor) / 11 dec.'37

" **Nu există asemenea liste unice democratice** , ele sunt doar în **fantezia** acelor care
au trădat clasa muncitoare și în **fantezia comuniștilor** [-----]

Motiu / 11 dec.'37

"**Cetățenii și muncitorii din cartierul Teiu** , întruniți în **adunarea convocată de PSD** ,
condamnă încercările de spargere a întrunirilor PSD ,

de către **uneltele inconștiente ale partidului comunist ;**

condamnă ruperea afișelor partidului clasei muncitoare , în timp ce
nu se ating de nici un afiș al drepte fasciste sau a partidelor burgheze ,
la ale căror întruniri păstrează cea mai desăvârșită disciplină .

Înfierând această odioasă atitudine antimuncitorească a sefilor comuniști , îi demască
în fața clasei muncitoare , făcându-i **responsabili de întreținerea luptelor fratricide** ,
azi , când mai mult ca oricând, toate **forțele muncitorești trebuie grupate în jurul steagului**
socialist, singurul apărător al democrației și intereselor poporului muncitor. ."

▣ Maniu : republică caragialicească

▣ Tineretul nu cu " trupe de asalt", cu " mistere" și violențe

trebuie să preia conducerea țării !

[LD Iorga , ca de obicei , vorbește în parabole. Aici, parabola cu generațiile " istorice" Numai că , dacă lui Maniu îi spune pe nume , și-l micșorează fără cruțare, despre tineretul " trupă de asalt" ... face doar aluzii , altfel înțelepte , dar , spre ex, nu rostește numele lui Codreanu , deși se referă la el !]

" Trebuie să mergeți aici în Ardeal lângă **oameni care vă reprezintă interesele,** și nu după acei care , în momente de acestea, **lucrează contra Domnitorului țării,** **pentru o republică caragialească .**

" Pentru că eu **sunt părintele și chiar bunicul** tineretului de astăzi, mă adresez acestora și **le spun că ei sunt trupele de asalt , dar steagul tot noi îl ținem peste mormântul acelor care s-au jertfit pentru noi .**

Câtă vreme trăim noi , n-aveți nevoie de nici un mister,

n-aveți nevoie să împrumutați formule străine,

sau să întrebuițați violențe care să vă dea conducerea țării .

" Cu bătrânii în frunte, tineretul nostru își poate face intrarea triumfală în istoria țării , astfel încât ei vor ieși în momentul când noi îi așteptăm să-i promovăm ca urmași ai noștri.

" Eu mă îndrept cu încredere către tineretul nostru și îi spun :

veniți fii buni alături de înțelepciunea noastră ,

pentru ca să întărim țara , pentru care au murit atâția înaintași ai noștri "

N.Iorga / 12 dec.'37

////////////////////////////////////

Adunarea de la Brașov : Iapadatu, Nițescu , Iorga // 12 dec.'37

22.) Gh.Tătăreanu , discurs radio, înfăptuirile de ieri, programul de mâine , 12 dec.'37

Răspuns la criticile lui Maniu .

(" Dimineața " , an 33, 14 dec.'37 + foto Tătăreanu la microfon)

Doc.integral : fișier **Gubern Tătăreanu - XV -**

[LD : Analizând acest discurs radio-difuzat al lui Tătăreanu , la o impresie grăbită , poți spune :

pin- pong electoral ! filipică tătăreană ! plata și răsplata față de Carol II !

poliță plătită lui Maniu ! În realitate , este puțin din fiecare , dar mult mai mult .

În tot discursul său, Tătăreanu **nu are o vorbă de spus** la adresa **legionarilor a lui CZCodreanu , amintit doar aluziv.** Altfel, este lovit Maniu , iar prin subiect , Garda .

Ca și **Maniu** , a cărui țintă era PNL , **Tătăreanu** are o singură țintă : PNT .

Rezultatul imediat al acestui **duel electoral** ... urma să determine alegătorul român

, peste doar o săptămână (20 dec.) , cui să acorde votul !

Cele două mari **partide istorice , democratice și de guvernământ** s-au **anihilat** reciproc, s-au **compromis** reciproc, s-au **demolat** reciproc .

Pe marginea lor , **celelate partide** și-au alăturat glasul la această demolare , și au încercat , fiecare **după forță și program**, să **capteze alegătorii captivi, desamăgiți, derutați .**

Rezultatul a fost pe măsură .]

[-----]

Gh.Tătăreanu / 13 dec.'37

▣ Programul de mâine = program de continuitate

▣ Program de muncă, de vrednicie și disciplină

"Adversarii noștri și-au îndreptat , în același timp, criticile lor și asupra **programului** nostru de viitor . Ce este acest program ? **Ei nu este un program de ademenire** .[-----]

" Noi nu putem să alunecăm pe povârnișul făgăduielor înșelătoare .

Căci cine făgăduiește că poate scuti orășanul și plugarul de impozite , înșală ;
cine spune că poate da sătenilor pământ printr-o nouă expropriere , înșală ;
cine făgăduiește că va scuti pe cetățenii țării de serviciul militar , înșală .
Înșală toți care făgăduiesc că pot aduce fericirea și belșugul pe pământul românesc ,
fără trudă și fără muncă . [-----]

Gh.Tătărașcu / 13 dec.'37

▣ Acuzele lui Iuliu Maniu

" În afară de criticile privitoare la înfptuirile de ieri și la programul de mâine al Guvernului,
s-au pornit și atacuri care nu au nimic programatic , urmărind numai semănarea urii și atătării
În capul celor care organizează aceste atacuri s-a așezat d. Maniu .

Regret mult că sunt silit să citez un nume propriu în această expunere .

Dar când guvernul este atăcat , în felul cum a fost atăcat , de dl Iuliu Maniu ,

sunt dator să indic numele agresorului și să uzez de toate mijloacele de apărare ..

[-----]

Gh.Tătărașcu / 13 dec.'37

Guvernul : dictatura ?! nesinceritate în politica externă ?!

" În cadrul aceluiași critici , dl Iuliu Maniu acuză apoi guvernul de două păcate suplimentare :
guvernul este antidemocrat și pregătește dictatura ,
și guvernul este lipsit de sinceritate în politica sa externă .

" Drept răspuns acestor acuzații glumețe , rog pe dl Maniu să ia la cunoștință
că , în țara aceasta, numai proștii și nebunii se pot gândi la dictatură .

Deci domnia sa poate să caute și să găsească aiurea [adică la Gardă] oamenii ,
care să se așeze în slujba acestei formule de guvernare , dar nu în guvernul nostru .

Cât privește politica externă , să afle dl Maniu că problemele de politică externă

nu pot fi subiecte de agitat în pulberea străzilor [aluzie la Gardă]

și că legitimele sale curiozități în acest domeniu pot fi pe larg satisfăcute

în biroul Ministerului Afacerilor Străine ...

[-----]

Gh.Tătărașcu / 13 dec.'37

Maniu : Pact de neagresiune cu Garda de Fier !

" În această linie de preocupări , d- l Maniu ar putea mult mai util

să îndrepte focul criticilor asupra propriilor sale acte și să-și recomande personal
și sinceritatea , și linia dreaptă pe care le recomandă altora .

" Democrat și inamic al dictaturii , dl Iuliu Maniu face pacte de neagresiune
cu vrăjmașii democrației și cu propagănditorii dictaturii .

Partizan al politicii externe tradiționale d-sa face pacte de neagresiune
cu acei care vor dislocarea acestei politici .

Dacă această atitudine înseamnă linie dreaptă ,

să răspundă d.Iuliu Maniu care este definiția liniei în zigzag ,

și dacă această atitudine înseamnă sinceritate ,

să răspundă d.Iuliu Maniu care este definiția ipocriziei ? "

[-----]

Gh.Tătărașcu / 13 dec.'37

▣ Legenda forțelor oculte

" În sfârșit, dl Iuliu Maniu formulează încă un cap de acuzare , afirmând că
guvernul actual , ca și guvernul trecut , ar fi instrumentul unor forțe oculte .

Cunosc această legendă . Ea a fost întrebuițată ca armă de șantaj în mâinile câtorva
iresponsabili , dar nădăjduisem că inconștiența se va fi ostenit și desarmat ,

răpusă de evidențe , și că această legendă va fi murit - și pentru totdeauna .

" Ea a reînviat însă o dată cu reparația d-lui Iuliu Maniu

și a fost din nou transformată în armă de agitare .

Masca trebuie să cadă azi de pe fața ipocriziei .

[-----]

" În toți aceștia **patru ani** , am putut asculta zilnic în **sufletul Suveranului nostru** ,
tremurul unei conștiințe deschise la toate durerile și la toate aspirațiile acestui popor
și tresăririle cele mai numeroase ale unei **voitni închinată exclusiv întăririi neamului nostru** .
" **Patru ani** am văzut pe **Cel dintâi Servitor al Statului** ,ostenindu-Se **cot la cot cu miniștrii și**
șefii oștirii , cu cărturarii, cu capii Bisericii, cu învățații și cu toți oamenii de muncă , gonind
cu sufletul după **tămăduirea tuturor durerilor obștești și**
după **izbândirea omeniei și a dreptății**.

" **Patru ani** am fost împreună cu membrii guvernului **spectatorii acestei mucenicii regale** ,
închinată marilor idealuri ale poporului nostru și călăuzite de glasul unei singure forțe
oculte : iubirea de neam și de moșie !

" **Di Maniu** , care a fost **prim sfetnic al Tronului, încearcă să întineze nimbul acestei**
mucenicii . Cu ce scop ? Întreaga această **campanie desfrânată** voește să dea corp
legendei forțelor oculte , numai pentru a justifica
rezultatele negative ale guvernelor d-lui Maniu . [-----]

Gh.Tătărăscu / 13 dec.'37

▣ **Manifestarea morbidă a lui Iuliu Maniu ***

" Domnul Maniu însă **atacă** ceea ce **orice Român trebuie să apere** .

D-l Iuliu Maniu **ofensează** ceea ce **orice Român respectă și idolatrizează** .

D-l Iuliu Maniu este astfel , **față de comandamentele demnității naționale, un infractor** .

" În fața acestui **mare infractor** , **țara întreagă trebuie să ia atitudine** .

Și îndrăzneala are o margine și impunitatea are un fârșit .

Nu se poate tolera ca , numai pe temeiurile serviciilor ce a putut aduce cândva țării sale, un
om să poată batjocori cele mai sfinte simțăminte ale neamului.

O reacțiune este necesară .

Chem toate conștiințele românești pentru ca să o facă ,

și astfel **să curme** cu un ceas mai curând **această manifestare morbidă**

care nu cunoaște precedent în istoria noastră politică

D.Iuliu Maniu va înțelege , poate, în acest ultim ceas ,

că nu are dreptul să abuzeze de toleranța acestui popor

și **va înțelege** , poate, că în noua sa acțiune,

se face complicele vrăjmașilor din afară și vrăjmașilor dinăuntrul ai Statului nostru ."

[-----]

Gh.Tătărăscu / 12 dec.'37

23.) Armand Călinescu , Însemnări zilnice ,13 dec.'37

/ Declarațiile lașe ale lui Titulescu despre dizolvarea G de F /

Titulescu a publicat un lung articol în " **Universul**" - "**Eu și Garda de Fier**" -

în care susținea că **el s-a opus la dizolvarea Gărzii în 1933**,

și că **actul s-a datorat** exclusiv lui Duca .

"**Articolul mediocru și dovedește lașitate** .Grigore Duca îi face o scrisoare de răspuns
drastic, în care notează **actul lui Titulescu drept monstruoșitate** "

/Călinescu a avut o întrevedere cu **Mihalache** , căruia i-a spus că

nu aprobă acțiunile contra regelui, mai accentuate după revenirea lui Maniu la șefia PNȚ

și acordul cu Brătianu și Codreanu .[-----]

"**Maniu s-a angajat din ce în ce mai mult în politica Rex** .

Iorga , Tătărăscu, Vaida , îl atacă pe Maniu .

Ziaristul Manu îmi spune că , **la cererea lui Maniu** , a chemat pe **ziaristul Marc Hana** ,
un reprezentant al unor ziare străine

.Acesta **s-a întreținut îndelung cu Maniu** , care i-a explicat politica sa.

I-a spus că urmărește readucerea principesei Elena ,
spre a sta < la dreapta sau la stânga voivodului >

I-a spus că a văzut pe principesa în străinătate și că i-a mai trimis recent și un emisar.
Ziaristul american ar urma să publice în ziarele americane
o serie de articole pe această chestiune "

Armd.Călinescu / 13 dec.'37

24) CZCodreanu , Un protest public , / În apărarea lui Maniu /14 dec.1937

Corneliu Zelea Codreanu , Circulări și Manifeste , 1927-1938 ,
Colecția "Europa" , **Ion Mării** Munchen, Ediția a 5-a, 1981 , p. 225

▣ **Un protest public : în apărarea lui Maniu (p. 225)**

" Duminică s-au ținut în țară, în Capitală și la Radio, zeci de discursuri ,

toate lovind în lulu Maniu ,

în timp ce **el a fost împiedicat** , cu gaze lacrimogene, **de a vorbi**.

A ataca din zece părți un om - orice păreri ar avea el - punându-i în sarcină
mai mult decât merită, și în același timp interzicându-i a se apăra,

este un act de lașitate care **înalță pe cel atăcat** și **înjosește pe toți atacatorii lui**.

Dacă prin ilegalități cineva mai poate birui, lașitatea n-a ridicat nici o dată biruitori .

Cei ce uzează de ea , sunt condamnați la înfrângere "

CZC / 14 dec.'37

25.) Corneliu Zelea Codreanu , Un răspuns ; Circulara 119 ,18 dec.'37

Circulări și Manifeste ... , Munchen, Ediția a 5-a, 1981 , p. 225-229

[LD : Nu știu unde și când **a dat** sau **a publicat** CZC aceste răspunsuri .

Le preiau , cu toate rezervele , din acest volum. Dar ele dau oarecari indicii

privind **conflictul dintre cuziști și legionari** pe tema **pactului de neagresiune** ,

dar și unele **punți de legătură** care vor îngădui **apropierile viitoare** ,

mai ales **în timpul și după** guvernarea Goga -Cuza .

Pentru că tocmai acest lucru vreau să relev ca fiind

o caracteristică a vieții politice românești : incapacitatea coeziunii .

Nu numai partidele democratice s-au anihilat reciproc , spre profitul amatorilor de dictatură,

mai ales a regelui Carol și sprijinitorilor lui din toate partidele, care a folosit genial această

incapacitate , această boală , **dar și partidele naționaliste** , între ele, au avut **fricțiuni**,

ciocniri și concurență ,făcând posibilă **reprimarea și lichidarea lor** ,

în circumstanțele agravante ulterioare .

Încerc , cu suprem efort de obiectivitate , dincolo de doctrinele și programele lor ,

dincolo de metodele folosite, să surprind **această incapacitate de coeziune**,

ca **o manifestare de caracter** și (sau) de **mentalitate de tip "mioritic "**

Pentru cei care vor crede că fac speculații forțate , este bine să citească aceste lămuriri

pe care CZCodreanu le dădea în epocă

Circulara 119 , probabil este **promisa circulară în problema " jidănească "** ,

din **Circulara 117** , (30 nov. '37) în care explica **adeziunea la Pact** și

deschiderea porților Gărzii (vezi mai sus , poziția 11)

Sublinieri, supratitluri, semne , colorări - îmi aparțin .] Doc.integral : **fișier G de F- X -**

CZCodreanu / 18 dec.'37 / Precizări și lămuriri /

▣ **Între cuziști și legionari :**

▣ **Pactul de neagresiune = apărarea jidanilor ?**

" **Conducerea** Partidului Național Creștin **a ordonat** membrilor săi

ca **să oprească pe jidani de la vot** . În ziare , niște **domni naționaliști** , mă ispitesc

cu vechea și cunoscuta viclenie iudaică :

< Ce va face Codreanu ? Va da ordin legionarilor săi ca să ia apărarea jidanilor , năpustindu-se asupra lăncierilor Național -Creștini ?
Iată întrebarea la care am vrea să avem un răspuns . >

" Vă răspund , domnilor , nu pentru că mă somați dvs , ci pentru că nu voiesc să rămân nici o dată dator cu nimic , nimănui . Și răspunsul meu este acesta :

< Nu, legionarii nu vor apăra pe jidani . Membrii Partidului Național -Creștin sunt liberi să-i oprească de la vot . Observ însă că pe dvs vă preocupă mai mult voturile legionarilor , decât voturile jidanilor . > "

CZCodreanu / Circulara 119 / Precizări și lămuriri

▣ Jidanii = vrăjmașii nației

" Valul de minciună și de ură se mai menține încă . Am trecut , însă , prin atâtea furtuni , și atâtea valuri de ură s-au izbit de piepturile noastre , încât acesta din urmă , în care își puneau atâtea speranțe dușmanii și mai ales , prietenii noștri , n-a clintit și nu va clinti un singur om , un singur suflet , de pe poziția credinței lui legionare .

" Un atac ca acesta , al minciunii , are partea lui de durere , din scârbă pentru miciună .

Dar are și binefacerile lui : Noi ne-am cunoscut dușmanii din copilărie , nu ne-am îndoit de ei , și am luptat în contra lor ; mulțumim lui Dumnezeu că astăzi ne-a ajutat să ne cunoaștem și prietenii .

Așa , bunăoară , un < bun prieten > , repeta sentențios această întrebare :

< Să răspundă d. Corneliu Codreanu dacă pactul pentru asigurarea libertăților alegerilor , nu înseamnă apărarea voturilor jidănești ! >

"Răspund : De 17 ani , eu și cu camarazii mei , n-am intrat într-o prăvălie jidovească , deși am trăit în Iași , nu am vorbit cu un singur jidan , pentru că i-am considerat , pe acest pământ , ca vrăjmași ai nației mele .

Asta era nelămurirea d-tale ? Că eu cer libertatea la alegeri pentru jidani ?

Că o să-i oprești d-ta și eu o să-i apăr ? Nu, domnule ."

CZCodreanu / Circulara 119 / Precizări și lămuriri

▣ Misiunea istorică a tineretului naționalist :

▣ Rezolvarea problemei jidovești .

" Eu cer libertate la alegeri pentru neamul meu , pentru tinerimea neamului meu , care acum 4 ani , la alegerile din urmă , [din ' 33 , guvern Duca] , din ordinul puterii iudaice , sub teroarea cea mai nemiloasă , o parte apuca drumul spitalelor , o alta , de peste zece mii , drumul tuturor închisorilor .

" Eu cer libertate pentru neamul meu , tocmai pentru ca el să-și poată scutura jugul puterii iudaice , care-l apasă în țara sa , pe pământul său , la plugul său , la masa sa , în legile sale .

Misiunea istorică a generației noastre este rezolvarea problemei jidovești .

" Toate luptele noastre de peste 15 ani , scopul acesta l-a avut , și toate eforturile vieții , de acum încolo , scopul acesta îl vor avea .

Și tu mă întrebi dacă nu m-am vândut jidanilor ?

Nu te uiți pe fruntea mea , nu te uiți pe trupul meu , cum stă rană lângă rană , câne de prieten ? "

CZCodreanu / Circulara 119 / Precizări și lămuriri

▣ Capitulara legionarilor și vaidiștilor ?!

" Un alt < prieten > , musafir de câteva luni în mișcarea naționalistă (cuzistă) , candidat pe listele Partidului Național -Creștin , mă binecuvântează în felul următor :

< Partidul Național -Creștin este singurul organism care se înfățișează cu un program naționalist , fără transacții ,

în timp ce celelate formațiuni naționaliste au capitulat ,

fie în mâinile liberalilor , cum e cazul d-lor **Vaida și Iorga** ,
fie în brațele **Frontului Popular** organizat de d. **Maniu** ,
cu concursul jidanilor și al comuniștilor ,
cum e cazul partidului " **Totul pentru Țară** "
de sub conducerea d-lui **Corneliu Zelea Codreanu** .>

"Numele acestui < prieten > este Ion Sân -Georgiu, profesor universitar.

L-am dat în judecată pentru calomnie , și-l voi ține minte ,
după cum **și voi legionarii veți ține minte pe toți acei ce au îndrăznit**
să vă acopere cu noroi , ca să nu vă vadă țara carnea vie a rănilor voastre "

" **Un alt < prieten > se întreabă ironic , insultându--mă,**
dacă nu are dreptul < **să discute** > **pactul de neagresiune.**

Îi răspund : Ai dreptul să discuți , să ofensezi și să calomniezi , după cât are dreptul
un cofetar ca să discute măsurile strategice ale unui comandant de trupe în timpul războiului .

Și, în orice caz, unui om care conduce o trupă și răspunde ,
și care **a dat dovadă de bună-credință** , poate **și de pricepere,**
trebuie **să i se acorde un răgaz măcar de o lună ,**

iar **nu să-l palmuești și să-l ataci cu rea credință din primul moment .**

" **Cred că e drept, dacă cer să fiu palmuit la urmă,** chiar de acești domni ,
și **bătut cu pietre** ,după ce se va dovedi **greșala tactică pe care am făcut-o "**

CZCodreanu / Circulara 119 / Precizări și lămuriri

▫ **Episod la Bacău .**

▫ **Dușmanii : jidani și cuziștii**

" În sfârșit, am plecat la **Bacău** cu inima cuprinsă de o sfântă emoție.

Prima companie legionară care se îndreaptă spre pământul Moldovei creștine,
purtând cu ea **cel dintâi steag desrobitor în lupta economică,**
din care **neamul băștinaș al lui Ștefan Vodă,** a ieșit nimic ,
iar **țara lui transformată într-o ludee,** cu **robi băștinași și cu stăpâni jidani .**

" **Nici un magazin românesc ! .Îl deschidem noi . Lupta va fi grea,** pentru că în fața noastră
se ridică comerțul jidănesc , iar noi suntem săraci lipiți pământului .

Ne prezentăm în luptă cu o brumă de economii adunată cu atâta grijă și cu atâta sfințenie ,
din cea mai aspră **muncă și renunțare,** încât **orice om curat ar plânge** când ar ști .

" **Ajuns , însă, la Bacău, comerțul legionar,** cel venit întru mântuirea Moldovei,
întâlnește două dușmanii înfrățite în lupta contra noastră :

Jidani și Cuziștii

"**Aceștia** din urmă șoptind și răspândind pretutindeni **zvonul că noi**
<deshidem magazinul cu ajutorul jidanilor > ; că **< am luat bani de la Moscova > ;**
că **< sunem plătiți de jidani >**

" În fața aceste situații, mă întorc umilit și **scriu acum această circulară ,**
nu pentru a mă desvinovăți , că **n-am luat bani de la Moscova,** nici de la jidani ,
și **nici pentru că mi-e teamă de aceste uneltiri ,** ci **pentru a spune :**

mi se încrețește carnea pe mine de atâta mișelie .Corneliu Z.Codreanu "

CZCodreanu / 18 dec. '37

26.) Gr.Iunian , Declarații de presă / evenimente politice / alegeri / , 19 dec'37

("Dimineața " , 33, nr. 11.136, 20 dec. + foto-medalion Gr.Iunian)

Iunian este Lupu unei alte etape din istoria PNT

-Și el, intrat în "**hora**" electorală , își îndreaptă atacurile , cu precădere , asupra formațiilor
democratice , și face doar **aluzii privind mișcările extremiste,**ca și când ar fi semnat
hulitul "**pact de neagresiune**" ...Dar nu trebuie uitată poziția lui față de Gardă
după **asasinarea lui Duca și scoaterea Gărzii în afara legii (2,6 mart.'34)]**

Gr.Iunian / 19 dec.'37 Doc.integral : fișier PRT -II -

[-----]

Gr.lunian / 19 dec.'37

▣ Frontul electoral al opoziției

" Ca și în lagărul guvernamental, vedem aici **apropieri care nu pot găsi nici o justificare** și a căror **imoralitate politică** este în afară de orice îndoială .

PNT + Totul pentru Tară

" **Partidul Național -Țărănesc** a făcut un **pact electoral de neagresiune** cu partidul " **Totul pentru Țară**" .Este desigur un **pact politic**.

El a fost încheiat între două partide cari reprezintă **două politici ce se exclud una pe alta** . **PNT se pretinde reprezentantul cel mai autorizat al democrației** .

Partidul **Totul pentru Țară** este **adversar hotărît și declarat al regimului democrat** , a cărui desființare o urmărește **prin toate mijloacele**.

Și cele violente sunt cele mai practiate . **Cum e posibilă o asemenea apropiere ?**

Și mai ales pentru **apărarea libertăților a căror desființare constituie punctul principal din programul partidului ?** [-----]

" Altfel ar fi însemnat **să lupte contra unui sistem , nu a unui guvern** și **alături cu aliații firești , nu cu adversarii declarați** .

În orice caz, **nu e deloc liniștitor** pentru adevărații luptători ai cauzei democratice , să vadă **pretextele și explicațiile d-lui Maniu** , șeful PNT ,

plecând la luptă decisivă pentru triumful democrației,

srijinit de d.Corneliu Codreanu și la stânga de dl **Laurențiu [Lucrețiu] Pătrășcanu** , adică de **cei doi adversari hotărîți ai regimului democrat** . [-----]

" Zile de arândul **problema capitală în discuție a fost cine are răspunderea politică a dizolvării Gărzii de Fier** . **Dar ce rost are discutarea acestei chestiuni în actualele alegeri ?** Afară de cazul când trebuie să ofere prilejul la o parte din **participanții actului de la 1933 , să prezinte scuze personale. ?"**

Gr.lunian / 19 dec.'37

▣ Naționalism extremist

" PȚR socotește ca **o agravare a primejdiei din afară** ,

o anumită **politică naționalistă** manifestată în ultimul timp **în forme agresive și** menită să așeze cetățenii în **diferite tabere naționale de luptă** .

" **Înlăuntru** , liniștea țării este **amenințată prin încercări de a împământeni**

ăsezări politice în curs de experimentare în alte țări . "[-----]

Gr.lunian / 19 dec.'37

27.) **C.Z. Codreanu , Legiunea și Monarhia , 21 dec.'37**

(Arh.ISISP , fond V , 226 , Dir.g-rală a poliției (Poliția de Siguranță) , Corpul Detectivilor , Notă , 21 dec.'37 , f. 19 -20)

Discutând cu intelectualii din Legiune, CZC ar fi precizat :

" Din moment ce **mișcarea legionară** se îndreaptă cu pași repezi **spre victoria finală** [.....]

Vom lămuri cât mai neîntârziat **atitudinea noastră** și p.d.v. al nostru cu privire la **toate problemele mari** și evenimentele ce interesează țara și **instituțiile de bază ale statului** "

Nu numai că **se va publica o broșură " Legiunea și Monarhia"** , dar **se va explica MSR , dacă va accepta să vorbească cu el** .

Dacă , din nefericire , **între Coroană și legionari se vor interpune aceleași personaje**, atunci ...

" vom fi forțați , poate , să mergem și noi pe drumul d-lui Maniu " ,

dar nu noi vom fi de vină de " eventualele urmări grave și frământări , cari ar zdruncina , se prea poate , instituția monarhică "

Are convingerea că **nu se va ajunge până la " conflict iremediabil"**

între Coroană și națiune .

CZCodreanu / 21 dec.'37

28.) Rezultatele alegerilor parlamentare , 20 , 22 dec.'37

(" Dimineața " , 24 dec.'37 ;)

(" Parlamentul Românesc " , an VIII, nr . 255-258, 31 dec.'37)

"Dimineața " / 24 dec.'37

" Parlamentul românesc " / 31 dec.'37

▣ Ipotezele în discuție

▣ Alegerile pentru Camera : votanți, procente, loc, mandate

▣ Numele celor 387 deputați din virtuala Camera

▣ Alegerile pentru Senat : votanți, procente, loc

▣ Alegerile pentru Senat în București : votanți, partide, loc .

▣ Numele celor 258 senatori din virtualul Senat

Doc.integral : fișier Alegeri -III-

[LD : 9 ian .2004 .Concluzia finală la sistemul de partide :

În 1937 , la 18 ani de la desăvârșirea unității de stat și vot universal,

la 14 ani de reglementare constituțională , la 11 ani de experiment electoral legiferat ,

era încă în plin proces de clarificare și organizare .

Sistemul de partide reeșit din aceste reglementări , încă nu-și terminase gestația.

Între 1919 -1928 , clasa politică românească , aceeași de până la războiul întregirii ,

crează instituțiile (Constituție, Lege electorală , lege administrativă ,ș.a)

și declanșează procesul de organizare politică .

În următorul deceniu , generația "unirii" , primește infuzia noii generații,

în toate mecanismele regimului (partide, parlament , administrație)

fără a-i preda încă ștafeta . Urma perioada firească a "conviețuirii " dintre generații .

Alegerile din 1937 ilustrează această tulburare firească , care , în vremuri normale,

ar fi dus la maturizarea regimului democratic în România.

Doi vectori esențiali au complicat acest proces de maturizare :

circumstanțele galopante internaționale care au produs și dezechilibrul societății românești ,

și tentațiile autoritariste ale regelui Carol , a cărui domnie coincide cu ele.

Celelate fenomene adiacente , au și ele doza lor de contribuție (negativă sau pozitivă)

dar decurg din vectorii semnați.

De aceea , comentariile de genul : Tătăărăscu a făcut... Maniu a zis ... Codreanu a dorit ...

Iorga a sfătuit ... Vaida a încercat... Brătienii au sperat ... Iunian a cobit ...

chiar când sunt adevărate , trebuie raportate la cele două fenomene majore:

Carol și influența internațională . Fiecare cu importanța și consecințele ei .

Alegerile din '37 nu au fost un " accident" în evoluția democratică a României ,

Ceea ce a urmat acestor alegeri ... a fost " accidentul " .

Toată bulversarea electorală cu aspect de preludiu la război civil

a purtat amprenta momentului și a primit cea mai nefericită soluție .

Aceasta nu înseamnă nici " scutire" de responsabilități , nici ignorarea erorilor ,

nici menajarea vinovaților , nici tragerea de învățăminte.

Din păcate , această categorie de judecăți, nu poate fi decât o subiectivitate de istoric ,

însușind subiectivitățile actorilor ... Eu încerc ...]

[LD , 9 ian.2004 .Concluzia finală la alegerile '37 :

Da,este adevărat , Regele Carol a făcut mișcarea fatală la succesiune,

neacordând PNȚ -ului guvernarea , și, deși asta asta a urmărit,

va suporta consecințele care-l vor sili , în final, la abdicarea din 1940.

Da, este adevărat , Tătăărăscu a făcut jocul lui Carol,adjudecându-și guvernarea,

trădând crezul democratic,constituția, partidul, prietenii , moment de la care ,

întrega sa carieră va evolua sub semnul unor acte similare ('38, '40, '44, '46) .

Da, este adevărat , Maniu a reușit ceea ce și-a propus : guvernul liberal a fost silit

să demisioneze. În limbaj popular , < a murit și capra vecinului ! > ,

dar, prin Pactul de neagresiune cu Garda , și-a știrbit prestigiul de garant al democrației

Da, este adevărat , CZCodreanu a reputat cel mai mare succes electoral

din istoria mișcării legionare, care însă nu-i legitima pretenția de a guverna,

și care, în conjuncturile ulterioare , vor constitui drept pretext al lichidării sale .

Da, este adevărat , lovitura grea a fost dată regimului parlamentar , intrat într-un blocaj legislativ , provocând cea mai gravă criză politică de la război. **Da, este adevărat , toate mișcările pe tabla de șah a politicii românești , din motive și în moduri diferite , au concurat la instaurarea dictaturii regale.**

[LD :_ Având în vedere **rezultatul " surpriză" al alegerilor** , cifrele care au fost publicate diferă de la o gazetă la alta , dela o zi la alta.

Aleg și eu câteva **statistici** din "**Dimineața** " și rev."**Parlamentul Românesc** " , pentru a putea **să măsoar** , fie și aproximativ, **barometru politic al curentelor, pe plan general sau local.** Din păcate, la **nomilizarea deputaților și senatorilor aleși** , nu li se arată **apartenența politică** , și va trebui s-o indic eu ... ceea ce este dificil
Voi formula și câteva **ipoteze sub semnul lui " dacă "** , cu **caracter speculativ** .
Realitatea istorică va fi : **guvern de tranziție Goga** urmat de **instaurarea dictaturii regale.**]

"**Dimineața**" / 24 dec.'37

▣ **Totalizări pe țară**

Votați2.700.000

Formațiunea	Voturi	Procentaj	Loc	Mandate
Guvernul +cartel	971. 000	37,5 %	1	142-145
PNT Iul.Maniu	530.000	19,40%	2	77
PNL- Gh.Brătianu	107.000	4,32%	6	12
PNC -Goga Cuza	260.000	9,70%	4	35
Totul pentru Țară -CZCodreanu	430.000	16,098 %	3	62

[-----]

" **Parlamentul Românesc**" / 31 dec.'37

▣ **Alegeri Cameră .Totalizări pe țară**

Formațiunea	Voturi	Procentaj	Loc	Mandate
Coaliția guvernamentală	1.103.323	35, 92%	I	152
PNT	626.642	20,40%	II	86
Totul pentru Țară	478.378	15,58%	III	66
PNC	281.167	9,15%	IV	39

[-----]

" **Parlamentul românesc** " / 31 dec.'37

▣ **387 deputați aleși**

" Publicăm **lista noilor deputați și senatori** , întocmită de **Comisiunea Centrală Electorală** în mod **definitiv**. **Deși se crede** că **noul parlament va fi anulat** mai înainte de a se fi constituit , și **se vor orându** alegeri generale pe alte baze și în alte condițiuni , este pentru noi o **elementară datorie** aceasta , deoarece **țara întreagă s-a străduit să aleagă** , iar dintre cei **5.000 de candidați** - cel puțin **acea care au izbândit** , cu mari osteneli și cu mari cheltueli , merită **să le consacram aceste pagini**. "

[LD :Din păcate, nu le scrie **apartenența**. O să încerc să o indic eu .

Mai greu este cu cei de pe **lista G de F** . **Au primit 66 mandate** . **Depistez cca 30** .

Vreau să văd cine din **clasa politică de până la 1937** îl va urma pe **Carol** .]

Bețianu P (G de F ?)	Bidian A. (G de F)	Brăileanu Traian (G de F)
Budișteanu R (G de F)	Ciumetti C (G de F)	Clime Gh (G de F)
Codreanu CZ (G de F)	Codreanu I.Z (G de F)	Cantacuzino Gh.M (G de F)
Cantacuzino AI (G de F)	Cotigă Tr. (G de F)	Furdui Gh (G de F)
Găzdaru I (G de F)	Gârneață I (G de F)	Gărcineanu P
Gyr Radu (G de F)	Hâncu Eug. (G de F ?)	Herghelegiu Gh. (G de F)

Iasinschi V (G de F)
Petrașincu V (G de F)
Protopopescu D (G de F)
Sturza DM (G de F)
Zăvoianu Șt (G de F) ș.a

Ionescu Virgil (G de F)
Polihroniade M (G de F)
Silaghi V (G de F)
Surugiu Gh (G de F ?)

Papanace C (G de F)
Popoiu C (G de F)
Sima Horia (G de F)
Totu N (G de F)

"Dimineața" / 24 dec.'37

▣ Alegerile pentru Senat

Comentar LD : Ziarul nu comentează deloc rezultatul la senatoriale.

De aceea voi face eu câteva remarci , bazându-mă pe tabloul publicat .

/Este foarte clar că , **dacă** acest parlament ar fi fost validat ,

PNL ar fi avut **o majoritate zdrobitoare** și ar fi putut să-și asigure succesul legiferării .

2 senatori **Totul ptr.Țară** (protopop **I. Moța** , **M.Manoilescu și I.Zcodreanu**) ;

/ **În majoritatea județelor**, locurile **I și II** sunt ocupate de **PNL și PNT** ,

ceea ce **confirmă** aprecierea lor ca **formațiuni solide**, cu **structuri** în toate județele, cu **cadre și aderenți** în toate provinciile țării .

/ Faptul că **Garda de Fier** ocupă în unele județe **locul I** (Arad și Neamț)

sau **locul II** (Brăila,Câmpulung, Cahul, Covurlui, Dolj, Putna,Prahova, Roman,

Râmnicu Sărat , Rădăuți ,Suceava) , este **o confirmare** a faptului că

ea a fost **principala beneficiară a Pactului de neagresiune**,

în **detrimentul PNT** , căruia i-a luat locul !

/PNC a avut **performanțe mai slabe** decât Garda, dar în județele unde a urcat pe **locul II** ,

a reușit să atragă **și susținătorii de altădată ai Gărzii** (Bacău, Botoșani, Baia, Bălți, Hotin, Iași, Lăpușna, Orhei,)

"Dimineața" / 24 dec.'37

▣ Alegerile pentru Senat

Județul	PNL1	PNT	T.ptr.Ț	PNC	Ales
Argeș	6.434	10.731			
Arad	5.516	4.122	16.345	protopop I.Moța	
Alba	6.317	6.295			
Bihor	11.520	5.479	3.286	407	
Buzău	10.239	1.701		896	

Cu excepția situației din Arad, pe primele locuri se află **PNL și PNT**

Alegerea **părintelui Moța** la Arad , datorată legendei **martirajului fiului său** .

Județul	PNL1	PNT	T.ptr.Ț	PNC
Bacău	10.137	1.620	939	3.630
Brăila	8.341	3.065	3.817	409
Brașov	7.631	4.044		
Botoșani	8.830	3.450	827	4.025
Baia	4116	2.019	980	4.027

Comentar LD : La Bacău, Botoșani, Baia, din **concurența dintre PNC și Gardă**,

au **învins gogo -cuziștii** . Asta spune ceva ? Dar la Brăila, cum se explică succesul Gărzii ?

Județul	PNL1	PNT	T.ptr.Ț	PNC
Bălți	5.059	2.393	3.398	
C.Lung	3.682	1.304	2.054	297
Caliacra	3.810	1.272	556	
Constanța	9.708	5.315	2.708	898
Cet.Albă	10.688	6.873	3.509	

Comentar LD : constat că dacă la **Bălți**, PNC a reușit pe locul II,

Județul	PNL1	PNT	T.ptr.Ț	PNC
Cluj	6.493	3.956	983	367
Ciuc	2.653			
Caraș	8.043	5.441	2.280	754

Cahul	5.533	872	1.159	712
Covurlui	5.807	1.669	5.053	273

Comentar LD :după **Brăila, și la Covurlui (Galați) legionarii** au reperat un mare succes.
Să fie un efect al statutului lor de **porturi** ?

Județul	PNL1	PNT	T.ptr.T	PNC
Cernăuți	9.003	10.733		788
Dolj	16.448	3.339	8.229	9.105
Dâmbov.	12.671	6.298		531
Durostor	5.888	1.985		665
Fălciu	5.428	2.281		1.517

Comentar LD : cum se explică **succesul Gărzii la Dolj (Craiova)** , județ în care se știe că erau foarte puțini evrei , și **insuccesul de la Fălciu ? (Focșani)**

Să fie un "naționalism" prin **contaminare**(la Dolj) ?
și o **lehamite** prin antecedente (la Fălciu) ?

Județul	PNL1	PNT	T.ptr.T	PNC
Făgăraș	31.013	2.507	1.853	162
Gorj	12.115	3.406		
Huned.	11.942	6.507	5.445	
Hotin	9.457	3.718		3.317
Ilfov	13.217	3.864	2.000	942

Județul	PNL1	PNT	T.ptr.T	PNC
Iași	12.304	3.687	827	2.567
Ismail	8.148	5.586	447	356
Ialomița	12.017	4.522	2.625	1.980
Lăpușna	7.909	3.228		3.459
Muscel	4.509	5.698		

Comentar LD :Rezultatul de la **Iași** contrazice prejudecata că era un județ " antisemit" !

Cât despre **rezultatul foarte modest al Gărzii** , el nu poate demonstra decât că, acolo, **una era atmosfera in Universitate , și alta a cetățenilor !**

Județul	PNL1	PNT	T.ptr.T	PNC	Ales
Mureș	6.348	3.352			1781
Mehed.					
Neamț	5.290	2.023	6.640		M.Manoilescu -legionar
Năsăud	5.910	2.639	1350		1327
Odorhei	2.462				

La **Neamț, Manoilescu** apare ales **senator pe lista Gărzii de Fier.**

Județul	PNL1	PNT	T.ptr.T	PNC
Olt	7.674	2.419		1.213
Orhei	8.193	1.584		3.300
Putna	8.293	1.544	4.530	1.388
Prahova	10.337	4.344	4.520	1.939
Roman	7.289	369	657	272

Comentar LD : La **Putna (Focșani ?) și Prahova**, legionarii ocupă locul II, în schimb la **Roman** , împreună cu cuziștii, au scoruri insignifiante .

Județul	PNL1	PNT	T.ptr.T	PNC
Romanați	9.769	5.610	2.781	1.378
R.Sărat	7.900	1.423	4.148	
Rădăuți	4.454	1.925	3.633	749
Sălaj	6.910	10.080		
Suceava	4.922	1.122	2.184	1.817

Comentar LD : La **Rădăuți**, cuziștii sunt devansați de legionari , care urcă pe locul II.

La **Suceava** , nu se mai păstrează scorul de la alegerile locale (victoria PNT) , deoarece PNL nu mai stă deoparte și adjudecă majoritate confortabilă : cca 5.000

Județul	PNL1	PNT	T.ptr.T	PNC
SatuMare	5.666	4.496	853	1.002
Sibiu	8.338	2.650	2.318	754

Someș	4.997	6.183	1.782	
Soroca	6.660	3.180		
Storoj.	4.660	6.820	1.306	1.204

Comentar LD : În Ardeal, forțele liberale și țărăniște sunt aproape egale.

Sălajul și Someșul (în Ardeal), **Argeșul** (în Muntenia) și **Storjinețul** (în Basarabia) sunt cele 4 județele unde PNTJ devansează pe liberali, **ocupând locul I.**

Gorj (fieful lui Lunian) și **Soroca** (fieful lui Stere) ,sunt cele două județe unde PRT ocupă **locul I** .Datorită însă procentajului obținut pe țară, ei nu vor avea mandat în Senat .

Județul	PNL1	PNTJ	T.ptr.T	PNC	Alta	Ales
Teleorman?	6.521	2.287	2.903	3.673		
Teleorman?	13.579	6.079	5.542	4.141		
Tecuci	4.492	1.357	2.416	410		
Timiș-Tor.	24.526	16.118		4.538		
Tutova	5.388	1.367	1091	993		
Târn. M.	7.053	2.397		1.352		
Târn.m.	5.167					

LD : atât am .Lipsă câteva județe

////////////////////////////////////

"Dimineața" / 24 dec.

▣ Alegeri petru Senat ,București

Sectia	Alegători	Votanți	PNL	T.ptr.T	PNTJ
1.Rosetti	531	372	185	70	78
2.		378	195	64	63
3.		398	184	91	80
4. Romană		711	335	135	139
5.	951	750	374	152	145
6.	593	444	194	82	104
7.Floreasca	1.124	703	340	142	122
8.	820	562	287	89	120
9.	908	640	341	82	130
10.Herestrău	348	244	168	15	12

Total parțial **2.603** **922** **993**

Sectia	Alegători	Votanți	PNL	T.ptr.T	PNTJ
11.suburb.Băneasa		313	188	34	75
12.Mântuleasa		294	142	31	96
13	1.134	539	307	47	157
14.Foișor		697	340	99	144
15 Dudești	896	462	166	110	120
16.	829	444	178	89	112
17.	1.306	750	371	156	184
18.Traian	1.388	839	397	193	142
19.	1.196	767	410	161	129
20.Maiorescu		486	271	84	79

Total parțial **2.770** **1.004** **1.238**

Sectia	Alegători	Votanți	PNL	T.ptr.T	PNTJ
21.	783	447	238	90	77
22Pantelimon		385	235	45	59
23suburb.Colentina	1.006	559	392	42	56
24.suburb.Mărcuța		460	293	57	54
25.suburb.Dudești-Cioplea		373	156	16	175
26.	1.492	598	268	105	178
27.ȘerbanVodă	1.297	812	415	128	191
28.Lânăriei	1.048	661	392	112	62
29.Mihai Vodă	976	486	278	111	46
30.I.Creangă		483	266	105	65

Total parțial **2.933** **811** **963**

29.a) Siguranța, Corpul detectivilor, Notă , 22 dec.'37

/ **Legionarii mulțumiți de rezultate / Previzuni : 1939, România - stat legionar /**

(Arhiva ISISP, Fond V, dosar 226 , Direcția generală a Poliției.Polițiade Siguranță)

[LD : iată un document . **Dacă** cele relatate sunt autentice , **CZCodreanu** ,

fie știa ce intenționează și pe ce se bazează , **fie** avea facultăți de vizionar .

Dacă relatarea are o **intenție sugestivă**, ea trebuia să ducă **fie** la acceptarea acestei posibilități,

fie la luarea de măsuri care să împiedice această eventualitate .

Și într-un caz ,și în altul, relatarea poate fi cauză sau efect , pentru măsurile ce vor urma .]

Corpul detectivilor , Secția I-a / 22 dec.

▣ Notă

Conducerea mișcării legionare - **Corneliu Codreanu** și ing.Clime - sunt **foarte mulțumiți** de **triumful alegerii** , peste așteptări .

CZC a spus că **mișcarea legionară** a ajuns la **răscrucea drumului** :

sau evenimentele **vor grăbi venirea legionarilor la putere** ,

mai devreme decât însăși conducerea ar fi vrut ,

sau s-ar putea ca **adversarii** , dându-și seama că Legiunea este la un pas de victoria finală ,

să încerce înlăturarea forțată a ei din drumul normal către victorie "

CZC a precizat : **< În 1939 , nu există decât două posibilități ,**

sau vom avea stat legionar ,sau mișcarea noastră va fi înmormântată .

Eu cred că în 1939 , va fi în România stat legionar ,

chiar dacă eu și alți legionari am dispărea >

CZCodreanu / 22 dec.'37

29.b) **CZCodreanu** / 23 dec.1937

▣ Ordin : închiderea campaniei electorale (p. 229 - 230)

[**Circulări și ... ed.Munchen**]

Astăzi , 23 decembrie , orele 11 , d.**Corneliu Codreanu** , șeful Mișcării Legionare , a convocat la sediul din str.Gutenberg 3, **toate gradele și funcțiunile legionare** aflate în Capitală , cărora le-a citit **ordinul de închidere a campaniei electorale** .

" Legionari din toată țara și prieteni ,

de-a lungul frontului legionar **nu s-a înregistrat nici o scădere** . Lupta s-a terminat .

De la un capăt la altul al țării , **legionarul** , singur sau în echipă ,

fără excepție , s-a purtat cu un eroism neântrecut . [-----]

"În această luptă , **legionarul a făcut dovada unor mari devotamente** ,

sfidând orice primejdie și sfidând moartea , devotamente care îi dau dreptul la alte victorii .

[-----]

În țară , **au fost județe care au apreciat** aceste valori morale și jerefele noastre de până acum ;

au fost altele care n-au înțeles nimic .

" În frunte stau : Capitala, Aradul, Neamțul, Timiș-Torontal, Doljul, Covurlui ,

Rădăuți, Câmpulung-Bucovina, Cernăuți, Teleorman , Brăila, Vlașca ,

Gorjul, Prahova, Turda, Hunedoara , Ialomița .

"Cele din urmă sunt : Roman, Vaslui, Fălciu, Botoșani, Muscel .

Ele își vor fi având **locul lor întunecat** în istoria biruinței legionare .

[-----]Acum, pace și odihnă, legionari .

*

PS . Șefii de Regiuni și Județe îmi vor face **Rapoarte** amănunțite

asupra **oamenilor sau echipelor care s-au distins în lupte** .

De asemenea să mi se raporteze **Județele care s-au distins și Comunele** .

Cer să mi se trimită și **cele mai slabe Comune** .

Cer să mi se trimită **numele tuturor acelor cari au săvârșit ilegalități** sau

cari și-au arătat în vreun mod vrăjmășia lor pentru cauza legionară . "

Guvern Goga -Cuza .28 dec.'37 - 9 ian.'38

30.) Armand Călinescu ,Carol al II-lea ,Regele României, Însemnări zilnice, 2 nov.-31 dec.'37

Vol.I , 11 mart '37 - 4 sept.'38 , Caietele 1-6

Editura **Scripta**, București, 1995, pag. 128 - 135

Ediție îngrijită de V Moisuc și N Rauș .Prefață , I.Scurtu

Carol II / nov.-dec.'37 Doc.integral : fișeir Monarhie VI

"Două luni de zile în care am avut atâtea de făcut , atâtea **dificultăți și probleme** politice ,
încât mi-a fost **imposibil de a continua** de a-mi face zilnic **însemnări** .

Mă văd , deci, silit de a rezuma , de a face un comentariu general

asupra evenimentelor din acest răstimp.[-----]

Carol II / nov.-31dec.'37da... Livia...

▣ **Formule de guvernare post -electorale**

[LD : se pot detecta **diversele " mișcări "** , pe care Carol le-a făcut pentru a-și impune voința .
Ele vădesc o adevărată **artă în jocul vicleniilor politice** : **cheamă** la consultări pe **Mihalache**
(care nu mai era șeful PNTJ) și-i pune iar **condiția colaborării cu Vaida, scontând pe refuz** ;
sare -chiar dacă motivat - **peste consultarea lui CZCodreanu**, al treilea partid de pe lista
procentuală , declanșând **războiul pe viață și pe moarte** cu legionarii ;
ajunge astfel la **singura soluție : guvern Goga -Cuza** , căruia îi propune însă **colaborarea**
cu elemente **național-tărăniste nemulțumite de Maniu** . Să dăm Cesarului ce-i a Cesarului !]

"**Urmând uzanțele constituționale** , am făcut **apel celui de al doilea partid**

de pe **lista procentuală** . Considerând că **relațiunile mele personale** nu permiteau

o bună colaborare cu Maniu , **I-am chemat pe Mihalache** ,

rugându-l pe el **de a forma guvernul** , punându-i însă **o condiție** :

de a colabora cu unele elemente naționaliste de dreapta , cum sunt acelea grupate

împrejurul lui **Vaida -Voevod**. Am făcut aceasta și i-am explicat de ce :

că, în aceste momente , când **elementele extremiste ale Gărzii de Fier iau un avânt** ,

consider bine ca **o tentă naționalistă să fie indicată de guvern** ,

și **ca aceasta să nu fie a Gărzii** , care , astfel, **ar putea fi demonetizată** .

" **Mihalache** , însă, **face prostia** că, plecând de la mine , dimineața își consultă prietenii și,

fără a lua contact cu Vaida, seara, **refuză însărcinarea dată** . [-----]

Intransigența Maniu -Madgearu , **lipsa lor de suplețe politică** ,

au făcut ca **acest plan al meu să cadă în apă** ." [-----]

Carol II / nov.-dec.'37

▣ **Pactul Maniu -Codreanu**

[LD : din nou, fără echivoc , sincer și mâhnit , degetul pe rană : **pactul a fost șah la rege !**

Peste această jignire , Carol nu dorea sau nu putea trece !]

" Maniu, în timpul alegerilor , mai făcuse un **gest pe care îl consider**
complet lipsit de estetică [etică] politică .

A făcut cu Codreanu **o înțelegere de control electoral**, control , de fapt , al cinstei alegerilor .

S- a făcut **mult zgomot** împrejurul acestui aranjament , zgomot care **a produs o confuzie**

și care a făcut ca **mulți să creadă că**, în fond, **acesta a fost scopul ei**,

deși Maniu a dezmințit cu vehemență acest lucru. În tot cazul, aspectul oricărei înțelegeri politice între partide atât de diametral opuse, ca program și metode, a fost și așa o lipsă de etică, care, în mentalitatea politicianilor, nu conta. Nevoia de a împiedica pe un rival să aibă succes și de a lovi într-un inamic, în speță eu, sub scuză liberală, justifică orice manevre, orice acuplare hibridă, și împotriva naturii. Poate dacă Maniu n-ar fi făcut acest gest, în care prea vădit a voit să facă şah regelui, așa fi fost mai bine dispus către el și ai lui, am fi putut mai ușor să găsim un teren de înțelegere mutuală."

Carol II / nov.-dec.'37

▫ Garda de Fier la guvern ?

[LD : vreau să fiu și eu tranșantă, lăsând la o parte orice părtinire :

Se poate afirma că regele Carol a îndepărtat de la guvernare Garda de Fier ? Da !

Se poate afirma că, prin aceasta, a amânat cu încă 3 ani, instaurarea unei dictaturi de tip extremist în România ? Da !

Se poate spune că, prin aceasta, a amânat cu 3 ani ancorarea României în politica Axei ? Da !

Se poate spune că acest moment a însemnat războiul deschis Carol -Garda ? Da !

(De sigur, răspunsurile sunt bi-sau multi-valente, în funcție de opinia privind promotorii)

" Normal, după tabloul prezenței electorale, așa fi trebuit să chem pe Codreanu .

Nimeni, în afară de legionari, n-ar fi aprobat acest gest.

Pentru mine, era o totală și absolută imposibilitate.

Metodele teroriste ce le adoptase, antisemitismul violent, ideile lor vădit radicale în politica externă, răsturnarea alianțelor, legătura antinaturală de a se apropia numai de Germania, în general toate metodele lor radicale și antisociale. "

[-----]

Carol II / nov.-dec.'37

▫ Soluția : guvern Goga -Cuza

Mărturisirile lui Carol caracterizate de el " manevre politice", sunt cinice, calculate, dure, dezvăluind înclinarea sa spre intrigă și combinații, mergând până la urzirea de crime. (Dacă am avut vreodată un dubiu în ce privește "mâna" lui Carol în asasinarea lui Duca, citindu-i aceste rânduri, dubiile s-au risipit)

Deviza " divide et impera", la Carol, nu are nici un scrupul moral :

Goga, prins în capcana ambițiilor de putere, dorind, deopotrivă,

lichidarea legionarilor dar și alungarea evreilor ;

Călinescu, pe post de anihilator al exceselor antisemite ale cuziștilor,

dar de secundant în lichidarea Gărzii de Fier ; Micescu, ca un paratrăsnet la reacțiile externe .

Și toate acestea, cu riscurile pe care era conștient că le va provoca,

numai ca să poată fi " liber", ca prin " măsuri mai forte", să se " descătușeze"

de tirania partidelor, adică să introducă domnia personală .]

" Mi-a rămas, deci, o singură soluție constituțională,

aceea de a face apel național -creștinilor lui Goga și Cuza .

Este, desigur, o soluție proastă, dar, totuși, cea mai puțin [proastă] .

"Sunt perfect conștient că o guvernare cu aceste elemente destul de hotărât antisemite nu va putea fi una de lungă durată și că, după aceea,

voi fi liber să pot lua măsuri mai forte, măsuri care să mă descătușează, atât țara, cât și pe mine, de tirania atât de nepatriotică a meschinilor interese de partid .

" Cum era de așteptat, atâta a aștepta Goga, era împlinirea ambițiilor sale ;

umflându-se ca un broscoi, primește a forma guvernul în condițiile care i le-am impus .

" Procedând după aceeași metodă ca cu Mihalache, dar invers,

am impus colaborarea unor elemente național-țărăniști cari erau nemulțumite

cu veșnicile acte de opoziție sterilă ale lui Maniu .

" Guvernul s-a format cu [AC] Cuza vicepreședinte, fără portofoliu,

I.Antonescu la Apărarea Națională, o ultimă încercare cu acest ambițios nestabil,

cu trei național-țărăniști disidenți : **Armand Călinescu** la Interne, **o garanție pentru mine, Rădulescu -Mehedinți** la Justiție și **Virgil Potârcă** la Agricultură .
Externele le-a luat cel mai deștept dintre toți, **Istrate Micescu** .

Grație infiltrării democratice , am putut obține **o frână pentru anumite excese** ce erau de temut, și bine am făcut.

"Acum mai este un punct important : **Goga** , mai ales, și **ACCuza** sunt **dușmani de moarte ai gardiștilor și hotărîți a întreprinde orice pentru exterminarea lor.**
În aceasta vor fi perfect secondată de Călinescu , care este complet de acord cu ei . "

[-----]

Carol II / 1 ian. - 18 mai '38

▫ Lovitura de stat

[LD : Ne vor lipsi foarte tare mărturiile lui Carol pentru această început de an 1938 .
Este un imens prejudiciu care se aduce scrierii istoriei , prin distrugerea unor mărturii.
În cazul Caietelor lui Carol, oare **cine și când** a avut interesul să le rupă ?
Carol ? Colaboratorii ?]

Nota ediției : Filele 1-48 lipsesc din manuscris.*

Așa cum face mențiune autorul în pagina de titlu - și pe care o reproducem întocmai -

Caietul 4 debutează cu ziua de **1 ianuarie 1938** . Prin smulgerea din manuscris a primelor 48 de file, data de început a acestui Caiet, este **18 mai 1938** .

Carol II / nov.-dec.'37

31.) **Armand Călinescu** , **Însemnări zilnice** : 23-28 dec.'37

[LD : Îregistrez cu strângere de inimă felul cum **Carol, prin interpușii săi** - g-ralii **Condeescu și Urdăreanu** - a ajuns la **formula guvernului Goga** .
Fiecare mișcare , fiecare personaj, fiecare tranzacție - în cunoștință de cauză sau nu -
făcând **jocul scenariului ticluit de Carol** .

Și declicul din sufletul și conștiința lui Călinescu care-și **părăsește partidul și își leagă** , din acel moment, **destinul** - ca om și politician - de **Carol II** .

Nu încerc o caracterizare a lui Călinescu. Multă cerneală a curs , în această încercare .

Atunci și mai târziu . Pozitiv și negativ. În orice caz , săptămâna 24 -28 dec. ,
a însemnat pentru el "**aruncarea zarului** " ... De aceea consemnez .]

Călinescu / 23 dec.'37

▫ Mesaje , tratative, culise.

" **Văd pe generalul Condeescu** și îi spun **să transmită Rex** că sânt același **devotat Coroanei**, nu din platitudine, **ci din convingere** .

La ora 3, **Condeescu** mă cheamă la el.

Găsesc pe Urdăreanu , care luase masa împreună cu **Goga** [**între timp**] plecat .

Urdăreanu îmi cere **cuvântul de onoare** asupra **discrețiunii** celor ce-mi va comunica .

**Partidul N.Ț nu va mai fi chemat la guvern cât va fi regele ,
să știu că Regele se va lupta până la ultima limită.**

S-a hotărât să constituie imediat **un guvern Goga**,

cu concursul meu , Ghelmegeanu și Potârcă . [-----]

Călinescu / 24, 25 , dec.'37

▫ Tătărașcu, Dinu Brătianu

M-a chemat Dinu Brătianu , care m-a întrebat **ce avem de gând să gacem cu Garda de Fier?**

E o greșeală politică ce am adus noi.

Răspund că Maniu e obligat să mergă alături . **Spun** lui Dinu Brătianu de ce nu ia guvernul el personal. **Răspunde : < Acum la faliment ? Eu am fost de părere să plecăm >**

Lungă întrevvedere cu **Goga** . Îmi spune că **Tătărașcu a fost chemat la rege ieri**

și i-a spus că încercarea de a asigura prima majoritară ... inutilă .
Va trebui să se retragă . Tătăreanu cere 3 zile și întreabă cine va veni .
Rex răspunde : < Nu știu încă ! > [-----]
Călinescu / 25, 26, dec.'37

▣ Gabriel Marinescu , Elena Lupescu

Goga îmi spune că **Gabriel Marinescu va rămâne la prefectura poliției .**
Urdăreanu i-a spus din partea Rex că-l autoriză ca în prima ședință a Consiliului
să spună că **oricine va veni , pentru orice chestiune, din partea d-nei L [upescu] ,**
la orice ministru sau autoritate, să fie imediat sancționat [-----]
Călinescu / 26 - 27 dec.'37

▣ Ultimele aranjamente : Antonescu .

[-----]

Cer să intre și general Antonescu .

Goga a fost de aceeași părere și l-a cerut regelui.

Regele l-a acceptat la Comunicații, luând primul ministru Armata .

Discut cu Ionel Antonescu .Nu primește decât dacă i se dă Armata .

Garanții că nu mergem cu Germania. **Antonescu ar vrea să-l luăm și pe Gh.Brătianu**

S-a și întâlnit, dar combinația cade . [-----]

Călinescu / 28 dec.'37

▣ Constituirea guvernului

" **Se constituie guvernul. Rex** subliniază caracterul de colaborare.

Vorbind cu mine , apoi , îmi spune că are toată încrederea .

Adaugă : < **Îți mulțumesc pentru ce ai făcut pentru mine** >

Armd.Călinescu / 23-28 dec. '37

32.) " **Parlamentul Românesc** " : / **succesiunea ; guvernul ; personalități** / 31 dec.'37

(Rev. " Parlamenul românesc " , an VIII , no. 255-258,31 dec.193, p. 1-2)

[LD : **euforie prematură ; jubilară excesivă** , având în vedere că **PNC** s-a situat la alegeri pe **locul IV** , întrunind doar **9 % din sufragii**.

Sunt niște "**cronichete**" **partizane** , la o revistă la care existau condeie de toate culorile politice, inclusiv naționaliste.

Altfel , opiniile sunt cât se poate de superficiale : zeflemiste cu **PNL** și guvernul **Tătăreanu** ; încurajatoare pentru **PNC devenit , surprinzător " guvernamental"** ;

consolatoare pentru **Garda de Fier** ; și , pentru ca să nu se supere nimeni ...

cu asigurarea optimistă că **democrația românească va să vină !**

Doc.integral : fișier **Guvern Goga , XVI**

[LD : **NB : ca să ai în față :**

Formațiunea	Voturi	Procentaj	Loc	Mandate
Coaliția guvernamentală	1.103.323	35,92%	I	152
PNT	626.642	20,40%	II	86
Totul pentru Țară	478.378	15,58%	III	66
PNC	281.167	9,15%	IV	39

LD : Apropo de "curente" , o banală socoteală aritmetică , spulberă afirmațiile cronicarilor :

I. Peste 60% curent democratic ; peste 7 % minorități ; doar **24,73 % curent naționalist !**

II . Ca procentaj (35,92%) , **pe locul I** s-a aflat **PNL** (nu **PNT**) ,

întrunind cu peste 10 procente mai mult , decât curentul naționalist !

Revista / 31 dec.'37

▣ Succesiunea : curent naționalist !

▫ Elanul sufletesc al românismului

Mai dificilă a fost problema succesiunii . **Țara hotărîse** și cei în drept se învoiră să o asculte .
Pe cine trebuia să punem în locul celor îndepărtați ?

Nu mai era vorba de partide , ci de curente .

Și este evident că **România se află străbătută**
de un **formidabil curent naționalist** de înnoire .

"Se putea face oare abstracție de **fenomenul acesta de mari proporții ?**

Și încă **pentru o chestiune de procentaj ?** Firește că nu .

De aceea , **noi** , în sinceritatea și libertatea pe care întotdeauna le-am pus [-----]

vom spune că așa cum **s-a privit în inima lucrurilor ,**

s-a privit bine , din loc înalt [MSR] și de pe toate laturile .

" **Vor spune tinerii legionari** , înmărmuriți ei înșiși de marea adeziune a tinerimii țării ,
că ei au avut mai multe voturi .

Dar , pe această bază , de procentaj , **cel dintâi stă** - și nu numai pe această bază -
d. Iuliu Maniu . Guv.Goga / 31 dec.'37

33.) C.Z.Codreanu , Declarații , 29 dec.'37

(rev." Parlamentul Românesc " , an VIII , nr . 255-258 , 31 dec.'37)

CZCodreanu / 29 dec.'37

Corneliu Zelea Codreanu a dat ordin de **pace și odihnă** , anunțând **Anul Legionar !**

Ziarul "**Buna Vestire**" a publicat următoarea **manșetă** :

< Dacă noul guvern va căuta să-și îndeplinească idealul său naționalist , îl vom aproba.

Dacă va căuta să combată idealul naționalist al altora , îl vom combate .

Dacă guvernul va urmări nimicirea forțelor iudaice , îl vom aproba .

Dacă noul guvern va urmări slăbirea unor forțe românești , îl vom combate . >

" Lăsând la o parte cei patru "**dacă**" , tonul apodictic și

" **ordinul**" de "**pace și odihnă**" al căpitanului ,

însemnăm **atitudinea , iarăși politică , a partidului Totul pentru Țară** ,

care **în viitor va fi chemat , poate , să joace și el rolul de împlinitor**

al unor năzuințe românești ce nu vor fi azi și mâine îndeplinite "

CZCodreanu / 29 dec.'39

34.) Istr.Micescu - Fabricius (ministr.Germ) , întrevvedere , 3 ian.'38

/ Micescu : Berlinul să nu mai sprijine Garda de Fier/

(Arh.ISISP, fond XIII , dosar 1313, f. 117-118 .Telegramă semnată Heimburg)

3 ian.'38 . La scurt timp după instalare , **Micescu** preciza ministrului Germaniei

la București , **Fabricius** , că **politica externă a României** se va orienta **conform dorinței regelui** ,

având și **sarcina de a combate Garda de Fier** , motiv pentru care

rua Brlinul ca Reichul să sisteze sprijinul pe care-l acorda mișcării legionare .

(Arh.ISISP, fond XIII , dosar 1313, f. 117-118 .Telegramă semnată Heimburg)

Istr.Micescu / 3 ian.'38

35.a)CZCodreanu Predeal)- red."Buna Vestire "(Bucur.) , interceptare telefonică , 3 ian.'38

(AIC, fond Casa Regală , Crol II , dosar 33 / 1938, fila 34-36)

[LD : Document istoric ? Da, dovedind că, în condițiile în care **viața politică se retrăsese**
din întruniri și declarații publice, pe primul plan **se ridicaseră culisele**.

Totul părea că **se aranjează prin telefon !** dar pentru asta, Siguranța sau Poliția ,
apelase la **mijloace "neortodoxe "** pentru ca **regele să fie informat**]

- **Redacția** : Căpitanul e acolo ?

- **col.Zăvoianu** : Nu

- Red. : Gazeta *Timpul* [**Gafencu**] , *Capitala* , *Neamul Românesc* [**Iorga**] ,
dau următoarea informație : < **Conducerea partidului Totul pentru Țară**
anunță că nu va participa la noile alegeri , pentru că nu și-a verificat forțele
și guvernul calculează avantajele pe care le va avea din această abținere . >
- **Zăv. : Dar asta e o porcărie !**
- Red.: Tocmai voiam să știm ce facem .
- **Zăv.:** Văd că au scos zvonul că unii legionari au trecut de partea guvernului .
E tocmai contrar .!
- Red. : Trebuie să trimiteți pe cineva la Căpitan , să avem o deslegare ...
- **Zăv.:** Uite ce spune acum Căpitanul : **Dați o desmintire ,**
intitulând-o < **DI.Corneliu Codreanu dă în judecată > ,**
arătând falsitatea știrii și protestul Partidului Totul pentru Țară
-Red. : **Știi că Titulescu s-a înscris în PNT ?**
-**Zăv. :** **Serios ? A, ha!**
-Red. **Vaida cred că trece la cuziști**
CZCodreanu / 3 ian.'38

35.b) **C.Z.Codreanu - Iuliu Maniu** , întrevedere , Athéneè Palace, 6 ian.'38

Anunțarea conf de presă : 13 ian. .

("Universul" , 7- 10 ian.'38)

CZCodreanu a vizitat aseară pe **Iuliu Maniu** la Athéneè Palace .

CZCodreanu a convocat pentru **joi, 13 ianuarie** , la sediul mișcării legionare
(str.Imprimeriei) pe **ziariștii români și străini** , pentru a face o **declarație**
privind **atitudinea mișcării legionare față de guvernul Goga**
C.Z.Codreanu / 7-10 ian.'38

36.) **Armd.Călinescu** , **Însemnări 10, 12 ian.'38**

[LD : Din păcate, nu avem multe documente și mărturii privind această scurtă
și frământată guvernare . Dacă ar fi să dăm crezare lui Călinescu,
Urdăreanu era veriga de legătură cu Palatul , iar Călinescu se afla în plin efort
- ambițios , subiectiv și oportunist efort !-de a capta bunăvoința regală prin scenarii și
manipulări , conforme cu năzuința lui Carol de a se debarasa de povara partidelor .]
Armd.Călinescu , **Însemnări 10, 12 ian.'38**

10 ian. Lungă convorbire cu Urdăreanu . Îmi spune că am căpătat încrederea regelui [-----]
Îi spun că **situația guvernului nu e tocmai bună** :

[-----]

5. **generalul Antonescu și Gigurtu simpatizează cu Garda ;**

6. prin **concentrarea liberală** și eventuala **acțiune comună** cu n.ț [**național -țărăniști**]
se slăbește poziția noastră ;

7. spun că trebuie **atenție la Vaida** și **pregătit întregirea PNT cu noi** [LD : **grupul disident**]
E de acord , va vorbi cu Rex .

12.ian. **Goga** mă ia de la gară cu mașina lui și-mi spune că **va vorbi cu popa Moța**
pentru desfacerea pactului dintre Gardă și n.ț.[**național -țărăniști**]

Armd.Călinescu / 10, 12 ian.'38

37.) **Corneliu Zelea Codreanu** , **Comunicat** , 13 ian.'38

CZCodreanu : **Circulară** : comemorare **Moța și Marin**

Circulări și Manifeste , 1927-1938 ,

Colecția "Europa" , **Ion Mării** Munchen, Ediția a 5-a, 1981 .

Vezi doc.integrale :fișier **Garda de Fier VII** (scrieri)

[LD : În aceeași zi, un **Comunicat** de presă și o **Circulară** .

Dacă se face abstracție de fondul doctrinei (consecvent și perseverent antisemită) , ce transmitea el ca mesaje ? :
hotărârea de a avea o conduită **legalistă** , și de a imprima mișcării acest caracter "**cuminte**" ;
predispoziția spre **colaborare** cu guvernul , inclusiv în parlamentul reieșit în alegeri , unde întrecea cu mult în procente PNC ;
afirmarea loialității față de rege , în termeni categorici , ba chiar și în numele lui Maniu ;
Este mai greu de stabilit dacă această tactică denota viclenie, capcană, frică sau oportunism.
În orice caz , asemenea declarații **nu puteau oferi pretext de represiune.**
Pentru legionari, **rugăciune și reculegere la comemorarea jertfei lui Moța și Marin]**
▣ **Acuzele gogo-cuziștilor la adresa Gărzii**
▣ **Sprijin guvernului naționalist**
▣ **Sprijin în parlament**
▣ **Contra noilor alegeri**

CZC / 13 ian.'38

▣ **Comunicat : atitudinea față de PNC și guvernul Goga - Cuza(p. 234 -237)**

" Domnilor ziarști,

Vă rog aduceți la cunoștința celor pe care îi interesează părerea noastră, următoarele :

Este cunoscută **atitudinea** de acum o lună a **Partidului Național Creștin**

față de mișcarea legionară. Păstrăm rănilor unui **atac nedrept, care ne-a durut,**

nu pentru că ar fi avut vreun efect electoral asupra noastră,

ci pentru că **a fost nedrept și mai mult decât nedrept.**

Ploaia care s-a bătut asupra noastră **prin scris și întruniri publice ,**

s-a fixat în jurul a **două acuzații :**

I. **Că noi am fi trădat cauza națională , trecând la inamic și devenind apărătorii jidanilor**

Acuzație nedreaptă , aruncată până în ultimul sat, neconținând în sine nici cea mai mică sămânță de adevăr.

II. **Că noi, prin pactul de neagresiune făcut cu dl Maniu,**

am fi început o acțiune antidinastică .

Pot declara că atât d-l Maniu cât și subsemnatul **considerăm ca o crimă**

orice acțiune sau fapt care ar putea , nu să atingă Dinastia, dar să întunece măcar strălucirea gloriei Sale.

Deci nu a fost adevărată nici acuzația de mai sus.

III. Al treilea atac a fost cunoscuta **campanie de atâtare a autorității împotriva noastră,**

în scopul de a ne rășlui listele din 18 județe , sub pretextul **că cei plecați în Spania ,**

și cei rămași în viață, și-au pierdut calitatea de Român. [-----]

Susținătorul , în vizibila plăcere și aprobare a puterii iudaice ,

a acestei uluitoare și ofensatoare teorii , **a devenit ministrul de Externe**

în actualul Cabinet PNC .[Istrate Micescu]

" Și acum , urmează a ne fixa **atitudinea față de noul guvern .**

Vom aluneca oare pe panta trasată de el ?Nu ! Pentru că noi trebuie să fim corecți

chiar dacă alții n-au fost cu noi, și să nu lăsăm nici o pată pe trecutul mișcării noastre .

Noi vom zice :

<Oricum și pe oriunde ați venit , fiți bine-veniți !

Sunteți un guvern naționalist .

Eu nu am dreptul nici măcar să vă suspectez buna-credință ,

chiar atunci când unele lucruri nu le înțeleg , sau mi se par greșite.

Un om corect nu se poate năpusti asupra altui om , din primul ceas,

înainte de a fi lăsat **să-și pună în aplicare gândurile sale.**

Când dvs luați măsuri cu caracter antisemit, multe -puține , câte puteți,

nu voi ajunge eu în situația de a vă putea lovi.

Nu voi ajunge eu în postura de a fi unealta jidanilor ,

de a deveni o speranță a lor în contra unui guvern naționalist .

Guvernarea este o piatră de moară așezată pe umerii câtorva oameni .

**Nu mă veți vedea pe mine nici o dată sărind deasupra acestei pietre ,
pentru ca să mai apăs și eu umerii deajuns de încărcăți.**

De asemenea, împins de vreo invidie plină de josnicie, nu mă veți găsi strigând :
" **iată aceștia îmi iau și execută din programul meu și eu ce voi mai face ?** "

Ci zic acum și voi zice totdeauna : **să vă ajute Dumnezeu să faceți
pentru neamul românesc tot ce vrem, tot ce am vrut, tot ce a visat mintea noastră
că ar putea face .** > [-----]

*

" **Nu sunt de părere că e bine ca PNC să dizolve Corpurile legiuitoare
și să procedeze la noi alegeri** , deoarece părerea mea este că **guvernul nu poate atinge ,
în noi alegeri , nici 30 %** .Ceea ce ar însemna **un efort inutil** care ne-ar duce la punctul
de la care am plecat , adică **la un guvern fără primă , deci fără majorități parlamentare .**

" Mie îmi convin alegerile, pentru că legionarii sunt neobosiți și vor da bătălia
având ca țintă de atins : dublarea voturilor .

" **În cazul deschiderii actualelor Corpuri legiuitoare ,
Mișcarea Legionară este dispusă să acorde votul său pentru buget și
pentru votarea unor legi urgente .**

" Termin atrăgând atenția acelor care , în nechibzuința lor,
**încearcă să împingă Coroana spre o dictatură ,
că aceasta ar echivala cu o nenorocire .**

" **Cea mai mare înțelepciune este aceea de a ști să ocolești poziția care
ar putea pune Coroana în conflict cu națiunea sau cu destinul Ei . "**

////////////////////////////////////
(94 / IX) CZCodreanu / 8 ian.'38

▣ **Pentru ziua marei jerfe : 13 ianuarie (p. 232- 233)**

La 1 ian.'38 se împlinea un an de la plecarea legionarilor în Spania .

La 13 ian., la ora 4,30, un an de la moartea lui Moța și Vasile Marin, la Majadahonda.

" Luați măsuri ca pretutindeni această zi să fie petrecută în **post negru și rugăciuni** la biserici.
[-----] Rog ca această zi să treacă **fără părazi , fără sgomote , și fără ieșiri** care să turbure
măcar prin preocupare , adâncă durere și jale din sufletele noastre .

Nu ieșiți cu manifestări în lume, ci **fugiți de lume** [-----] Să trăim această zi în noi
cetind ce ne-a lăsat Moța [-----] Legionari, **rugați-vă și postiți până în ultimul sat "**

////////////////////////////////////

Solemnitate legionară : înființarea "**Corpul Moța și Marin**"(comand. Al.Cantacuzino)
(Arh.ISISP, Fond V, dosar 225 , *Corpul detectivilor, Secția I* , f. 120)

Solemnitate la Casa Verde. 6 - 700 legionari . Pentru **pomenirea lui Moța și Marin .**

**CZC a citit un Ordin : < Se înființează pe ziua de astăzi , 13 ian. a.c. ,
un corp select de legionari , care va purta denumirea de Moța și Marin și care
nu va putea depăși nici o dată numărul de 10.000 ; organizator al acestui corp,
se numește comandantul legionar Alexandru Cantacuzino . >**

Corpul trebuia să se evidențieze prin **sacrificiu personal al vieții , cinste, fapte eroice ,
sfidând moartea ...**

////////////////////////////////////

CZC / 13 ian.'38

38.) Armd.Călinescu , Însemnări13, 14, 15 ian.'38

/ discuție cu Rex / dilemă : convocarea parlamentului ? dizolvare ? alegeri ? /

[LD : Din mărturiile lui Carol, aceste pagini au fost rupte ! ;

din mărturiile lui Tătărescu , evenimentele din perioada dec.'37 - 1940 lipsesc ,
doar fotografiile reproduse îl arată pe Tătărescu la 11 ian.'38

cu Dinu Brătianu și Gh.Brătianu , la reîntregirea PNL! ;

lui Goga i se apropia moartea, și , ocupat cu guvernarea, nu și-o fi scris jurnal ! .

Mă văd silită de aceea să folosesc acele infame înregistrări telefonice
și mărturiile lui Călinescu și Codreanu .]

13.ian. Consiliu economic, sub președinția Rex. [-----]
După consiliu, r. m-a reținut 30 minute . Am discutat asupra situației .
Mi-a spus că **are scrupule în privința dizolvării parlamentului** , înainte de întrunire
Îi răspund că **nu putem merge pe terenul lui Maniu . [LD : linia constituțională]**
Vorbesc de necesitatea unei **întregiri național-tărăniste cu Vaida .**
E favorabil și va chema pe Vaida în audiență .
Seara , Urdăreanu îmi spune că Rex i-a comunicat că eu
nu mai sunt așa pesimist cum îi spusese el.
Urdăreanu îmi spune că **a lucrat pentru calmarea Gărzii de Fier .**
Crede că e bine **să facem și noi întregirea cu Vaida** , înainte de alegeri .
Spune că Rex mă va chema în audiență împreună cu Goga.
Goga, nițel îngrijorat , adusese la palat **decretul de dizolvare [a parlamentului] .**
Rex nu l-a semnat
14. ian. Rădulescu -Mehedinți [**ministr.Juștiție**] a adus la audiență **decretul de dizolvare .**
Rex nu l-a semnat [-----] Rex l-a întrebat dacă **nu s-ar putea obține**
încrederea majorității liberale în Cameră !
/ **Vaida** a fost primit în audiență .
/ **Codreanu** a făcut declarații neostile guvernului .
/ **Liberalii** s-au întregit [**la 11 ian.**] **Tătărescu** pare încercuit .
/ **Maniu** ar încerca **o manevră cu Dinu Brătianu**
Armd.Călinescu / 13- 14.ian.'38

Guv.Goga . Dizolvarea parlamentului .Fixarea alegerilor pentru 4 - 6 mart.'38

(**anularea alegerilor**)

39.) Armd.Călinescu , Însemnări ... ,/ dizolvarea parlamentului / fixarea alegerilor / 18 ian.'37

Audiență la rege. Aprobă **decretul cu schimbarea semnelor *** [**electorale**]
Rex îmi spune că **a vorbit cu Vaida** și l-a îndemnat la **o înțelegere cu centristii**
[**adică cu grupul disident**] **Vaida ezită .**

***Notă .**

[**LD : Ce tâmpenie sau ce bătaie de joc** cu înlocuirea simbolurilor electorale , cu puncte !
Cum ar fi trebuit să arate buletinele de vot cu ... puncte de la 1 la---10, 15, 20, 28
, câte formațiuni s-au înscris. ?! Începea bătălia pentru depunerea listelor !]

Parlamentul a fost dizolvat la 18 ian.

S-au hotărât **alegeri pentru 4 martie** (Cameră și Senat) , respectiv **5-6 mart** (județene)
S-au **desființat vechile semne** .În locul lor , **puncte** : Guvernul - 1 punct ; PNL - 2 puncte ;
Fr.Rom. -3 puncte ; **Totul pentruȚară - 4 puncte** . etc etc
Până la 26 ian. , **s-au înscris 28 de partide !**
(A.I.C., fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 / 1938 , f. 416, 731)

Armd.Călinescu / 18 , 23 ian . '38

[**LD : 26 ian.2004.** Despre această audiență **bâiguia ceva Cristoiu** la emisiunea cu
Nicador Florea Codreanu. Avea un doc. purtând semnătura lui **Antonescu** ,
care insistase ca **Regele să-l primească pe Codreanu**.
Antonescu , în tot acest timp, **a stat mai mult la la Predeal , unde era și Codreanu**]

[LD : La 15 ian., Goga îi spusese lui Călinescu că **Urdăreanu** îl consultase în legătură cu eventualitatea ca **Maniu și Codreanu să fie primiți de Rege.**

În această însemnare, se vede fără dubiu **întreaga urzeală a lui Armand Călinescu**, pentru ca **Maniu să fie izolat cu orice preț!** Maniu devenise **inamicul public nr. 1!** Admitea chiar **o relaxare cu Codreanu!**]

" **Vorbesc mult cu Urdăreanu** . [-----]

Mă întrebă ce cred de **eventuala primire a lui Codreanu** .

Răspund că **dacă ar cere el și ar promite liniște și [să se] depăreteze de Maniu ar fi interesant , deși aceasta i-ar crește acțiunile .**

Armd.Călinescu / 18 ian.'38

40.) **CZCodreanu ***, Ordin confidențial : pentru noi alegeri , 18 ian.1938

Circulări și Manifeste , 1927-1938 ,

Colecția "Europa" , **Ion Mării** Munchen, Ediția a 5-a, 1981 . (p. 238)

[LD : mare schimbare de ton față de gogo-cuziști!]

* Notă.-

Declarațiile d-lui Corneliu Codreanu sunt apreciate ca fiind **cuminți , adevărate** .

CZC apare ca un **șef al unei mișcări de "inoire"** .

Stelian Popescu, Predeal : Circulara d-lui Codreanu pentru partidul Totul pentru Țară :

Rămân aceeași șefi, aceleași liste .În caz că va apare decretul de dizolvare a parlamentului, legionarii trebuiau să depună prima sau a doua listă .

Deviza mișcării : Dublarea voturilor , încât Partidul să ajungă la **1 milion de voturi** .

(Cf. " Universul " 17 ian.'38) -----

CZCodreanu / 18 ian.'38

"**Nu se va publica nicăeri această scrisoare ; este confidențială, pentru legionari "**

" Rog ca aceste câteva rânduri **să fie citite gradelor legionare** și unui număr cât mai mare de legionari , **chiar în cuiburi** , pentru ca să se poată și ei orienta :

I. Este **aproape sigur** că **vor fi noi alegeri** .

II. **Veți fi deci gata** , în așteptarea **depunerii listelor**.

Și le veți depune a 2-a, chiar prima dacă puteți, în orice caz pe pagina întâi.

Șefii de județ care nu vor fi atât de inteligenți , dibaci și iuți , pentru a afla la timp , a depune bine lista , **vor fi slab notați**.

III. Până la cel din urmă legionar, va păstra **o notă de mare demnitate** .

Nu se va deda în propagandă la mici răutăți, la aluzii răutăcioase, calomnii , insulte etc.

Și aceasta , **cu deosebire, la adresa cuziștilor**.

O linie de **mare corectitudine**. [-----] Pe noi să ne voteze cine crede în noi.

IV.În general, în propagandă : **Nu atacați pe nimeni!**

Nu veți zice :

Să ne votați pentru că cuziștii, țărăniștii, vaidiștii sunt răi .

Ci veți zice : Votați-ne pentru ce avem noi bun.

Votați-ne pentru credința și jerfele noastre .

Nu mai întunecați sufletele oamenilor , ci mergeți cu **voie bună** , **vorbiți-le numai de bine, de nădejdi, de biruință**, împărtășindu-le bucurie și lumină .

[-----]

V. **Faceți-vă planurile** , strângeți rândurile în grabă și **porniți spre noua biruință "**

CZC / 18 ian.'38

41.) **Direcția Poliției** , interceptări telefonice , 17, 18 ian.'38

Legionarii se pregătesc pentru alegeri

(A.I.C., fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 / 1938 , f. 416, 731 ;326 -327 ;)

[LD : **Parlamentul a fost dizolvat la 18 ian.** S-au hotărât **alegeri pentru 4 martie** (Camera și Senat) , respectiv **5-6 mart** (județene) S-au **desființat vechile semne** .În locul lor , **puncte :**

Guvernul - 1 punct ; PNL - 2 puncte ; Fr.Rom. -3 puncte ; **Totul pentru Tară - 4 puncte** . etc etc
Până la 26 ian. , **s-au înscris 28 de partide !**

Toată această agitație , a fost blocată , mai întâi cu schimbarea semnelor ,
apoi... cu anularea convocării de alegeri . Nu s-a mai întâmplat o mai mare bătaie de joc !]

////////////////////////////////////

Convorbiri telefonice

București (sediul Legionar) - **Pitești**

- Pitești : Ce s-a anunțat ?

- Bucur : Nimic. **N-a apărut încă decretul de dizolvare** [a Parlamentului]

Stați la post .Cred că apare până diseară .

- Pitești : S-a auzit o colaborare cu Vaida .Este adevărat ?

- București : **Nu, nicio dată ! Ori singuri, ori nu .**

////////////////////////////////////

Cantacuzino (București ,sediul legionar) - **Chișinău**

- Chișinău : Ce fac camarazii ?

- Cantacuz. : **Sunt la tribunal.Așteaptă . Nu se știe când se va dizolva** [Parlam.]

////////////////////////////////////

Casa Cantacuzino (București)- **Piatra Neamț**

-P.N : vreau pe camaradul Oraviceanu ...

-Bucur. ; Aici **Oraviceanu**

-PN : Ce să facem cu zvonurile ? Să stăm la tribunal toatănoaptea ? Curierul a plecat ?

-Bucur. : **Da, cu noi ordine de la Clime**

////////////////////////////////////

Casa Cantacuzino (București)- **Sibiu** / 18 ian.

-Sibiu : Cine e ?

-Bucur. : **Preot Dumitrescu** [Borșa]

-Sibiu : S-a publicat M.O ?

-Bucur. : NU.Dar să fiți atenți la tribunal

-Sibiu : **Ce face Căpitanul ?**

-Bucur. : **Acum e mai bine.**

////////////////////////////////////

Casa Cantacuzino (București) - **Pitești** / 19 ian.'38

- Pitești : Ce facem cu listele ?

- Bucur. : Parlamentul a fost dizolvat . Listele s-au depus pentru întreaga țară .

S-au schimbat semnele. **Totul pentru Tară are 4 puncte.**

D-ți **retragi listele de la tribunal** , dar reține 25 oameni pentru noi dispoziții .

- Pitești : Atunci plecăm la sediu ? Vom primi noi ordine ?

- București - Da.Telefonic.

////////////////////////////////////

București- Piatra Neamț / 19 ian.

- Bucur. : **Aici am depus noi pentru întreaga țară .**

- P.N. : Ce număr avem ?

- București : **Nr. 4 , cu 4 puncte .**

- PN.: Atunci plecăm acasă .

- Bucur. : Dute cu oamenii și fiți în legătură cu tribunalul .Trăiască legiunea !

////////////////////////////////////

Casa Cantacuzino (Bucur) - **Sediul legionar** (P.Neamț)

-P.Neamț : **Am primit azi scrisoarea Căpitanului cu "Dragii mei " .**

Ce facem cu stăpânirea asta ?

-Bucur. : **O propagandă masivă . Aștia cred că cu giumbușlucuri vor împiedica mișcarea legionară !**

-P.N. : **Manifeste** faceți ?

-Bucur. : **Să vedem dacă admite Căpitanul**

Alegeri / Garda de F / 18 , 19 ian.'38

42.a) Febra alegerilor , convorbiri telefonice interceptate , 18 -24 ian.'38

/ Maniu - PNT - derută, mobilizare privind alegerile /

(Arh.I.C., fond Casa Regală , Carol II, dosar 33 / 1938, f. 332, 338, 375, 783, 787 ș.a. dosar 32 / 1938 , f. 1- 6 , ș.a. ; Arh.ISISP , Note de poliție , fond XII, dosar 2596 / 1938 (Arh.MAI , dosar nr 2 / vol. 38 / 1938 f. 87 -92))

[LD : nu știu dacă liderii național-țărăniști realizaseră că partida era deja pierdută .

Cert este că s-au lăsat prinși în această capcană și că explicațiile lor suferă

o ușoară metamorfozare privind cauzele care au dus la ... blocajul politic din dec. '37 .

Dacă Iuliu Maniu încă mai perseverează în argumente constituționaliste ,

Mihalache (spre exemplu) pare a regreta că nu a primit guvernarea cu Vaida (la 13 dec.'37)

Bine'nteles, vinovații erau : Tătărescu (pentru trecut) , Călinescu (pentru prezent)

Este de remarcat mobilizarea "gărzilor" PNT , care urmau să înfrunte "lăncierii" ,

(ca la alegerile parțiale din '35 ,ca la alegerile din dec.'37) ceea ce conferă acestei

instituții quasi-militare de partid , statut și tradiție.]

"Timpul " (București) - Budapesta / 18 ian.'37

-București: Maniu a stat câteva zile la Bădăcin , s-a întors la București, activează intens.

leri s-a întreținut cu Codreanu și Gh.Brătianu .

Se vorbește acum de o întâlnire Codreanu -Vaida .

////////////////////////////////////

#București - Roman / 18 ian.

-Bucur.: Caută să vă înțelegeți și cu Garda de Fier , că am vorbit cu Maniu ,

vom face din nou pact de neagresiune cu gardiștii .

////////////////////////////////////

Maniu (București) - Cluj / 24 ian.'38

-Maniu : În urma contestației, Comisia a hotărât și ne-a pus pe locul III .

Lista pentru alegeri este așa acum :

Guv. - 1 punct PNL - 2 puncte PNT - 3 puncte

Vaida - 4 puncte G de F - 5 puncte

Cluj : Atunci de ce au mai schimbat legea ?

Maniu : Spuneți la toată lumea că semnul nostru este Sfânta Treime , morala creștină .

Trebuie popularizată vorba asta

////////////////////////////////////

Javor Bela (Bucur.) - Budapesta / 24 ian.

-București : Gărzile PNT au hotărât că în Ardeal vor purta numele "Maniu" (șef, Ilie Lazăr)

iar în Vechiul Regat numele lui " Lupu" (șef , g-ral Rujinski)

Mihalache a ținut un discurs la Curtea de Argeș , în orașul lui Călinescu ,

și a vorbit despre trădarea acestuia.

Atunci când el a refuzat formarea guvernului cu Vaida, Călinescu l-a aprobat .

A mai spus că tratativele dintre Goga și ACCuza la fuziune, s-au ținut în casa unui evreu ,

ceea ce spune multe despre " antisemitismul" lor .

El va rezolva problema evrească prin cooperatie .

////////////////////////////////////

București -Budapesta (corespdență de presă) / 26 ian.

-Bucur. : Maniu a spus că va desființa gărzile PNT

când și guvernul va dizolva " lăncierii " .

A mai spus că , între PNT și legionari a intervenit o " convenție mută "

////////////////////////////////////

PNT / alegerile / 18 -25 ian.'38

42.b) Armand Călinescu , Însemnări ... / audiențe la MSRegele / 25, 31 ian.'38

/ Plan electoral / Declinul partidelor : PNL, PNT , PNC , G de F / Anarhia electoratului /

/ Soluția : schimbarea Constituției / reforma Parlamentului / Metoda : vacanța partidelor /

[LD : am mai spus , va fi foarte greu să stabilesc cu exactitate autorii inițiativelor ,

paternitatea ideilor , răspunderea actelor . Dar însemnările lui Călinescu îmi dau posibilitatea

stabilirii unui "calendar" al acțiunilor lui Carol II .

Toate acestea el zice că le-a discutat cu Regele . Toate acestea s-au aplicat .

Chiar cu laconice cuvinte , îmi dezvăluie **planul ocult** pus la cale **contra adversarilor lui Carol** de către unul din **co-autorii loviturii de stat .**]

Armd.Călinescu-MSR / 25 ian.'38

▣ I. Plan electoral

1. **Dispariții mistice** .Semnele . [**ideea cu punctele a fost a lui ?**]

Detalii.**Torpilea proiectului** [**conta pe o nereușită !**]

2. **Dispersarea adversarului** , înmulțirea secțiilor de votare [**distrugerea fief-urilor !**] .

3. **Demonstrații de forțe** . Jandarmerie , concentrare , înzestrare [**intimidare !**]

4. Corectare pe linii mari : [-----]

c) **Garda de Fier** .Corpul Moța și Marin . Emoție în țară . Reacțiune necesară .

[**explicație pentru hărțuirea la care au fost supuși legionarii**]

[-----]

Armd.Călinescu- MSR / 31 ian.'38

▣ III. Pentru afirmarea autorității .

[**LD: Măsurile vizau partidul de guvernământ și guvernul din care făcea parte !**]

" **Am riscat cariera , risc și viața** . [**conștiința pericolelor la care s-a expus**]

O fac pentru rege și țară . [**cum să măsoari aceste sentimente ? ce ascund ele în profunzime ?**]

Nu pentru a lăsa să se creeze o armată de partid de care nu sunt sigur mâine !

Desființarea lăncierilor [**acțiunea anti gogo-cuzistă**] Altfel nu avem bază morală .

Să înceteze incidentele .O circulară . Ar avea efect asupra populației **pentru calmare** .

Am ezitat din motive de a menaja susceptibilitățile .Svastica pe prefecturi !

Armd.Călinescu- MSR / 31 ian.'38

▣ I. Declinul partidelor

" **Toate partidele au pierdut dinamismul lor.**

Nu mai pot fi factori de stăpânire a situațiilor , cu atât mai puțin de redresare a țării .

Sânt adevărate asociații de speculare a beneficiilor puterii .

Iar puterea , în ultimă analiză , o acordă suveranul .

Căci nici un partid nu o poate cuceri altfel .[**alegerile indicaseră , totuși, forța lor electorală !**]

Singura forță populară și dinamică este Garda de Fier . [**lucrurile nu stăteau chiar așa !**]

Dar aceasta are un caracter revoluționar . Triumful ei ar fi o catastrofă pentru stat . "

[**acesta va fi leit -motivul tuturor explicațiilor și argumentelor ce se vor da ulterior !**]

Armd.Călinescu- MSR / 31 ian.'38

▣ V. Soluția : schimbarea constituției !

II. Anarhia elecoratului [-----] a) b.) c.)

III.Țara e bolnavă . [**cu asemenea premise, concluzia părea firească**]

IV.Rolul de arbitru al suveranului [**toate vorbele care s-au rostit, nu sunt reproduse**]

V.Soluția[**31 ianuarie: zarurile sunt aruncate !**] **Schimbarea constituției.**

Armd.Călinescu- MSR / 31 ian.'38

▣ VI. Metoda : vacanța partidelor !

" **Punerea în vacanță a partidelor** .[**termenul este echivoc : "vacanță " , nu desființare**]

E o atmosferă propice pentru a înlesni viitoare regroupări , pe baze noi .

[**dizidentul vizează lovirea partidelor existente , pentru a înlesni regroupări viitoare**]

Prin dispersarea forțelor politice [**iată metoda**] ,

singurul element care răsare și se impune e Coroana .[**iată scopul**]

Când partidele au încercat să întunece Coroana,

cea mai bună replică e aceasta .[**iată răzbunarea**] [-----]

▫ **Măsuri și acțiuni imediate : lovitură de Palat**

[LD : Scenariul discutat de Călinescu cu Carol II a mai suferit unele modificări.

Ele nu au schimbat cu nimic **fondul și etapele fixate** .

De aceea consider foarte importantă această mărturie .

De aceea, **imediat** . Ocrotirea [**otcroierea**] **unei noi constituții** .

Bine schițată, în taină . Pusă la punct . [așa s-a procedat ! În săptămâna în care partidele încă mai făceau campanie electorală, încă mai sperau să ajungă la putere prin vot. !]

Apoi, un guvern sub o personalitate de prestigiu . [așa s-a ajuns la IPSS Miron Cristea]

Plebiscitarea Constituției și alegeri pe baze noi , repede . [așa se va aface]

S-ar crea o nouă atmosferă , de reală înnoire , **pe care ar face-o regele** , [asta era !]

în momentul când **partidele ajunseseră incapabile**

și forțele revoluționare primejdioase . "

Armand Călinescu / 25-31 ian.'38

43.a) Legionarii nu participă la alegerile comunale , 31 ian.'38

(" Universul " , 31 ian.'38)

Legionarii nu participă la alegerile comunale .

După o adâncă chibzuință , partidul **Totul pentru Țară** a hotărât să nu mai participe la alegerile comunale , căci **< decât să fiți primari legionari sub ordinele prefectilor și miniștrilor nelegionari , mai bine să mai așteptați puțin pentru ca să fiți primari legionari sub prefecti și miniștri legonari . >**

Legionarii trebuie : să lupte pentru alegerile generale ; să se poarte ca oameni ;

să nu atace guvernul naționalist la întruniri ; să ocolească conflictele ;

G de F / 31 ian.'38

43.b) Rapoarte ale Poliției privind acțiunea PNȚ , 25 - 1 febr. ian.'37 .

(Arh.MAI , dosar nr 2 / vol. 38, f. 87 -92)

[LD :cred că pe baza acestor ultime rapoarte , **Carol s-a hotărât** :

/ să nu permită marele **miting PNȚ** anunțat pentru luna **febr. în Capitală** ;

/ **să anihileze opoziția manistă** , și refacerea " Pactului " , lovind în legionari ;

/ **să nu mai țină alegerile generale** ;

/ să nu mai întârzie mult **lovitura de stat** .]

▫ **Consfătuirea provincială PNȚ , Ardeal și Banat / 27 ian.**

Notă / Poliție /28 ian.'38

▫ **Politica internă**

Privind politica internă , el **cere o campanie violentă împotriva guvernului și cu aceeași intensitate , împotriva partidului Totul pentru Țară :**

< Noi nu vom face pacte de neagresiune cu dl Codreanu ,

de care ne desparte o lume întreagă .

DI Codreanu este pentru statul totalitar și prea atașat de Berlin . [-----]

Personal am o mare admirație pentru Codreanu care e loial, sincer , ferm - seamănă cu mine - și de aceea vom lupta civilizată cu el .>

▫ **Reactualizarea pactului de neagresiune**

Maniu ar vrea să atragă de partea sa , în lupta contra actualului guvern ,

pe Codreanu și pe Gh.Brătianu .

Printre intermediarii folosiți în acest scop este Gerota junior .

Ei l-au sfătuit pe Codreanu să nu-l abandoneze pe Maniu .

Codreanu a acceptat să-l viziteze pe Maniu la hotel Athéneè Palace , și, împreună cu Gerota jr , au discutat 2 ore .

Maniu a cerut lui Codreanu reactualizarea pactului de neagresiune cu atacuri violente împotriva noului regim.

Codreanu și-a rezervat răspunsul , după ce se consultă cu prietenii .

Maniu s-a mai înțeles cu Codreanu ca, după venirea PNT la guvern, să pregătească ulterioara venire la guvern a Gărzii de Fier.

▫ Garda de Fier .

Printre intermediarii folosiți de Maniu în acest scop [reactualizarea Pactului] este Gerota junior , care a reușit să-l convingă pe Codreanu să vie la București , și au avut o consfătuire la care a participat și prof.Forțu .

Ei l-au sfătuit pe Codreanu să nu-l abandoneze pe Maniu .[-----]

În momentul de față , în Garda de Fier sunt două curente :

unul , influențat de căpitanul Siancu, vrea apropiere de Maniu ;

altul, cu expectativă binevoitoare față de guvernul Goga -Cuza

În ultima instanță , va hotărî Căpitanul .

////////////////////////////////////

București - Budapesta (telegramă de presă) / 1 febr.'38

- Bucur . : Alex.Vaida nu prea are încredere în succesul alegerilor viitoare .

Toate șansele le are PNT și Totul pentru Țară -.

////////////////////////////////////

PNT / 25- 30 ian.'38

44.) Telegrama cifrată a g-ral Bengliu ,4 febr.'38

/supraveghere și carantină politică pentru legionari /
CZCodreanu /

▫ Circulara 131 : Telegrama g-ral Bengliu (p. 251-252)

Unitățile de jandarmi au primit următoarea telegramă cifrată :

< No. 5861. **Luați măsuri de supraveghere și carantină morală asupra oamenilor de trupă și-n special concentrațiilor dubioși ori bănuți ca gardiști, comuniști ori sectanți .** Supravegheați și atitudinea ofițerilor . **General Bengliu . >**

*

"Bine frate naționalist , pe de o parte îmi faci teoria frăției și unirii , iar pe de alta , dai telegrame cifrate ca să mă supravgheze ca pe un periculos dușmn al statului ? Mă așteptam să fie supravegheați toți delapidatorii banului public, îmbogățiii prin fraudă, toți jidanii din armată. Tot pe mine mă supraveghezi ? Ce ironie! "

CZC / 4 febr.'38

45.) CZCodreanu , guvernul Goga -Cuza , represiunea legionarilor , 1-4 febr.'38

Circulări și Manifeste , 1927-1938 , Colecția "Europa" , Ion Mării , Munchen, 1981
(LD : Arh. ISISP, Fond V, dosar 224, Direcția Genreală a Poliției, Secția I-a ,f.32)

▫ Circulara 129 : guvernul Goga -Cuza - măsuri represive. / 1 febr.'38

(LD : Arh. ISISP, Fond V, dosar 224, Direcția G-rală a Poliției, Secția I-a ,f.32

Am dat-o în " România în vârtoarea ...)

"În urma știrilor triste primite din județe - în ultimele două zile - mă văd silit să convoc **Senatul Legionar al Capitalei** , pentru ziua de marți, 8 febr. , ora 9 seara .

Aproape în toate județele , Guvernul - prezidat de domnii ACCuza și Octavian Goga - a înțeles să ia **măsuri fără motiv legal sau moral împotriva Mișcării Legionare .** " **Șefi de județe, candidați, oameni** - păstrându-e în cea mai deplină legalitate și bună cuviință - au fost **opriți de a-și ține întrunirile** , prin bariere de Jandarmi , au fct **sechestrați** , au fost **arestați** , au fost **bătuți**.

" **Adunarea de marți** urmează a studia cu multă atenție și grijă, **măsurile ce urmează să le luăm pentru a ne apăra .**"

////////////////////////////////////

CZCodreanu / 3 febr.'38

▣ **Circulara 130 : legionarii sunt atacați de cuziști și jandarmi (p. 250-251)**

Corpul Detectivilor / 5 febr.

CZC a lansat **Circulara 130** în care vorbește despre **incidentele din jud.Neamț** , între **legionari și lăncieri** (**LD** : Arh. ISISP, Fond V, dosar 224, Corpul Detectivilor, f.32) De pretutindeni sosesc **vești grave. Legionarii sunt atacați de grupe de cuziști , la adăpostul jandarmilor. Legionarii aveau ordin să nu răspundă loviturilor.**

Pe 2 febr., în **jud.Neamț**, candidatul **Radu Budișteanu** ,în drum spre Tupilați, a fost **atacat de un grup de peste 100 cuziști** , îmbrăcați în uniforme albastre de lăncieri , urmați de **2 camioane de jandarmi**. Avocatul **Radu Budișteanu a fost insultat și lovit** . Însoțitorii săi, **prof.Andrei** (liceul P.Neamț) și **tânărul Vlad** , au fost loviți cu cuțitele , se află la **spitalul Răsboieni** , în stare gravă.

CZC trimite tuturor răniților , eroi care cad sub lovituri și nu răspund, salutul și admirația sa.

////////////////////////////////////

CZCodreanu / 4 febr.'38

▣ **Circulara 132 : muncitori și ingineri legionari , concediați (p. 252-253)**

Noi jertfe pentru biruința legionară :

/ 9 muncitori de la CFR -Givița - locomotive , concediați (lista) ;

/ 13 muncitori , trimiși la Comisia de disciplină (lista) ;

/ 3 ingineri mutați de la Simeria , în alte localități (lista)

" Primiți cu bucurie jertfa care vi se cere "

////////////////////////////////////

CZCodreanu / 4 febr.'38

▣ **Circulara 134 : Grup de legionari - Bănică Dobre ș.a atacați de jandarmi (p. 255-256)**

Vineri dimineața, 4 febr., ora 11 , un **nou și grav atac al jandarmilor** , din ordinul guvernului și al prefectului de Argeș , Pirică Emanoil .

Comandantul legionar Bănică Dobre (erou rănit pe frontul spaniol) însoțit de **alți 4 legionari**, Care mergeau la oîntrunire la Vâlcele, a fost ataca de **22 de jandarmi** în mijlocul **pădurii Culmea Dobrina** (sat Perișani). Legionarii au fost **insultați, loviți și târați la postul din sat.**

"...îndemn legionarii la liniște "

////////////////////////////////////

G de F / 1 - 4 febr.'38

46.) CZCodreanu , Circulara 135 : lagăre de internare, 6 febr.'38

"Circulari și manifeste "

[**LD** : cu același conținut, în Arh. ISISP, Fond V, dosar 224, Corpul Detectivilor, cu spații cenzurate , deoarece fusese dată spre publicare în presă.]

▣ **Circulara 135 : lagăre de internare ... (p. 255-256)**

"Aduc la cunoștința legionarilor și a întregii opinii publice

următorul **Ordin** transmis **inspectoratelor de jandarmi [5 febr.] :**

< Se înființează în raza fiecărui inspectorat , **un lagăr de internare** , pentru toate **persoanele care fac propagandă în alte județe** , chiar dacă sunt candidați,

pentru cei găsiți fără acte , pentru foștii comuniști.

Se exceptează dl Corneliu Z.Codreanu, bătrânul prof.Codreanu, dl Clime, și alte personalități marcante cunoscute ale Partidului " Totul pentru Țară." Arestații vor fi **transportați cu trenurile de noapte sau pe drumuri ocolind satele ,** **tot noaptea. [-----] Acelși procedeu se va aplica pentru toate partidele politice . >**

" Întreb dacă este adevărat ? Întreb pentru că nu-mi vine să cred. [-----]

Întreb guvernul naționalist al țării , care, în față, îmi face teoria frăției și unirii, **iar pe la spate , dă aceste ordine secrete ,** este acesta un act de omenie , de cavalerism, de onoare ? Bine frate naționalist , **tu faci lagăre pentru Români ?**

Faci lagăre pentru naționaliști ? [-----]

Vrei tu ca la sfârșitul guvernării tale să ieșim noi nimiciți, iar hoardele jidănești , pe care ai pretins că ai venit să le nimicești, **să iasă neatînse ? [-----]**

////////////////////////////////////

47.) PNTJ - alegeri și culise pentru succesiune , telefoane interceptate , 3 - 9 februarie

/ Maniu - Dinu Brătianu : întâlniri, eventual alianță , denunță Garda de Fier /

/ N.Titulescu : diplomatie și lansarea în alegeri /

/ Titulescu - Goga - Gigurtu : discuții lămuritoare/

(AIC , fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 / 1938 , f. 890... 957 ș.a, ș.a.)

(AISISP , fond V ,dosar 224, 226 , [arhiva Siguranței] , Corpul detectivilor)

(BCS , fond St. Georges , pachet CCII , dosar 2 / 1938)

[LD : Sunt ultimele zile dinainte de lovitura de stat . **Viața politică a României** este **paralelă și retrasă în culise . Zvonurile** sporesc și sunt în mare circulație .

Încă se fac și se desfac **acorduri electorale**.La **întruniri** , se încrușișează săgețile unor mesaje agresive . "**Gărzi** " de toate culorile zădărnicesc depunerile de candidaturi ale adversarilor.

Jandarmi și polițiști se amestecă să facă ordine : ciocnirile , bătăile , arestările sunt la ordinea zilei . **Maniu și Brătianu** , par gata să se apropie .

Ambii denunță caracterul periculos al Gărzii de Fier .

Titulescu să pregătește să intre în joc.

Codreanu încă mai **șperă să cucerească alegerile, deci puterea .**

Goga - primul ministru ! - crede că trebuie să guverneze , să facă alegeri , să facă față situației .

Regele este foarte ocupat : la Palat , probabil este un dute -vino neconținut .

Eu trebuie să reconstitui câteva zile de istorie românească din ele !]

////////////////////////////////////

Horodișteanu (Sediul legionar) - **United Press** (Viena) convorbire interceptată / 2 febr.'38

(**LD** : Arh. ISISP, Fond V, dosar 224, Am dat din ele în cartea " România în vâltoarea ...)

-Viena : Acolo este **Garda de Fier** ?

-Buc. : da .

-V : **Pot vorbi cu Codreanu ?**

-B : **La telefon, nu .**

-V : Am aflat din America că **ați convocat Senatul legionar .**

Partizanii dvs sunt împidicați , în țară , să activeze ?

-B : **Da, dar nu este nici un pericol**

-V : **Ce atitudine veți avea față de Titulescu ?**

Va lua și el parte la alegeri ?

-B : **Se poate. El este membru PNTJ**

-V : Dar nu împreună cu dvs ?

-B : **Nu, nu !**

-V : Acum o lună **ziarele spuneau că Garda de Fier** **a instituit un premiu pe capul lui Titulescu .**

-B : **Asta nu-i adevărat .**

-V : Și că Titulescu a cerut să-i garantezi siguranța .

-B : **Nici n-a cerut și nici n-a fost nevoie .**

-V : **Veți colabora cu guvernul ?**

-B : [r z nd] **Asta numai Căpitanul o știe**

-V :  i nu pot vorbi cu el ?

-B.: **La telefon, nu . Nici nu-i în Buciure ti**

////////////////////////////////////

Savel Rădulescu (Bucur.) - N.Titulescu (St.Moritz) / 3 febr.'38

(AIC , fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 /'38)

- Bucur. : **Aici S vel**. V-am chemat la telefon să vă pun la curent cu situația de aici .

 n ziarul "** ara Noastră**" a apărut **un articol** unde se spune că **Istrate Micescu , la Geneva , a avut de luptat cu doi du mani : Garda de Fier  i St.Moritz** , amintind de **declarația dvs dată de " Paris Soir "**  n problema evreească .

- Tit. : **Nu-i adevărat . Tot ce am făcut am făcut cu  tirea francezilor .**

- Buc.: **Al doilea du man , ar fi acela care vrea să se unească cu fo tii du mani**

- Tit.: **Acesta este Zelea , el a făcut declarații presei germane .**

- Buc.: **Noi am cere explica ii guvernului Goga pentru acest articol , să dovedească acuza iile aduse lui Titulescu .Ce răspuns să le mai dăm ?**

- Tit.: **N-am ce să le răspund. Nu vreau să mă cobor .**

- **Bucur. : Vă a tept m să veni i cu bine .**

////////////////////////////////////

N.Titulescu / St.Moritz) - Gigurtu , apoi Goga (Soc." Mica" , București) / 4 febr.'38

- **Gigurtu** : Bonjur Nicolae ,

- Titulescu : Se poate să proceda i a a cu mine ?

-Gig.: ** i tu n-ai făcut nimic ?**

-Tit.: ** ti jur că n-am făcut nimic ca să fiu acuzat de crimă de stat !** Asta-i nepermis !

-Gig.: Vorbe te cu autorul, dl Goga ...

-**Goga** : Bun ziua , Nicolae

-Titulescu : **Bine, Goga, se poate să mă acuza i pe mine că eu sunt primul inamic al ării  i pe urmă Garda de Fier ?!**

-Goga : Am şi eu defectele mele, destul de multe !

-Tit.: **Bine, dar se poate să spui că primul du man este St.Moritz  i pe urmă Garda de Fier ?**

Mi se poate spune asta, care am fost 20 de ani ministru ?

-Goga : **Asta a fost o glumă , în vederea că vii în țară .**

-Tit : A a glumă ...

-Goga : **Când vii în țară ? Când vii , vino cu ramura de măslin că şi eu te a tept cu ramură de măslin . Ce a fost în ziare , a fost o glumă .**

-Tit.: Glumă, glumă ,dar a a glumă !

////////////////////////////////////

Maffie (Bucur.) - Paris (presă) / 7 febr.'38

(AIC , fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 /'38, f. 1003-1004

Dat din ele în cartea " România în v ltoarea...)

C.Brătianu ( eful PNL)  i Iuliu Maniu ( eful PNT) , au făcut declarații

cu scopul de a lămuri opinia publică asupra **pericolelor pe care Garda de Fier**

le reprezintă pentru țară .

 n interviul acordat "**Viitorului**" , **C.Brătianu** a reamintit

principalele acte de terorism imputate Gărzii de Fier ,

 i caracterul demagogic al propagandei sale .

Toți fo tii comuniști se află în acest  organiza ie , care se for teaz  să convingă masele că vor face mari relz ri dacă vor veni la putere .

Brătianu face apoi **procesul politicii externe preconizate de Garda de Fier**

- alian a cu Germania  i Italia -  i arată că un succes al acesteia

ar însemna pierderea independen ei României .

Iuliu Maniu , în **discursul ținut în fața tineretului  r nesc** , a insistat asupra caracterului

teribil al viitoarelor alegeri , asupra **luptei ideologice care stă la baza confruntării :**

o ideologie totalitară - înseamnă sclavia .

 n alegerile trecute **PNT a făcut acord cu Garda de Fier pentru a răsturna guvernul PNL .**

Acordul cu Garda de Fier a căzut .PNT condamnă politica germanofil  a Gărzii de Fier .

////////////////////////////////////

București -Turnu Severin [doi țărăniști ? doi legionari ?] / 7 febr.'38

(AIC , fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 /'38, f. 1003-1004)

-B.: Dragă Cornel , **am să-ți dau vești contra Gărzii de Fier .**

Cred că ne așteaptă **surpriza Maniu -Brătianu .**

-T.S. : Ar fi frumos ...

-B.: Am auzit că azi **Maniu a mâncat cu Brătianu .**

Maniu dă concursul liberalilor , ca Garda să nu vie la putere .

////////////////////////////////////

PNL , PNȚ / 1-9 febr.'38

48.) CZCodreanu , Circulara 137 : legionari atăcați și împușcați ... 6 febr.'38

Circulări și Manifeste , 1927-1938 ,Colecția "Europa" ,

Ion Mării Munchen, Ediția a 5-a, 1981 (p. 257 -258)

CZCodreanu a lansat **Circulara 136 (sic !)** cu privire la **incidentele**

din com. **Măineasa -Ilfov** , între jandarmi și legionari .

Mort : legionarul Mija Dumitru (electrician , din Făgăraș, sector Galben

.București) care a fost **expus** în sala de la **sediul legionar .**

Sunt **invitați să-l vadă Goga, Armand Călinescu , g-ral Bengliu**

(inspector general Jandarmerie) .**La sediu s-au adunat peste 500 legionari .**

(**LD** : Arh. ISISP, Fond V, dosar 224, Corpul Detectivilor, f. 34)

Duminică, 6 febr. , **o echipă de legionari cu autocamionetă** se îndrepta spre satul

Măriuța -Drăgoiești. La intrarea în **Afumați** , drumul a fost barat de o masă de **cuziști**

în cămăși albastre , cu revolvere în mână. Legionarii n-au oprit .

În satul Măineasa, au fost oprți și legitimați. Legionarii au plecat mai departe.

Șeful de post, Balint, și cei doi jandarmi, **au tras în plin, în mașină**.

Legionarul Mija Dumitru a fost împușcat în cap și a murit .

Mașina s-a întors în **Capitală** , aducând la **sediu** pe cel mort ... în sala cea mare ...

"...unde **invităm pe d-nii Octavin Goga , Armand Călinescu, g-ral Bengliu și**

g-ral Gabriel Marinescu , să-l viziteze . [-----]

////////////////////////////////////

CZCodreanu / 6 febr.'38

▣ **Circulara 138 : legionari împușcați ... (p. 259)**

În com.Maia (Ilfov) au fost răniți de către plut. Coman Paraschiv ,

legionarul Popescu T.Florian (student Acad .Agronomică) și

Grozea Constantin (șeful cuibului " Ion Moța")

////////////////////////////////////

CZCodreanu / 6 febr.'38

▣ **Circulara 139 : studentul Popescu Florian și-a dat duhul (p. 259)**

Rănit în **com Fierbinți** împușcat grav la picioradus la **spital Colentina**

" LEGIONARI , STUDENȚI DIN TOATĂ ȚARA , este al doilea mort nevinovat

al acestei dumineci . . Descoperiți și salutați, în cumplita durere care ne-a cuprins,

trupul camaradului nostru căzut pentru credința legionară.

Sufletele lor s-au ridicat lângă a lui Moța , a generalului , a lui Marin, a lui Ciumetti.

De acum noi mereu îi vom striga și ei mereu vor răspunde " PREZEN T! "

În fața marei dureri , PĂSTRAȚI CALM DE NEÎNVINS "

CZCodreanu / 6 febr.'38

▣ **Circulara 141 : represiuni la Oradea(p. 261- 262)**

Aduce la cunoștință legionarilor următorul **Raport** , asupra întâmplărilor de la **Oradea** :

Locot.col C.Luca (cavaler al Ordinului " Mihai Viteazul") /

" Astăzi, **6 febr.** 1938, cu **520 legionari** , ne-am întrunit în **curtea șefului de cuib Paul Gavril**

din **com.Lăzăreni** , plasa Ceica, jud.Bihor , **sub comanda directă a ajut.de Comandant**

Crețiu Ioan. Deschisesem ședința și cântasem trei cântece , când apare șeful secției Ceica, plutonier Degeratu, împreună cu 6 jandarmi și primarul Tenț Vasile .Ne-a cerut autorizația Prefecturii .

Am răspuns că deschisă fiind campania electorală , știu că nu ne este necesară și ne găsim legal adunați în loc închis.

Încercând armele, ne-au somat să ne împrăștiem.

Le-am răspuns că nu ni-e teamă și le-am oferit chiar pieptul meu .

Începusem să cântăm "Cu fruntea sus " ...

Plutonierul s-a îndreptat cu revolverul în mână , spre aripa dreaptă , trăgând în capul camaradului legionar Lăzureanu , învățător în com. Forosig. Ceialți jandarmi au tras o salvă , repezindu-se cu baionetele în rândurile noastre , lovind și împungând în strigăte de " Ura " și insulte. [-----]

////////////////////////////////////
CZCodreanu / 7 febr.'38

▣ Circulara 140 : legionari arestați și schingiuți(p. 260- 261)

CZC a lansat aseară Circulara 140 , prin care anunță că în jud.Făgăraș au fost arestați 200 legionari

(LD : Arh. ISISP, Fond V, dosar 224, Corpul Detectivilor, f. 34)

În jud.Făgăraș, șeful de județ comunică : **200 legionari arestați și schingiuți**
La Șinca Veche , **45 de legionari bătuți crunt , la sânge .**

"Domnule Goga , sunt fiii Ardealului. Copiii nației românești, frați de un sânge și de o mamă ca d-ta. D-ta ai venit să rezolvi problema jidovească ?! [-----]

////////////////////////////////////

Gh.Clime (Bucur.) - **Dobrescu, Constantinescu , Nicolau** (Focșani) / 8 febr.'38

(AIC, fond Casa Regală , Carol II, dosar 33 / 1938 , f. 1052 -)

- **Focșani** : Am avut , aici, la **Mărășești , o întrunire mare , tot așa , cu jandarmi , bătaie, puști .La fel și acum. Suntem tari .**

-Bucur. : Bine!

////////////////////////////////////

Murgu (Bucur., sediul Gărzii) - **Alba Iulia** /convorbire interceptată /8 febr.'38

(AIC, fond Casa Regală , Carol II, dosar 33 / 1938 , f. 1052 -)

- Bucur.: Cum se poartă autoritățile ?

- Alba Iulia : **Legionarii muncitori au fost bătuți la tălpi și prigoana este mare .**

- Bucur. :Cine bat ? Jandarmii sau cuziștii ?

- Alba Iulia : **Jandarmii**

-Bucur . **Diseară avem Senatul .**

////////////////////////////////////

Radu Budișteanu (Bucur.) - **Herghelegiu** (Roșna) / 8 febr.'38

-Bucur. : Știi ce s-a întâmplat ieri ? **Aastă seară avem Senatul care va decide .**

-Roșna :Aștept la cabină comunicările dvs .

-Bucur. : Se face ce trebuie de făcut .

////////////////////////////////////

Nicolae Totu (Bucur.) - **Herghelegiu** (Roșna)

-Roșna : D-le comandant , mă găsesc aici înconjurat de o ceată de inamici .

Am depus candidatura [.....] Trăiască Legiunea și Comandantul !"

G.de F. / 5 -8 febr.'38

49) CZCodreanu , Ordin : către legionarii din toată țara , 8 febr.'38

Circulări și Manifeste , 1927-1938 , Colecția "Europa" , **Ion Mării** Munchen, Ediția a 5-a, 1981

Hotărârea Senatului legionar : retragerea din campania electorală (p. 264- 266)

" În urma ședinței **Senatului legionar al Capitalei** , comunic legionarilor din toată țara , prietenilor și dușmanilor noștri , **următoarele :**

Nu poate nimeni să omoare atâția dintre noi ,

câți suntem în stare să murim pentru credința noastră.

Dar nu această dovadă trebuie să dea Mișcarea Legionară astăzi : a dat-o ieri , va da-o mâine.

Ea trebuie să facă astăzi dovada ÎNTELEPCIUNII și dovada ORDINII .

Atitudinea noastră față de guvernul naționalist , din primul moment al venirii sale la cârmă și până astăzi, când **ne aflăm fără nici o vină în fața a două morminte** și a **câtorva sute de oameni loviți și însângezați**, este cunoscută.

ACUM :

Mișcarea Legionară, cu inima însângerată și îndoliată, **nu răspunde provocărilor nelegiuite** , la care a fost supusă.

După cum **nu răspunde nici atacurilor** date, în același timp cu guvernul , **de către partidul liberal. Atacați cum vreți , loviți cât puteți.**

Noi nu avem nimic de răspuns și nu vă fie teamă de nici o reacțiune.

Le faceți acestea pentru voturi ? **Pentru 6 luni, un an sau doi de guvernare ?**

Ei bine, **rog pe toți dușmanii noștri** , pe cei ce ne-au ucis camarazii , **să afle că MIȘCAREA LEGIONARĂ S-A RETRAS DIN PROPAGANDA ELECTORALĂ.**

[-----]

Noi nu voim să împiedicăm guvernul la opera lui de guvernare . Iată, noi ne dăm în lături. Calea vă este deschisă și liberă. Nimeni n-o să vă facă nici un rău . **Guvernați în pace .**

Să știți, însă, că **nu vă uităm nici o dată** , că mâna noastră zădarnic veți căuta-o , **că ochii noștri vă vor privi așa cum trebuie.**

Mișcarea legionară nu are de cerut nimic de la dvs . Nu are nimic de reclamat.

Puterile vrăjmașe din afara hotarelor sau din lăuntru, care-și-nchipuie că

legionarii le pot face jocul printr-un început de răsmeriță,

le răspund că se înșală "

CZCodreanu / 8 febr.'38

50.) Armand Călinescu , **Însemnări .../ atmosferă , culise , audiențe la Rex/ 1-9 febr. '38**

[LD : Fără nici o îndoială , **cei 4 oameni politici care au pus la punct , în forma finală ,lovitura de stat :Carol, Tătărescu, Călinescu ,Urdăreanu .]**

Armand Călinescu / 1-9 febr.38

▣ **Garda de Fier - violențe-contra violențe .**

* **Notă : CZCodreanu**

[LD : coroborez cu doc.G de F .Am în față ambele variante (Gardă - Guvern) .

Le voi da pe amândouă . Cum poate fi stabilite **răspunderile și vinovățiile ?**

Cel puțin două -trei adevăruri relative și subiective.

Este greu de stabilit cu exactitate : **cine încalcă legea , cine pe cine provoacă ?**

Ce s-a întâmplat , știm. Ce s-ar fi întâmplat dacă Garda nu era stăvilită , nu vom ști nici o dată.

Analogia cu sept.'40 - ian.'41 , este forțată : alt moment, altă conjunctură geo-politică ,

alți conducători de stat , alți lideri ai Gărzii . Mă întorc la acel început de an '38 .

Regele ? Armand Călinescu ? Urdăreanu ? Antonescu ? Goga ? sau ... CZCodreanu ?]

1.febr. : întocmește **2 circulare** : una către prefecti (a lui) , una către PNC

(semnată și de Goga) în care **se cere ordine .**

2. febr. : / în audiență la Rex, **acesta îi vorbește de incidente cu Garda** (Bacău)

că **Prat Soutzo primește gardiști** și trebuie prevenut ;

crede **că nu vor putea mântui cu Garda .**

" Întreb dacă putem face uz de arme .Răspunde da . Aduagă să uzăm și de gaze"

/ **Urdăreanu** îi spune că la el au venit 2 industriași care i-au propus **" guvern național "** cu **liberali și național-țărăniști .**

3. febr. Are întrevvedere cu **Goga** și **g-ral Antonescu** , pentru a vedea ce trebuie făcut cu Garda . **Antonescu cere aplicarea legii.** Guvernul vrea măsuri ,

dar să nu facă uz de arme , ci să aresteze .

"Întreb unde punem atâția oameni . **Îmi spune să-i punem în cazărmi .**"
6.febr. **Incidente cu gardiști la Ilfov. Jandarmii trag și omoară un gardist și rănesc alți trei .**
Călinescu îi spune lui **Urdăreanu** să nu se cenzureze nimic,
și să se publice rapoartele incidentelor . **Urdăreanu** întreabă pe **Rege**, și este de acord.
7 febr.**Audiență la Rege** .Raportez incidentele din ajun : **2 morți legionari împușcați de jandarmi** . **Rex** răspunde : < **La asta te așteptai** > [-----]
[**Comuniștii...**]
Incidentele din Prahova. Caracterul lor. Aceleași **trupe ale comunismului ca în 1933** .
Toți muncitorii din fabrici. Aceleași fenomene. Aceleași metode . Rectiunea.
[**Legionarii ...**]
Incidentele din Ilfov .Era de așteptat . Știam de mult că **suntem în dilemă** .
Dacă nu trăgeam, sântem înfrânți moralmente . **Dacă tragem** , facem victime
și unii au să se impresioneze. **Chestia înmormântării . Repetăm chestia Moța și Marin .**
[**infiltrații legionare în jandarmerie și armată ...**]
Infiltrații gardiste . Col.Dumitrescu despre **ofițerii din București** . Cazul Jilava .
Indiscreția de la jandarmi . [-----]
[**la partide ...**]
Urdăreanu îl informează că **Maniu a depus un Memoriu contra Gărzii**
și că **Dinu Brătianu a cerut audiență la Rege în aceeași chestiune.**
" **Înțeleg că deja se pregătește altă formă de guvern.**
Extraordinară mobilitate ! Unde vor ajunge pe această cale ? "
[-----] **Convorbire cu Iunian . Îngrijorat de Gardă .**
Armand Călinescu / G de F / 1-9 febr.'38

51.) Aprecieri ulterioare despre Garda de Fier, 27-28 iunie '39 , retro'

[LD : ține cont că ei nu mai erau oameni de partid...ci **pioni de bază ai regimului carlist**
Și mai ține cont că , toți trei vor fi asasinați de legionari .]
Armd.Călinescu (DAD, M.O. 7,27 iun.'39 , p.135)
N.Iorga (D.S., MO .9, 28 iun.'39 , pag. 190)
Vict.Iamandi (DS, MO 9,28 iun.'39, p.195 ș.a.)
Armd.Călinescu (prim -ministru) / 27 iun.'39 , retro 'dec.'37

Armd.Călinescu (prim -ministru) / 27 iun.'39 , retro 'dec.'37

▫ **Guvernul Goga = ultima încercare a guvernării prin partide .**
Guvernul Goga fusese **ultima încercare a guvernării de partid**,
bazată pe **preferința generală pentru ideea națională**
ce se degajase din manifestările populare în **alegerile din decembrie '37** .
Dar , remarcă el, **procesul de disoluție social-politică era prea avansat** ,
pentru a se mai putea stabili ordinea. Fostul ministru de Interne în respectivul cabinet susținea că
în sânul partidelor nu se mai întrevădeau soluții de rederesare ,
în sensul **marilor interese de stat** .
Se ajunsese la câte 1000 - o mie!- de întruniri publice pe zi ;
la adăpostul libertăților individuale , elemente suspecte ațâtau spiritele ;
o armată întregă era mobilizată pentru menținerea ordinii publice ;
în depozitele băncilor , în câteva zile, se retrăseseră mai multe miliarde de lei .
Și atunci - mărturisea el în noua Cameră , " **am socotit** că o datorie de patriotism îmi impune
să informez exact pe Suveranul meu despre situația reală din țară "
Criza internă, din păcate , a coincis semnele prevesitoare ale unor
mari frământări europene . " Eram slăbiți tocmai în clipa în care **peste fruntarii se adunau**
nori și se ridicau probleme , care puteau pune în joc interesele româneti "
" **Ce s-ar fi întâmplat** dacă evenimentele internaționale **ne-ar fi surprins în acea stare de**
divizare a forțelor și de depresiune sufletească ?

Care ar fi fost posibilitățile noastre de rezistență ?
Oare slăbiciunea noastră nu ar fi încurajat adversitățile ?"
////////////////////////////////////

Nicolae Iorga (senator) / 28 nov.'39, retro , dec.'37

▣ Pericolul Gărzii de Fier

După părerea lui Iorga, **vinovăția mare a guvernelor** , în deceniile de după unire,
nu a stat în legile rele sau în actele de guvernare .

Păcatul lor mare a fost, pe de o parte , **că au îngăduit " maimuțărirea periculoasă a lucrurilor din afară , care nu puteau fi introduse la noi și care nu se puteau actualiza aici "** , pe de altă parte , **că au îngăduit " oricărui îndrăzneț să devină stăpânul străzii și să amenințe cu moartea pe oricine i-ar fi stat în cale "**

▣ Guvern Tătărescu II

Vorbind despre situația creată la **sfârșitul anului 1937** , Iorga că **regele a vrut** , mai întâi,
un minister nou , deoarece se isprăviseră cei patru ani ai legislaturii liberale.

Dar "oamenii de bine" l-au sfătuit să păstreze același guvern [**Tătărescu**] ,
cu toate lipsurile lui, deoarece " **ce venea altfel era mai rău decât atât** " [**aluzie la PNȚ**] .

S-a intenționat atunci un guvern din câteva personalități liberale ,
împreună cu **câțiva vaidași și iorghiști** (el, Iorga , era în străinătate)
și ... s-au declanșat alegerile **cu rezultatele cunoscute .**

▣ Alegerile din dec.'37

Vorbind despre campania electorală din dec.'37 , Iorga releva faptul că
nici o dată țaranul, în simplitatea sa, **n-a fost mai exploatat decât atunci , de legionari ,**
"Acești băeți tovarăși de mâncare , tovarăși de băuturi , tovarăși de dureri și sfaturi "
care , printr-o propagandă mistică, nesănătoasă , promiteau orice , **dacă ajung la putere .**
Rezultatul ? **..." Țara s-a trezit deci cu 60 de deputați ieșiți ca din fundul pământului "**

▣ Guvernul Goga

După Iorga, **aducerea guvernului Goga** s-a făcut în credința că , fiind "**guvern de dreapta**" ,
însemna totuși **altă dreaptă decât a "oamenilor revolverului "**
Dar , pripindu-se , anunțându -se intențiile , **alarma fusese dată** , când se cerea o mare discreție.
În acele împrejurări - mărturisirea Iorga ,
regele a chemat factorii politici la acel Consiliu din febr. '38 .

////////////////////////////////////

Victor Iamandi (ministr.Justiției) / 28 iun.'39 , retro '39

▣ Pericolul G de F

" Vorbind despre **manifestările extremiste** cunoscute în România, **bifurcate** în cunoscutele
titlaturi "**de stânga**" și "**de dreapta**" , el le considera mult mai primejdioase pe cele de
dreapta ,deoarece se serveau de religie , ca mijloc de propagandă , iar în acțiuni fploseau forme
și meode de incitație a unei mistici lipsite de logică .

Făcând parte din toate guvernele care s-au perindat între 1933-1939 (exceptând cele 42 zile ale
guv.Goga) **Iamandi** se considera legitimat să cunoască atât **evoluția mișcării extremiste de**
dreapta , cât și **atitudinea diferiților factori de răspundere** față de manifestările ei .

Relevând că , încă **din 1934** , se găsea , din acest punct de vedere ,
pe aceeași poziție cu Armand Călinescu (pe atunci membru marcant al PNȚ) ,
el evoca toate sfortările care s-au făcut pentru ca mișcarea legionară
să nu mai fie folosită ca masă de manevră * , cât nu era prea târziu .

* Notă.-

Făcând apel la sinceritate și adevăr, **Iamandi recunoștea că oameni politici** , deprinși să-și aranjeze

situațiile în " **combinații de culise sau intrigi ușor de plasat** ", **speculaseră** ,o bună bucată de vreme, **mișcarea legionară** , în scopul lovirii adversarilor . -----

▣ **Discreditarea partidelor**

În preajma alegerilor din 1937 , " se ajunsese la **discreditarea reciprocă a tuturor oamenilor** care alcătuiau **clasa noastră conducătoare**"

Într-o vreme când **critica a fost înlocuită de calomnie** , când **lupta de idei se rezuma la defăimări , insulte și injurii** , a fost oarcum firesc - dar nu și pozitiv - faptul că " **sistemul supralicitării demagogice** " să fie practicat de toate partidele politice , mărind **haosul și neîncrederea în clasele conducătoare** .

Pe acest fond s-au dezvoltat mișcările extremiste .

▣ **Guvernul Tătărescu ? -Bine că a fost înfrânt !**

▣ **Puternicul curent pro-gardist**

Victor Iamandi declara chiar că " **a fost un bine pentru țară și pentru noi toți că guvernul de aunci [Gh.Tătărescu , din care făcuse parte] n-a izbutit să ia cota de 40 %** care i-ar fi asigurat o majoritate parlamentară **și s-a ajuns** , în urma acelu rezultat , **la plecarea de la cârmă ."**

Explica acest paradox prin faptul că , **până în 1937, unii mai credeau că extremismul de dreapta era superficial și de suprafață .**

Ori, la alegeri , s-a vădit nu numai că o parte din opinia publică se îndreaptă spre el, ci însăși aparatul de stat , de sus până jos, înclina spre această direcție .

Dacă PNL , în 1937, ar fi întrunit cota de 40 % și ar fi continuat să guverneze, un an doi- după opinia lui Iamandi - ar fi fost timp suficient ca mișcarea extremistă de dreapta să se pregătească , pe cale legală - avea doar 60 de deputați ! - venirea la putere.

▣ **Slăbiciunea, lașitatea , burgheziei**

▣ **Opoziția duplicitară : PNȚ , PNLg**

Dialogând cu Iorga (care nu vedea un pericol în prezența lor în Parlament, socotind că s-ar fi soldat cu discreditația lor)

el îndemna la realism , insinuând, cu amărăciune, **lipsa de curaj a burgheziei , slăbiciunea și lașitatea ei în anumite împrejurări .**

" **În momentul acela [10 febr.'38] toți eroii de astăzi [Maniu, Lupu, Brătienii]**

care au început să vorbească de libertățile publice , **erau la pământ de frică .**

Se adunau pe ascuns , în câteva case particulare din București , și nu vorbeau decât de primejdiile care vor veni de pe urma acțiunii teroriste a extremiștilor și de imposibilitatea Stratului de a face față unei situațiuni de o extremă gravitate "

Este motivul pentru **care el recomanda ironic să nu se ia în serios acei "protestatari "** , și **proliferarea unor "legende"** în opinia publică

[**evidentă referire la Iuliu Maniu , Lupu, Mihalache,**]

În acel context , **el demasca un alt " pretins reprezentant al tradițiilor țării " , pe Gh.Brătianu, care nu se ridicase la însemnătatea și valoarea numelui istoric ce-l purta, semnând, alături de șeful PNȚ , același manifest electoral cu șeful mișcării extremiste .**

▣ **Guvernul Goga**

Iamandi , vedea în **formarea guvernului Goga o experiență**

făcută pentru " **a da satisfacție unui sentiment legitim** " din sânul maselor sănătoase ale opiniei publice , orientate spre un " **naționalism mai accentuat**"

El adăuga, însă, **imposibilitatea lui Goga de a stăpâni situația,**

invocând mărturia fostului său ministru de Interne - **Armand Călinescu** - care intuise că ,

dacă s-ar fi ajuns din nou la alegeri, ele ar fi constituit " epilogul unui adevărat război civil "

52.) Victor Iamandi (ministr.Juștiției), Concluzii la dezbaterile la Mesaj, Senat , 28 iun.'39

(D.S., MO 9, șed. din 28 iun.'39 , pag. 192- 200)

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣ Extremismul de " stânga" și " dreapta "

[LD : faptul că Iamandi n-a nimerit-o cu pericolozitatea extremei stânga, nu este de imputat , din mai multe considerente . Printre altele, pentru că pe vremea tinereții , împărtășise chiar doctrina socialistă , iar ulterior , a fost totdeauna cu înclinații " de stânga " .

De asemenea, explicația lui privind neaderarea țărănimii la comunism este logică și de bun simț. Cât privește pericolozitatea extremei dreapta ...consecvența lui era de notorietate . Cu acest discurs, și-a mai adăugat un punct grav la dosarul care îi va aduce moartea .]

" La noi în țară au fost două feluri de agitațiuni extremiste .

Acelea din perioada de la 1920 , care se făceau în numele comunismului și pe care le-a stârpit printr-un gest de autoritate , actualul nostru președinte , dl Argetoianu , și apoi, mai târziu au fost agitațiuni de extrema dreaptă , pe care eu le-am considerat mult mai primejdioase decât cele de extremă stângă.

pentru că acestea din urmă nu speculează decât teorii care nu puteau să antreneze țărănimea noastră individualistă și legată de pământ,

pe când cele de extrema dreaptă , care luau religia ca mijloc de propagandă și a căror acțiune îmbrăca de multe ori forme și metode de incitațiune neutilizate nici o dată de nimeni , crearea misticei care doboră orice logică în aprecierea evenimentelor și a oamenilor -

acestea erau , desigur, mult mai primejdioase.

" Să mărturisim , domnilor, totul, să nu înconjurăm adevărul , deoarece cu cât vom fi mai sinceri , cu atât cei care am greșit dintre noi , vom fi scăpați de răspunderi și cu atât regimul nou de astăzi , apare mai justificat și mai necesar . "

Victor Iamandi / 28 iun.'39, retro ' '34-'37

▣ Specularea mișcării extremiste de către partide .

▣ Identitatea de opinii dintre Iamandi și Călinescu

[LD : mărturisirea acestor opinii și a identității dintre Iamandi și Călinescu în atitudinea față de Garda de Fier, este adevărată . Această identitate i-a unit, i-a determinat să se sprijine în acțiunile întreprinse , unele până la limită, dar le-a pregătit și un destin tragic identic.]

" Oamenii noștri politici , deprinși să-și aranjeze situațiile prin combinații de culise sau intrigi ușor de plasat , au început să speculeze mișcarea extremistă de dreapta , încercând s-o utilizeze împotriva adversarilor . O bucată de vreme, jocul acesta a mers . Dar cei ce l-au întreținut , și-au dat seama că se joacă cu focul .

" Extremismul de dreapta nu a deviat prin aceste manevre de la scopurile ce le urmărea ci , dimpotrivă , a utilizat toate concursurile ce i s-au dat , ajungând să se transforme în câțiva ani într-o primejdie pentru însăși existența Statului .

" Fac parte, domnilor senatori , fără întrerupere , de șase ani din toate guvernele care s-au perindat la cârma țării de la 1933 până azi , și sunt în măsură să cunosc întreaga evoluție a acestei mișcări , precum și atitudinile pe care factorii de răspundere ai țării le-au avut față de ea.Sunt prin urmare în măsură să vorbesc deschis și fără nici o rezervă , pentru că , în toate împrejurările [-----] am atras atențiunea asupra pericolului pe care această acțiune extremist-teroristă îl reprezenta .

" Și în 1934, după asasinarea lui Ion Duca, și mai târziu , în 1936, la marile întruniri publice din țară , am afirmat că dacă nu este posibilă o comasare promptă în rândurile partidelor, dacă nu se realizează o înțelegere corectă cu toți factorii de răspundere

din această țară , în partidul în care se găesc , **dacă nu se încetează cu întrebuintarea ca masă de manevră** a acestei mișcări periculoase și subversive , **când de unii , când de alții** , și **dacă nu se organizează** , pe teren, în mijlocul mulțimii , **o acțiune de rezistență și de luptă** împotriva acestei violențări a vieții obștești , atunci va veni un timp în care , orice am face , **va fi prea târziu** și timpul va trece peste noi . Aceasta am spus-o la o adunare din 1936 , la Piatra Neamț și printr-o fericită coincidență a spus-o în aceeași zi și d-l Armand Călinescu , la Pitești . Este în **această identitate** a felului cum gândim și de opinie , care a intervenit între mine și d-l Călinescu , **o explicație a legăturii strânse și a lealității care ne-a unit indisolubil** , în **acțiunea pe care guvernul de astăzi o duce** , prilej pentru a-i mărturisi d-lui președinte al Consiliului , întreaga mea **considerațiune și afecțiune (aplauze prelungite)**)
Victor Iamandi / 28 iun.'39 , retro' '36 - ' 37

▫ Eroarea PNL : încercarea de manevrare a legionarilor

[LD : aluziile lui sunt la adresa lui Tătărescu , a lui Ion Inculeț ? N-o spune deschis. Dar ar putea fi o **pistă de clarificare** privind acele încercări de reconciliere , **a diminuării persecuțiilor antilegionare , a declarațiilor de " spășire" a legionarilor .** Și faptul că o spune Iamandi, are o anume greutate și semnificație .]
" Astea sunt , d-lor, faptele în succesiunea lor și care arată în mod brutal **cât de mult s-a greșit când s-a crezut** , chiar **când partidul liberal se găsea la guvern, unii din factorii de răspundere în acel guvern ,** **că Garda de Fer putea să fie utilizată fără primejdie pentru scopuri oportuniste.** Foarte mare a fost eroarea , încât faptul că , prin această manevră , **se împiedica venirea la guvern a partidului național-țărănesc ,** **s-a trecut peste jertfa lui Duca și peste sângele care a curs pe peronul gării de la Sinaia , iertându-se toate actele de răzbunare și sistemul terorist preconizat de această mișcare în toate ocaziunile , iertându-se , în mod culpabil, totul,** până când, **în 1937,** ne-am pomenit ,cum spunea și dl profesor Iorga adinaiori , în plină manifestare a absenței autorității ,a acestor agitatori care se plimbau nesupărați de la un capăt la altul al țării , care, domnilor , **dați-mi voie s-o spun astăzi, aici ,** **dacă ar fi avut mai multă îndrăzneală , cu siguranță că ar fi izbutit în scopurile pe care le urmăreau . "**
Victor Iamandi / 28 iun.'39 , retro'dec.'37

▫ Rezultatele riscante ale alegerilor

▫ Căderea guvernului Tătărescu II = un bine pentru Țară

[LD : Iată un **p.d.v inedit** privind **rezultatele alegerilor** : mărturisit de un fost ministru în guvernul Tătărescu , capătă o **semnificație aparte și explică măsurile precipitate** imediate și ulterioare .Dintre acestea , cea mai gravă mi se pare a fi fost **contaminarea - deci și disponibilitatea , duplicitatea - aparatului de Stat cu ideile și acțiunea Gărzii de Fier.** De la această concluzie, până la **satisfacția paradoxală pentru faptul că că PN nu a câștigat alegerile** ,nu era decât un pas, pe care Iamandi l-a făcut .
Din acest pasaj, mi se pare interesantă **ideea privind pericolozitatea formulei extremism + opinia publică + ignoranța populară** . Ideea trebuie preluată .
[LD : În fond, ce argumenta Iamandi ? Că **ascensiunea Gărzii spre putere era similară cu ascensiunea hitlerismului în Germania** , inclusiv **pe cale parlamentară , legală** , și că , prin pierderea alegerilor de către PNL , acest lucru a fost evitat
Este atâta **logică mâhnită** în spusele lui Iamandi , încât merită consemnate]
" Să mă ierte dl profesor Iorga , **nu pot fi de acord cu d-sa** , când a spus că , după rezultatul **alegerilor din 20 decembrie 1937** , prezența celor **60 de agitatori ai acestei bande de teroriști în Parlament** , ar fi fost mai bine să se încerce față de ei **metoda persuasiunii.**
-N.Iorga : Nu m-ați înțeles . Aceștia erau atât de necopți , încât s-ar fi acoperit de ridicol într-o săptămână ...**lăsați să vorbească** ...

-**Victor Iamandi** : Poate că aveți dreptate , dar impresia este numai aparentă **Chiar dacă** conducătorul acestei mișcări **se dovedise incapabil în Parlament , a izbutit, totuși, în scurtă vreme, să se organizeze în așa fel , încât să poată obține** de la masele populare un număr impresionant de voturi și să devină o primejdie pentru existența Statului . D-le profesor, nu este nimic mai primejdios **decât coalițiunea dintre terorism și ignoranță** [-----] (aplauze)
" Eram ministru în guvernul prezidat de dl Gheorghe Tătărăscu și am cunoștință deplină a modului în care au decurs aceste alegeri . Să-mi dați voie să declar astăzi, aici , că **a fost un bine pentru Tară și pentru noi toți că guvernul de atunci n-a izbutit să ia cota de 40 %** , care i-ar fi asigurat o majoritate parlamentară- și s-a ajuns , în urma acestui rezultat , **la plecarea de la cârmă** .Să-mi dați voie să mă explic .
Până atunci , nu se știa ce este în Tară . Se credea de către unii că agitațiunile extremiste erau superficiale și de suprafață . Cu acel prilej s-a constatat **nu numai** că o bună parte din **opinia Tării se îndrepta spre ei , dar** că însăși aparatul de Stat , de sus și până jos, era relaxat și o bună parte din reprezentanții autorităților constituite în Stat **înclinau în această direcție .** " (aplauze)
" Și , domnilor, **ce s-ar fi întâmplat dacă noi,** care eram atunci la guvern, **am fi luat cota de 40 % ? Am fi continuat să guvernăm un an sau doi , și , după aceea, sărea în sus sub dinamită întreaga organizare a Statului nostru .**
Cine este la curent cu felul cum vedeau lucrurile **agitatorii de atunci** , știe că se dorea ca guvernul liberal să ia această cotă , pentru ca , între timp , **să poată să-și pregătească , pe căi legale , venirea la conducere** , pentru că , de astă dată , ar fi avut în Parlament un număr însemnat de reprezentanți , a căror **acțiune de cucerire a puterii n-ar mai fi putut fi contracarată**
" Nu trebuie să ne facem iluzii . Eu cunosc , domnule profesor Iorga, **tot curajul de care a fost capabilă burghezia noastră** , care , în cea mai mare parte , se găsea în partidul liberal , în momentul când **șeful acestui partid a fost răpus de gloanțele de la Sinaia . Cunosc curajul nostru din toate împrejurările și dvs , ca istoric, știți mai bine ca oricine că anumite regimuri , dacă se prăbușesc , nu se prăbușesc atât din cauza adversarilor , cât din cauza slăbiciunii și a lașității care îi împiedică de a reacționa la timp.** (aplauze)
" A fost , prin urmare , **un bine , căderea din alegerile de la 20 decembrie 1937 .** "
Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣ **Guvernul Goga = pericolul unui război civil**

" S-a încercat după aceea **o nouă experiență** , s-a căutat să se dea satisfacție unui sentiment legitim , care se constatase de altminteri **la masele sănătoase ale opiniei publice** , de orientare **spre un naționalism mai accentuat** decât cum fusese până atunci și s-a ajuns la guvernul Goga , pentru a cărui **personalitate și rol** în viața noastră națională și culturală îmi îngădui , de la această tribună , să **aduc memoriei sale întreg omagiul nostru.**

" **Dar** precum spunea și dl președinte al Consiliului [Armand Călinescu] , în discursul său de la Camera , și cum ați spus și dvs , dle profesor Iorga, **o dată aici, Octavian Goga nu a putut stăpâni situațiunea:**

ministrul său de Interne [Armand Călinescu] , care astăzi este conducătorul guvernului nostru , știe că **nu se putea stăpâni ordinea internă** și, **dacă** s-ar fi ajuns la alegeri , **chiar dacă** ele ar fi fost luate, **epilogul ar fi fost un adevărat război civil**

" **Forțele în deslănțuire** atunci , **erau de nestăpânit și cu sistemul alegerilor votului universal și cu metodele** pe care le întrebuițau oamenii noștri politici , **nu se putea înlătura primejdia , care devenise inevitabilă .** "

Victor Iamandi / 28 iun.'39

53.)